

ГАЗЕТА ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

Голос України

Під кримськотатарським прапором

Сторіччя боротьби за право на самовизначення

▶ СТОР. 8

Спогади очевидців

Плакали від радості...

▶ СТОР. 13

Офіційно

ПЕРЕЛІК кандидатів у народні депутати України, зареєстрованих в одномандатних виборчих округах № 23, 27, 85, 114, 151, 183, 206 на проміжних виборах народних депутатів України 17 липня 2016 року

▶ СТОР. 16–21

№ 117 (6371) СУБОТА, 25 ЧЕРВНЯ 2016 РОКУ WWW.GOLOS.COM.UA

28 червня — День Конституції

Поворотна мить історії нашої країни

Цей знімок нині впізнає кожен. Саме в цій точці історія нашої державності змінилася докорінно. Остаточно відірвавшись від минулого, ми рушили власним шляхом. Цього дня, а точніше, «конституційної ночі», сказано багато слів і фраз, які цитують і досі. Зроблено й опубліковано пам'ятні фото. Та чи бачили ви колись, який вигляд має оригінал нашого Основного Закону або ж Конституційний договір між Верховною Радою та Президентом, підписаний до знаменитого голосування в сесійній залі?

▶ СТОР. 12

Фото Олександра КЛИМЕНКА (з архіву «Голосу України»).

28 червня 1996 року. Конституцію України ухвалено! Ранок біля Верховної Ради України після «конституційної ночі».

ПОДІЇ

Міста позмагаються за «Євробачення»

Учора стартував відбір українського міста та арени, які прийматимуть «Євробачення-2017». Про початок відбору оголосив голова Організаційного комітету з підготовки та проведення в Україні пісенного конкурсу «Євробачення» Володимир Гройсман на засіданні Кабінету Міністрів України.

Відбір міста, яке прийматиме «Євробачення-2017», проводитиметься з метою визначити найкращу заявку міста, що зможе забезпечити проведення престижного пісенного конкурсу на найвищому рівні. Як відомо, пісенний конкурс «Євробачення-2016» у Стокгольмі виграла українка Джамала з піснею «1944». За результатами голосування національних журі країн—учасниць «Євробачення» і смс-голосування глядачів Джамала набрала 534 бали.

▶ СТОР. 11

Пам'ятна монета до визначної дати

Національний банк України випустив монету, присвячену 20-річчю Основного Закону України, який було прийнятого 28 червня 1996 року. Номінал її — п'ять гривень. На реверсі монети, що вертикально розділений навпіл на матову та дзеркальну поверхні, в центрі розміщено стилізовану розгорнуту книжку, над якою гілочка калини, праворуч на дзеркальному тлі написи: 20/РОКІВ та півколом — КОНСТИТУЦІЯ УКРАЇНИ; ліворуч на матовому тлі зазначено текст перших статей Конституції України.

Золотовалютні резерви України зросли до 13,6 мільярда доларів *(Економічна правда)*

ГОЛОС УКРАЇНИ № 117 (6371)
СУБОТА, 25 ЧЕРВНЯ 2016

ФОТОФАКТ

Зустріч Першого заступника Голови Верховної Ради України Ірини Геращенко з Віце-прем'єр-міністром Республіки Молдова з питань реінтеграції Георге Беланом.

Фото Андрія НЕСТЕРЕНКА.

Більше фото тут — www.golos.com.ua

Вітання з нагоди Дня молоді

Дорогі друзі!

Щиро вітаю вас із Днем молоді! Це свято — гарна нагода відзначити величезний внесок нової генерації українців у розвиток і зміцнення сучасної України. Ви завжди були, є і будете головним рушієм ключових подій у державі. Без вас ми не змогли б відстояти наші права під час Революції Гідності. Без вас ми не змогли б успішно обороняти нашу незалежність на сході України.

Молодість — це час, коли людина реалізує свої найсміливіші задуми й ухвалює важливі рішення. Але на вас лежить також і велика відповідальність. Ми всі покладаємося на вашу невичерпну творчу енергію, волелюбність, жагу до знань та любов до Вітчизни, спрямовані на благо України. Адже саме ви — майбутнє нації.

Пишаюся тим, що наша молодь — покоління розумних, освічених та сильних духом патріотів, яке орієнтується на європейські цінності. Упевнений, що разом з вами ми збудуємо сильну країну та здорове суспільство задля гідного життя всіх українців.

Бажаю вам міцного здоров'я, щастя та натхнення.

Творіть! Здобувайте! Перемагайте!

Голова
Верховної Ради України
Андрій ПАРУБІЙ.

Укравтодор пішов шляхом Європи і США

У КАБІНЕТІ МІНІСТРІВ

Протягом цього року уряд зосередить зусилля на стабілізації ситуації у автодорожньому господарстві, щоб з весни 2017 року розпочати масштабні ремонти доріг в Україні. Про це під час учорашнього засідання Кабінету Міністрів заявив прем'єр Володимир Гройсман. Він також повідомив, що за результатами його робочої поїздки до США досягнуто попередньої домовленості зі Світовим банком про направлення його технічної місії для розробки стратегії розвитку українських доріг. «Ми маємо будувати дороги, які є якісними, які підкреслять нашу транзитну можливість та які дадуть десятки тисяч і сотні тисяч, я не перебільшую, робочих місць в Україні. І в це потрібно інвестувати», — підкреслив він та додав, що у зв'язку з цим ключовим питанням є створення Дорожнього фонду України.

В. о. керівника Укравтодору Євген Барах, у свою чергу, повідомив, що 95 відсотків українських доріг побудовані понад 25 років тому, але за цей час навантаження на них зросло в десятки разів. «Більшість доріг капітально не ремонтувалися понад 30-40 років, а за останні 5 років капітально було відремонтовано лише близько 2 відсотків, або 2 тисячі 641 кілометр», — повідомив він та наголосив, що 2016 рік нарешті буде пріоритетним для дорожньої галузі хоча б з огляду на обсяг коштів, які для цього виділені. Зокрема, вже затверджене пряме бюджетне фінансування становить 6,5 млрд. гривень та додатково уряд планує виділити ще понад 5 мільярдів гривень. Для порівняння, у 2015 році весь бюджет дорожніх робіт становив лише 3,4 млрд. гривень.

Яким регіонам варто сподіватися на покращення стану доріг? За словами Є. Бараха, окрім завершення вже розпочатих 75 проектів, Укравтодор найближчим часом сконцентрує зусилля на відновленні автошляхів Одеса — Рені, Полтава — Олександрія, Житомир — Могилів-Подільський, Дніпро — Миколаїв, Устилуг — Луцьк — Рівне, Дніпро — Кобеляки, Чугуїв — Мілове, автотранспортної магістралі у Запоріжжі та ін. «Ці об'єкти вже узгоджені з урядом та облдержадміністраціями, і наступної середи має зібратися парламентський бюджетний комітет для погодження цього рішення», — сказав він.

Міністр культури Євген Ніщук закликав Укравтодор також звернути увагу на ремонт під'їзних шляхів до значимих культурних об'єктів. «От завтра я їду в Опішне, і мене вже попереджають, що десь за півтора кілометра до Музею гончарства машину краще залишити і далі йти пішки. Така само ситуація поблизу ще одного туристичного об'єкта — села Криворівня», — сказав він та запропонував скласти карту таких історичних місць, щоб Укравтодор враховував їх під час складання планів дорожніх робіт. Є. Барах у відповідь повідомив, що в Черкаській області така робота вже проводиться, та пообіцяв врахувати пропозиції Міністерства культури й по інших регіонах.

Міністр інфраструктури України Володимир Омелян зазначивши, що інтенсифікації будівництва шляхів сприятиме створення Дорожнього фонду, повідомив, що Міністерство фінансів вже підтримало включення цього питання до бюджетної резолюції. «Ми створюємо Кодекс автодорожньої індустрії. Ми провели низку засідань робочої групи із залученням депутатського корпусу, і сьогодні мені приємно повідомити, що Мінфін на засіданні підтримав включення Дорожнього фонду до бюджетної резолюції. Сподіваюся, що ми зможемо проголосувати цей пакет законів у парламенті, які по-новому відкриють як економіку України, так і будівництво доріг», — підкреслив він та зазначив, що Укравтодор пішов шляхом, яким свого часу йшли і Європа, і Сполучені Штати Америки — це зростання економіки внаслідок будівництва та ремонту доріг.

Також глава уряду доручив першому віце-прем'єру — міністру економічного розвитку і торгівлі Степану Кубіву, профільному віце-прем'єру Володимиру Кістіону та міністру енергетики і вугільної промисловості Ігорю Насалику спільно із Національною комісією, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, з'ясувати питання щодо формування ціни на вугілля за так званою формулою «Роттердам +».

«Нам треба розібратися, як формується ціна на вугілля, чому визначена формула «Роттердам +» і який вихід є з цієї ситуації. І зробити це потрібно терміново. Я вам даю тиждень на те, щоби ви внесли пропозиції, які розгляне і Президент, і уряд для того, щоб врегулювати цю проблему», — заявив В. Гройсман. При цьому він повідомив, що мав на цю тему розмову з Президентом. «Президент теж стурбований цим питанням», — зазначив він та висловив думку, що у цій формулі формування ціни на вугілля є багато невідомих. «Вважаю, що позиція уряду має бути дуже чіткою. Ми маємо розібратися у цій формулі, зрозуміти, що там відбувається, і зробити усе для того, щоб ця формула була прозорою та відповідала як реальній ціні на вугілля в Україні, так і формуванню реальної ціни на електричну енергію», — наголосив прем'єр.

Сергій КОВАЛЕНКО.

ДОВІДКОВО

На сьогодні мережа автодоріг в Україні становить 179 тисяч кілометрів, з яких 49,2 тисячі — дороги загальнодержавного значення та місцевого — 120,4 тисячі кілометрів. Після ухвалення законів з децентралізації в управлінні Укравтодору залишиться 30 тисяч кілометрів доріг, а решту буде передано до відання місцевих громад та облавтодорів.

Чи можуть поряд із Софією та Лаврою вирости багатоповерхівки?

У КОМІТЕТАХ ВЕРХОВНОЇ РАДИ

Це обговорювали на спільному засіданні міжфракційного об'єднання «За Київ» та підкомітету з питань взаємодії з громадянським суспільством Комітету Верховної Ради України з питань запобігання та протидії корупції на тему: «Стан дотримання містобудівного та пам'яткоохоронного законодавства в буферній зоні — пам'ятки всесвітнього значення в місті Києві».

Народні депутати та столичні громадські активісти, захисники історичної спадщини, одностайно переконані — ні, багатоповерхівкам та іншим бетонним монстрам не місце в буферній зоні — навколо Софійського собору та Києво-Печерської лаври, пам'яток історії та архітектури світового значення, котрі входять до списку об'єктів всесвітньої культурної спадщини ЮНЕСКО. Однак на практиці бачимо інше — скажімо, у Києві по вулиці О. Гончара 17/23, через дорогу від паркану Софійського собору виростає черговий бетонний «монстр», і ось уже не перший рік триває боротьба за припинення будівництва чи, принаймні, зменшення поверховості модерної висотки. Є також плани забудови і на Десятинному провулку та поблизу лаври. Як зауважив голова підкомітету, народний депутат України Ігор Луценко, завдяки тиску громадськості та депутатів столична влада зробила певні кроки — демонтовано паркан на будівельному майданчику на Гончара, а на Десятинній демонтовано перші два поверхи незаконно розпочатого будівництва. «Однак до мене, як народного депутата, надходить інформація, що люди з адміністрації Президента та найближчого кола Президента мають плани входження в акціонери будівельних компаній, що хочуть забудувати буферну зону», — сказав І. Луценко. На думку депутата, влада повинна дати забудовникам та потенційним інвесторам чіткий сигнал: не можна вкладати кошти у будівництво в буферній зоні, оскільки таке будівництво є незаконним, і може бути заморожено чи демонтовано вже зведені споруди.

Правозахисник Марина Соловйова, голова громадської організації «Андріївська пейзажна ініціатива» розповіла, що у 2015 році Київська міськрада прийняла мораторій (заборону) на будівництво у буферній зоні — біля Софії та Лаври. А ще в 2010 році Окружний адмінсуд підтримав позов громадських активістів, щоб внести до Державного земельного кадастру всі земельні ділянки, розташовані у буферній зоні, як землі історико-культурного значення, щоб можна було проконтролювати використання кожної ділянки. Громадські активісти звернулися до КМДА та парламентського комітету з проханням проконтролювати використання землі на території буферної зони.

Народний депутат України Євген Рибчинський поцікавився у представників Міністерства культури, як Мінкульт реагує на будівництво в буферній зоні, яке фактично є незаконним. Заступник міністра культури Тамара Мазур повідомила, що міністерство розробило законопроект про заборону забудови в буферній зоні, адже нині немає юридичного механізму реалізації рішення Київради про мораторій — оскільки законодавчо не визначено, що таке буферна зона, та не встановлено заборону забудови поблизу Софії та Лаври, забудовники через суд відновлюють розпочате будівництво. За словами урядовця, поглиблює проблему ще й те, що ЮНЕСКО визнає буферною зоною лише територію самої Софії та Лаври, а не прилеглу. Тож поняття буферної зони та її захист треба виписати в законі.

Водночас ЮНЕСКО пильно стежить за дотриманням міжнародних норм щодо охорони культурних пам'яток всесвітнього значення і відреагувало на ситуацію з забудовою у буферній зоні Києва. За словами громадської активістки Ірини Нікіфірової, на офіційному сайті ЮНЕСКО вже є проект рішення Комітету всесвітньої культурної спадщини щодо Києва, в якому висловлено стурбованість ситуацією та рекомендовано упродовж року демонтувати верхні поверхи та знизити поверховість у будинку по вулиці Гончара.

Народні депутати мають намір звернутися до Кабінету Міністрів та столичної влади із проханням взяти під контроль дотримання законодавства щодо збереження пам'яток всесвітнього значення у буферній зоні та неприпустимості зведення багатоповерхівок поблизу Софії та Лаври.

Анна ШЕВЧЕНКО.

Більшість доріг капітально не ремонтувалися понад 30-40 років

Сила, що здатна стримати агресора

Президент Петро Порошенко під час робочої поїздки до Харківської області** (на знімку) **взяв участь в урочистій церемонії вручення дипломів випускникам Харківського університету Повітряних Сил імені Івана Кожедуба та повідомив про присвоєння навчальному закладу статусу національного.

«Сьогоднішній випуск не схожий на попередні — вперше за роки незалежності випускники повністю оволоділи бойовою технікою, пілотуючи вертольоти Мі-8 та Мі-24, літаки-штурмовики Су-25 та винищувачі Міг-29. Випускники засвоїли програму підготовки на цих бойових літаках відповідним нальотом по 43 та 36 годин, а загальний наліт випускника за роки навчання в університеті перевищив 206 годин на кожного», — наголосив глава держави та висловив переконання, що авіація має бути тією силою, що здатна стримати агресора.

Президент також нагадав, що за особисту мужність і героїзм понад 200 військовослужбовців Військово-повітряних сил відзначені державними нагородами. Зокрема, військовий льотчик, генерал-лейтенант Василь Нікіфоров став повним кавалером ордена Богдана Хмельницького, а випускниця Харківського університету Повітряних Сил Герой України Надія Савченко стала символом незламності.

П. Порошенко також повідомив, що вже наступного тижня підпише указ про звільнення протягом червня-липня військовослужбовців, призваних на військову службу у 2015 році під час проведення п'ятої черги мобілізації.

Вл. інф.

Фото Миколи ЛАЗАРЕНКА (прес-служба Президента України).

Єднатися перед загрозою тероризму,

щоб не бути паралізованими від ненависті та страху, які він породжує

Минуло два роки з часу, коли Росія незаконно анексувала Крим, розв'язала конфлікт на сході України та зруйнувала систему безпеки в Європі, що склалася після припинення «холодної війни». На цьому під час свого виступу на Парламентській асамблеї Ради Європи наголосив прем'єр-міністр Естонії Тааві Ройвас, повідомляє інформаційне управління апарату Верховної Ради України.

На думку прем'єр-міністра, ця ситуація вимагає політичного рішення, в основі якого має бути повага до суверенітету та територіальної цілісності України. Він також висловив занепокоєння погіршенням ситуації з правами людини в Криму, підкресливши, що моніторингові місії (передусім РЄ та ООН) мають отримати повний доступ до цієї окупованої української території, і назвав неприпустимою заборону Меджлісу кримськотатарського народу. Т. Ройвас закликав підтримати Україну в її структурних реформах, які тривають фактично у стані війни. Крім того, промовець закликав виявити солідарність у розв'язанні проблеми міграції, яка лягла важким тягарем на деякі країни-члени, та єднатися перед загрозою тероризму, щоб не бути паралізованими від ненависті та страху, які породжуються цим страшним явищем.

Водночас питання порушення прав людини на територіях, не підконтрольних українській владі, розглядалося і в рамках засідання Комітету з юридичних питань і прав людини. З інформацією виступили член української делегації Мустафа Джемілєв та заступник голови Бюро ОБСЄ з демократичних інститутів та прав людини Омер Фішер.

«Одна справа, коли політики з різних країн світу читають знеособлені звіти про «порушення різних прав» у Криму, і зовсім інша — чути історії конкретних людей, з іменами, обличчями, родинами, жахливими трагедіями, тортурами, вбивствами, в які складно повірити», — так інформацію, представлену М. Джемілєвим, прокоментувала народний депутат Світлана Заліщук.

Основні тези виступу М. Джемілєва були такі:

— 50—60 тисяч людей покинули територію Криму, 50 відсотків із них — кримські татари;

— обшуки й затримання кримських татар останніми місяцями стали регулярними. Зареєстровано майже 250 обшуків під приводом пошуку «забороненої літератури»;

— затримані не знають, що таке заборонена література, але є список із майже трьох тисяч найменувань. За знайдену заборонену релігійну літературу можуть позбавити волі на 10 років;

— затримання відбуваються під приводом участі в «несанкціонованій» акції 26 лютого 2014 року на території Криму, коли ще не було проведено референдуму;

— затримують не лише тих, хто є членом Меджлісу, а й виборців. Тобто, по суті, кожен кримський татарин, який брав участь у голосуванні, за логікою окупаційних військ, може бути екстремістом;

— російська влада закрила кримськотатарське телебачення.

У загальній дискусії з цього питання від української сторони взяли участь народні депутати України Сергій Власенко та Світлана Заліщук, які застерегли асамблею від спроб послабити санкції проти Російської Федерації на тлі продовження окупації української території та рішуче засудили позицію деяких членів комітету, зокрема С. Дівіна (Італія), щодо прийняття результатів псевдореферендуму в Криму та припинення боротьби з Росією за його повернення Україні.

Крім того, ПАРЄ розглянула доповідь «Функціонування демократичних інститутів у Туреччині», підготовлену співдоповідачами Моніторингового комітету І. Годксесен та Н. Вучкович.

Член української делегації С. Заліщук, віддаючи належне Туреччині за важливу роль у зміцненні демократії в регіоні та рух у напрямі євроінтеграції і нагадуючи, що Туреччина стикається з такими викликами, як терористичні атаки Ісламської держави та приймання значної кількості біженців, наголосила, що свобода не може бути заручником безпекових та антитерористичних заходів, а переслідування незалежних ЗМІ не має нічого спільного із протистоянням зовнішнім загрозам. С. Заліщук звернула увагу на значне порушення прав жінок та свободи слова, тиск на вчених, державний контроль за Інтернетом і закликала реагувати на такі факти належним чином, наголосивши, що відповідь асамблеї не повинна виправдовувати нестачу політичної волі інших країн-членів у протистоянні таким викликам.

Підсумком обговорення стало ухвалення відповідної резолюції. У документі, зокрема, зазначається, що в результаті провалу мирних переговорів із курдського питання в липні 2015 року та спричиненої цим ескалації насилля в південно-східній частині Туреччини спостерігалися серйозні порушення прав людини. Асамблея закликала Туреччину провести ефективне розслідування випадків таких порушень.

Вл. інф.

Пам'ять про загиблого в АТО вшанують фестивалем польової кухні

Народний депутат України Сергій Кудлаєнко ініціював проведення в рідній Вінниці Фестивалю польової кухні. Дійство присвячується загиблому в АТО кухарю батальйону «Київська Русь» Тарасові Сичу.

Фестивальні заходи відбудуться в День Конституції України в Центральному парку культури і відпочинку міста над Південним Бугом.

— Тарас Сич залишився в пам'яті тих, хто його знав, людиною, яка не брала до рук зброї, він був пацифістом, — розповідає Сергій Кудлаєнко. — Незважаючи на це, разом із бійцями перебував на передовій. Готував для них їжу. Вшанувати пам'ять цієї мирної людини — завдання нашого фестивалю.

За словами співрозмовника, організатори виготовлять стенд із фотографій і розповідей у ЗМІ про польового кухаря. Заклади харчування міста представлять страви, що їх готують для бійців у зоні бойових дій. Ними частуватимуть гостей. Планують представити фірмові страви національних кухонь різних народів. Присутні матимуть можливість узяти участь у пропонованих конкурсах і змаганнях. Супроводжуватимуть фестивальні заходи колективи художньої самодіяльності.

— Почесними гостями фестивалю будуть бійці, які нині лікуються у Військово-медичному центрі у Вінниці, — продовжує Сергій Кудлаєнко. — Тих із них, хто матиме сили і бажання, запросимо разом із нами згадати польового кухаря. Прийдуть також побратими з батальйону «Київська Русь», рідні, друзі загиблого.

Нагадаємо, Тарас Сич пройшов Майдан, де також відповідав за харчування учасників Революції Гідності. Загинув 13 лютого 2015-го в боях під Дебальцевим на Донеччині.

Віктор СКРИПНИК.

Вінницька область.

ОФІЦІЙНО

УКАЗ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ

Про відзначення у 2016 році Дня хрещення Київської Русі—України

З метою належного відзначення у 2016 році Дня хрещення Київської Русі - України, враховуючи важливість прийняття християнства для розвитку українського суспільства як невід'ємної частини європейської цивілізації, визнання ролі хрещення Київської Русі - України для української державності, збереження і розвитку національної культурної та історичної спадщини, **постановляю:**

1. Кабінету Міністрів України:

1) утворити у двотижневий строк Організаційний комітет з підготовки та проведення заходів із відзначення Дня хрещення Київської Русі - України;

2) розробити та затвердити у місячний строк план заходів із відзначення Дня хрещення Київської Русі - України, передбачивши, зокрема:

підготовку та проведення 28 липня 2016 року за участю представників органів державної влади та органів місцевого самоврядування, громадських об'єднань, релігійних організацій урочистостей із відзначення Дня хрещення Київської Русі - України;

проведення у поточному та наступному роках робіт з ліквідації аварійного стану, реставрації та реабілітації комплексу споруд Національного заповідника «Софія Київська» у місті Києві, собору Святого Юра у місті Львові;

запрошення разом з релігійними організаціями України представників зарубіжних релігійних центрів до участі у заходах з відзначення Дня хрещення Київської Русі - України.

2. Обласним, Київській міській державним адміністраціям затвердити регіональні плани заходів із відзначення Дня хрещення Київської Русі - України та забезпечити їх виконання.

3. Державному комітету телебачення і радіомовлення України забезпечити широке висвітлення в засобах масової інформації заходів щодо відзначення Дня хрещення Київської Русі - України.

4. Цей Указ набирає чинності з дня його опублікування.

Президент України
П. ПОРОШЕНКО.

м. Київ,
22 червня 2016 року.
№268/2016.

ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЯ

Як живеться селу Олбин після об'єднання

До складу об'єднаної Кіптівської територіальної громади входить шість сільських рад та 12 населених пунктів — це 3800 мешканців. Як живеться селу Олбин, що ввійшло до територіальної громади, розповідає його староста Людмила Грищенко **(на знімку)**.

— 25 жовтня минулого року ми пішли на вибори, обрали голову громади. Перший період ми виконували обов'язки старост, тому що наші повноваження закінчилися в жовтні. У квітні відбулися вибори старост. Працюємо так, як і працювали, виконуємо всі свої обов'язки, не підводимо голову своєї громади, тому що ми — колеги.

Усі ставлять нам одне запитання: «Чи краще стало жити після об'єднання?». Тож відповім: ми сподіваємося на краще, тому що в нас компактна сільська рада. Кожного понеділка ми зустрічаємося на робочій нараді, де і розповідаємо про свою роботу. Наші діти шкільним автобусом їздять до школи в село Прогрес, що також входить до нашої громади. Проблемних питань у нас багато. Наприклад, є дорога Кіпті—Борсуків, яка проходить через Кіптівську, Олбинську та Прогресівську колишні сільські ради. Вона потребує капітального ремонту, але сподіваємося, що ми її своїми зусиллями зробимо.

Після об'єднання ми не пожалкували. Розумієте, справді все йшло до того, що потрібно було об'єднуватися. У нас кожного дня йшов автобус Київ—Борсуків, який сполучав нас із районним центром. Але цього року автобусу вже немає, виграв тендер якийсь там підприємець і розкручувався у цьому маршруті: все — автобуса немає. Ходить маршрут, який сполучає нас із районним центром, це Козелець—Славилівка, але він іде лише в четвер. А тепер ми цю проблему розв'язали.

Щодо дороги ми писали всюди. І голові обласної держадміністрації, і депутатам. Відповіді ось уже півтора року приходять неначе під копірку. Що це державна дорога і коштів не виділялося. А ми цією дорогою возимо 24 кілометри шкільним автобусом дітей у школу. Ми всі оптимісти, тож віримо в позитивні зміни. Упевнена: ми зробимо нашу громаду краще.

Василь ЧЕПУРНИЙ.

Чернігівська область.

Фото надано регіональним Офісом реформ.

ПОВІДОМЛЕННЯ

У зв'язку з втратою вважати недійсним посвідчення помічника-консультанта на громадських засадах:

народного депутата України Дирівa А.Б.:

Запольської Ази Едуардівни (номер посвідчення 290/06).

Управління кадрів.

ГОЛОС УКРАЇНИ № 117 (6371)
СУБОТА, 25 ЧЕРВНЯ 2016

У всіх регіонах країни пройдуть численні заходи. На Прикарпатті відбудеться IV Всеукраїнський велопробіг, який стартує на Вічевому майдані обласного центру. У Жовтих Водах на Дніпропетровщині міська рада проведе конкурс графіті, учасники якого створять мурал, присвячений видатним діячам нашої держави та важливим історичним подіям. А в Сєвєродонецьку народні майстри запрошують земляків на виставку своїх творів «Зроблено з любов'ю» та безплатні майстер–класи, а артисти — на концерт патріотичної пісні, *повідомляє наш кореспондент Світлана Чорна*

Чорнило ще не висохло, а вже стали готувати доповнення

Про нюанси і підводні течії конституційної реформи — в інтерв'ю із заступником голови Конституційної комісії, суддею Європейського суду з прав людини у відставці, народним депутатом України попередніх скликань, доктором юридичних наук, професором Володимиром БУТКЕВИЧЕМ.

— Як засвідчив час, Основний Закон нашої держави не виявився досконалим, адже до нього не раз вносили поправки. Конституційний процес триває і нині. Чи могла Верховна Рада у 1996 році, коли ви були народним депутатом, прийняти досконаліший документ?

— Одна мудра людина сказала: коли чиновнику не подобається Конституція — треба змінювати чиновника. Конституція — це особливий документ. І хочеться комусь чи ні, а вона не є документом якоїсь певної особи чи певного колективу і навіть не Верховної Ради певного скликання.

28 листопада 1994 року. Засідання Конституційної комісії за участі Голови Верховної Ради України Олександра Мороза та Президента України Леоніда Кучми.

Документ, який обговорювали у 1996 році, готувався не парламентом другого скликання, а набагато раніше. Коли розвалився СРСР, керівництво залишилося практично те саме. І вся біда була в тому, що те керівництво ніколи не займалося самостійно управлінням державою, воно не могло керувати — а лише виконувало те, що казали Москва чи політбюро. Змінилася ситуація — і воно було готове виконувати нові вказівки. Ми починали працювати над Конституцією ще у Верховній Раді першого скликання. І, як тепер пам'ятаю, збиралися тоді в Комісії з питань молоді (так тоді ще називалися комітети), яку очолював Анатолій Матвієнко. Це була ідея його та Олександра Разумкова — створити такий собі інтелектуальний центр для розробки Конституції. Досить довго ми дискутували щодо розділу «Громадянське суспільство», який спочатку ввійшов до Конституції, а потім був вилучений. І виходили з того, що Конституція має не лише відображати ті проблеми, які є в суспільстві, а й дати перспективу їх розв'язання. А друга Верховна Рада вже працювала в іншому стилі — прагнула розробити таку Конституцію, яка не була б гірша за інші конституції у світі та відповідала б міжнародним зобов'язанням, які взяла на себе Україна. Це трохи різні підходи. От якби взяти та об'єднати перший та другий підходи — то було б кращим варіантом. Але це виявилося неможливим, бо народні депутати другого скликання вірили тексту, букві. І на тих людей, які починали готувати Конституцію в парламенті другого скликання, діяло друковане слово зарубіжних конституцій, як на язичника ідол.

— Чи не означає це, що українська Конституція писалася під зовнішнім впливом?

— Ні, не можна так казати. У підготовчій групі ще в період першої Верховної Ради з нами працювали провідні українські юристи, економісти. І ми виходили від тих проблем, які були в суспільстві, порівнюючи нашу Конституцію з конституціями інших держав. Тому не можна говорити про вплив якоїсь держави.

— Чому нині знову назріла потреба конституційних змін — бо Конституція недосконала чи тому, що змінилися проблеми в суспільстві і країна розвивається не так, як передбачали?

— Усі проблеми з нашою Конституцією — це недотримання Конституції керівниками держави. Тільки-но прийняли Конституцію, вже через кілька днів тодішній Президент Кучма на зустрічі з журналістами сказав: він шкодує, що поставив підпис під Основним Законом. А Верховна Рада вже в лютому 1997 року прийняла перші зміни до Конституції. Чорнило ще не висохло під Конституцією, а вже стали готувати зміни та доповнення до неї. Чим це було спричинено? Принаймні не тим, що Конституція недосконала. Леонід Данилович хотів президентсько-парламентську республіку по максимуму, що не пройшло в «конституційну ніч», а Олександр Олександрович Мороз — щоб була парламентсько-президентська республіка і побудувати соціалістичне суспільство. Вони хотіли таку Конституцію, якою самі її бачили та розуміли. Але між Президентом і главою парламенту виникали постійні суперечності.

Ще в першому проекті Конституції 1996 року я пропонував таке доповнення: «Державний територіальний устрій України будується на засадах адміністративної децентралізації влади». Але воно вилетіло тому, що Президент вважав, начебто я пропоную підірвати президентську владу і не дати йому можливості ефективно керувати країною. Якби ми тоді надали децентралізацію, про яку йшла мова, думаю, сьогодні вже багато проблем розв'язали б.

— Конституція 1996 року була політичним компромісом?

— Певною мірою так. Взагалі, коли голосують підняттям руки, — це вже певний компроміс. До ідеї децентралізації більше не поверталися. Важко досягалися компроміси на предмет мовного питання. Чи щодо висловів «український народ» чи «народ України». Комуністи наполягали, щоб не було поняття «український народ». А я сказав: вийдіть і подивіться, що написано на пам'ятнику Ватутіну — «генералу від українського народу». Але тоді ми не могли прийняти багато з того, що вже можна сьогодні. Скажімо, не могли внести жодних змін щодо судової влади.

— Чи можна стверджувати, що кожен Президент намагався переписати Конституцію під себе?

— Покажіть хоч одного Президента, який не хотів би змінювати Конституцію під себе. Так було і за попередніх президентів, і тепер. Як член Конституційної комісії, я завжди мав власне бачення Конституції, але водночас бачив, що певні зміни не можна вносити, коли Конституція робиться під конкретну особу.

— Чому загальмувала роботу Конституційна комісія і ще не збиралася нинішнього року?

— У принципі ми вже основну роботу виконали. Завершили розробку проектів, і тепер справа — за Верховною Радою.

— У Конституційній комісії ви очолюєте робочу групу з прав людини. У проекті конституційних змін права людини розширено чи звужено?

— Ми опублікували проект змін до Конституції у пресі та в Інтернеті, й люди досі нам надсилають свої пропозиції. Не можемо багато змінити в частині прав людини, бо діємо в рамках чинної Конституції, за якою не можна звужувати права людини, які вже записано. Хоча в нашій Конституції є недоліки, які варто було давно виправити. Ми одна з небагатьох Конституцій світу, де перераховуються всілякі права людини. Тільки у другому розділі 48 статей присвячено правам людини. Плюс — у Загальних засадах та в Перехідних положеннях. Однак зовсім немає механізмів реалізації цих прав.

— Які принципово нові зміни щодо прав людини пропонується внести до Конституції?

— Приміром, щодо статті про право на освіту дискусія була така. Прихильники американського підходу прямо казали: держава не повинна бути нянькою в людини. Кинули її у воду — нехай вчиться плавати. Але навіщо така держава потрібна людині, з якої вона бере податки? На мій погляд, держава повинна все-таки закріпити ті права, які можна реально виконати, і зобов'язана посилювати можливість їх виконати. Нині за Конституцією обов'язкова загальна середня освіта. А пропонується виключити термін «загальна», тобто не 12 років, а 9. Така була пропозиція від Академії педагогічних наук. Щодо вищої освіти — пропонується записати, що держава надає рівну можливість брати участь у конкурсі на здобуття безплатної вищої освіти відповідно до обсягів державного замовлення. І не більше. Бо тепер є і приватні вузи, в яких немає безплатної освіти.

Щодо представників нацменшин і корінних народів — сьогодні за Конституцією вони мають право навчати своєї мови і навчатися своєю мовою. Але це також фізично неможливо виконати. Бо з таким підходом можна вимагати в київському університеті, щоб викладали мовою ромів чи грецькою. У проекті конституційних змін ми записали, що держава виділяє ті виші, які викладатимуть мовами нацменшин. Приміром, Мелітопольський університет — грецькою, Ужгородський — угорською тощо. Ці університети готують відповідні підручники та викладачів

— Нині від уряду лунають пропозиції зробити всю медицину платною. А що залишиться в Конституції?

— Пропонується зробити так: для людей із низьким рівнем доходу залишається державне медичне забезпечення. А люди з вищими доходами самі обирають, до якого медичного закладу звернутися. Тобто щоб усі соціальні права були реальні, а малозабезпечені мали змогу отримувати медичні послуги за рахунок держави.

— А якщо людину привезли до лікарні у критичному стані, в комі?

— Лікарі повинні керуватися клятвою Гіппократа незалежно від того, до якої лікарні потрапив хворий у критичному стані. Це поширюється і на приватні медичні заклади.

— Однак чи не є це звуженням прав людини? Адже раніше всі громадяни мали право на безплатні освіту й медицину, а тепер це буде тільки для малозабезпечених?

— Ми не звужували права, а сформулювали їх так, щоб вони були не деклараціями, а виконувалися. Скажімо, ми не прибрали право на житло, але зробили це право реальним — поклавши на державу обов'язок або надавати людині житло, або можливість придбати будинок чи вкластися в забудову через створення відповідних фондів. Економіка сьогодні залежить не так від державного, як від приватного сектору. Ми повинні це враховувати і зовсім інакше формулювати положення Конституції.

— Чи додаються якісь нові права і свободи?

— Наприклад, пропонувалося записати право на володіння зброєю, посилаючись на Конституцію США. У Конституції Мексики є право людини на зброю, але воно настільки переобтяжено законодавчо, і надається величезна свобода поліцейським органам, щоб перевіряти людину. Ми не ризикнули це право вводити — воно вирішуватиметься на рівні закону.

Ще була досить тривала дискусія щодо заборони дискримінації. Однак записувати в Конституції права сексуальних меншин — не бачимо сенсу. Адже ця проблема успішно розв'язується на законодавчому рівні. Значно гострішою є інша проблема — з національними меншинами, зокрема з кримськими татарами, та з переселенцями.

— З якими пропозиціями найчастіше зверталися до Конституційної комісії люди? Щоб була зарплата і пенсія у дві тисячі євро? Чи про нові права і свободи?

— Хоч як дивно, люди не просили великі зарплату чи пенсію. Їх більше турбує зневага людської гідності. Це великий плюс, що ми дали змогу людям брати участь в обговоренні. Хоча лунало і багато кумедних пропозицій.

— 28 червня відзначатимемо 20 років української Конституції. Як довго триватиме процес удосконалення Конституції чи він має бути безперервним?

— Це має бути перманентний процес, інше питання — він не повинен підпорядковуватися під якогось високопосадовця. Чинну Конституцію не можна відкидати, але вносити зміни потрібно. Хоча ми до сьогодні не прийняли всіх законів, які потрібно було ухвалити для її виконання. Бо державній еліті це було не до смаку. Якщо проста людина порушує обов'язки, записані в Конституції, одразу спрацьовує механізм і людину притягають до відповідальності. Але не можу назвати випадку, коли люди, маючи владу і порушуючи Конституцію, були притягнуті до відповідальності за порушення Конституції. Тут винна не Конституція. Люди.

Інтерв'ю взяла Юліана ШЕВЧУК.

Фото Олександра КЛИМЕНКА.

Навіть найдосконаліший документ потребує змін

Сергій АЛЄКСЄЄВ, член Конституційної комісії, заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань правової політики та правосуддя (фракція Блоку Петра Порошенка):

— Після ухвалення Конституції 1996 року багато чого змінилося. У 1996 році в нас була президентсько-парламентська республіка, і на той час то була справді найдосконаліша Конституція. Нині ми перейшли до парламентсько-президентської республіки, і змінилися сучасні вимоги. Найперше — триває реформа децентралізації, це європейська реформа, яка приводить громади до управління, коли вони вирішують основні питання, а центральні органи влади опікуються питаннями оборони, міжнародної політики та іншими стратегічними питаннями. Нині змінили Конституцію в частині правосуддя, привели судову систему до сучасних європейських стандартів, прибравши політичну залежність судової гілки влади. Тепер парламент, згідно з тими змінами до Конституції, які наберуть чинності через три місяці, не вирішуватиме кадрові питання щодо суддів, не буде випробувального терміну для призначення суддів, прибрали взагалі розділ «Прокуратура», він перейшов у розділ «Правосуддя», і забезпечили змагальність сторін. Нині ще готуються зміни до Конституції щодо прав людини відповідно до європейських стандартів.

Більшість бюджетів залишатиметься на місцях, і громади відчуватимуть себе ближче до влади, вони обиратимуть місцеву владу. Бо коли люди обирають владу в Києві — між ними дуже велика дистанція. А коли бабуся весь час спілкується із сільським головою і в нього буде багато повноважень, він зможе вирішувати багато питань. Людина зможе звертатися до Конституційного Суду напряму зі скаргою. Буде суд першої інстанції, апеляційний і Верховний Суд. Мало того, в разі неоднакового застосування практики можна буде одразу після суду першої інстанції звертатися до Верховного Суду, спрощується судова система і значно спрощується процедура оскарження.

Ми сьогодні приводимо Конституцію до сучасних європейських стандартів, ще рік-два вона змінюватиметься, а потім, якщо ці зміни буде успішно імплементовано, тривалий час уже можна Конституцію не чіпати.

Одна мудра людина сказала: коли чиновнику не подобається Конституція — треба змінювати чиновника

ДО ДНЯ КОНСТИТУЦІЇ

Роман БЕЗСМЕРТНИЙ: «Сила Основного Закону — в компромісі еліт»

***Даленіє дата ухвалення Конституції України, а з цим забуваються деталі непростої і драматичної історії творення Основного Закону. Про конституційний шлях, який пройшли парламент, держава та суспільство, наша розмова з народним депутатом II—V скликань, Надзвичайним та Повноважним Послом, екс-представником Тристоронньої контактної групи з урегулювання ситуації на Донбасі Романом БЕЗСМЕРТНИМ** (на знімку).*

— Романе Петровичу, ви були безпосереднім учасником ухвалення Конституції 1996 року. Згадайте, якою була атмосфера в парламенті тієї «конституційної ночі».

— Для мене ця історія розпочалася задовго до того, як 28 червня відбулося голосування. Наприклад, часом соромляться говорити про історію з прийняттям Конституційного договору між Верховною Радою і Президентом. Можна по-різному ставитися до цього паліативного документа, але без нього навряд чи можна було б говорити про Конституцію. А 15 листопада 1995 року від Президента до парламенту надійшов проект Основного Закону. Фактично цей документ дуже довго перебував без руху через непрості дискусії між Головою Верховної Ради Олександром Морозом і Президентом Леонідом Кучмою. Тож на початку 1996 року Ігор Юхновський ініціював добровільне зібрання представників депутатських груп і фракцій, і з лютого народні депутати почали працювати над проектом Конституції. Робота продовжувалася фактично без вихідних та часто цілодобово. Уночі готували тексти, вдень їх обговорювали. Через віце-прем'єр-міністра Олександра Ємця вдалося вийти на діалог з урядом, згодом на Президента. Фактично група працювала в такому режимі: розроблялися документи, а потім вони дискутувалися за участі Президента. З часом вийшли на регулярну щотижневу зустріч, а потім майже кожні три дні обговорювали з главою держави всі питання, пов'язані з текстом Конституції. Група докорінно змінила проект, який надійшов у листопаді 1995 року, зокрема, модель виконавчої влади, місцевого самоврядування, перерозподілила повноваження між Президентом і урядом та повернулася до однопалатного парламенту. Попри ці зміни, представники адміністрації глави держави продовжували співпрацювати з групою. Очевидно, що причиною цього був величезний авторитет як у владі, так і в суспільстві її членів, зокрема, В'ячеслава Чорновола, Олександра Ємця, Вадима Гетьмана, Ігоря Юхновського, Михайла Сироти, Олександра Лавриновича, Сергія Соболєва, Віктора Шишкіна, Віктора Меркушова, Віктора Мусіяки — це люди, котрі на той час і взагалі в подальшій історії України відіграли величезну роль. Їхня повага один до одного, форма діалогу забезпечували стійкість роботи групи, а потім контакти з Президентом. Згодом в адміністрації глави держави виникла ідея проведення референдуму, котра була сприйнята як катастрофа. Я розумів, що це — тактичний крок. До проведення всеукраїнського опитування ставився скептично. Мабуть, поводився так тому, що був молодим і мало піддавався страхам. У більшості випадків мовчав, а коли давали завдання, писав розділи, статті до тексту Конституції. Фактично вся економічна частина була виписана за участі Сергія Терьохіна і Віктора Пинзеника. Тож сьогодні ми фактично продовжуємо жити за документом, який було написано виключно як політико-правовий компроміс. Але в цьому його і сила.

— Щодо яких норм велися найгостріші дискусії?

— Якщо брати роботу групи, то там не було норми, яка не привела б до сварок, незважаючи на те, що всі трималися одного політичного кола. Для тих, хто пройшов цю піврічну історію, сесійний зал виглядав вершиною айсберга. Статті, що пов'язані з мовою, символікою, статусом Криму, тримали Верховну Раду всю ніч у напруженні. Завдяки зусиллям Євгена Марчука, Івана Попеску вдалося вирівняти ситуацію. Дуже конструктивно себе поводила кримська делегація, розумною була донецька делегація. За рахунок таких спільних зусиль у залі вдалося отримати конструктивізм. Хоча були різні емоції і точки напружень.

Тож 28 червня — це відповідь на питання: українській державі бути чи не бути? Далі — якою їй бути? На той момент я сприймав Олександра Мороза як противника української державності, поки він не сказав фразу: «Той, хто не жалкує за тим, що розпався Радянський Союз, не має серця. Той, хто хоче повернути його, не має голови». З часом стали розуміти один одного. Ми бачимо порізному цю державу, але маємо можливість себе реалізувати. Тепер розумію, що ті кроки були інтелектуальними в порівнянні з нинішніми. Наявність дисидентського середовища і академічної складової радянської системи забезпечувала в залі інтелектуальні дискусії.

— Які положення Конституції 1996 року, на вашу думку, були недосконалими?

— Незважаючи на те, що ми робили, Іван Плющ якось підійшов і сказав: «І все одно у вас немає парламенту. У вас є Верховна Рада». Він абсолютно правий. Ми це відчули через декілька днів після прийняття Конституції.

Одне з найслабших місць Конституції — роз'єднання виконавчої влади та відсутність еталонного місцевого самоврядування. Ці статті вимучені, писалися як компроміс. Тому, очевидно, вони сьогодні потребують серйозного перегляду. Я вже не кажу про те, що в тексті документа дуже багато, з точки зору чистоти конституціоналізму, змішувань, неприродних функцій. Ми про це знали, але на той момент це був компроміс, на котрий мали йти, бо потрібно було відповідати, якою має бути держава.

Колосальний вклад у цю роботу вніс Сергій Головатий. У той час у рамках Правничої фундації були перекладені тексти конституцій багатьох країн світу. Його допомога була неоціненна. Ми мали ці матеріали, могли їх аналізувати. Таких унікальних людей, як Володимир Буткевич, Сергій Головатий, треба берегти, тому що їхні знання дозволяли вийти на якийсь оптимальний варіант.

— Конституційний процес уже давно вийшов за національні межі. Відчувається «невсипуще око» Венеціанської комісії, Ради Європи. Погано це чи добре?

— Ми дуже повільно відкриваємося. Тоді в нас не було цивілізаційного повітря, правової моделі, конституціоналізму. Ми жили в тоталітарних уявленнях про Конституцію. Конституціоналізм — це частина загальносвітової цивілізації. Вона не може мати виключно закритий характер. В української нації є своє бачення і розуміння, що таке Основний Закон. Між текстами Декларації про державний суверенітет, Акта про проголошення незалежності України і чинною Конституцією є не тільки детальні розбіжності, а й концептуальні розходження. Це свідчення хвороби росту. Тоді ми були не частиною світової правової моделі, а певним уламком тоталітарної правової моделі Радянського Союзу. Це проглядається в багатьох текстах і позиціях цього документа.

— З чим ви пов'язуєте часті зміни Конституції?

— Її пробують змінювати, але вона залізобетонно стоїть. Це за 20 років один із небагатьох прикладів компромісу істеблішменту. Такий документ має прийматися парламентом. Відповідний компроміс не досягається ні на референдумі, ні в іншому форматі. Сила Конституції — в компромісі еліт.

— Ви тривалий час працювали у Тристоронній контактній групі. Як вважаєте, чи потрібно вносити зміни до Основного Закону стосовно окремих районів Донецької та Луганської областей?

— У результаті війни з Росією ми можемо втратити на певний період частину територій, а внаслідок внесення змін до Конституції щодо статусу цієї території можемо втратити державу. Тому я категорично проти того, щоб псувати українську Конституцію особливим статусом. Що, без цього не може бути розв'язана ситуація? Може, і є такі приклади. А чи є приклади, коли вносилися зміни і це допомагало? Немає. Загальна декларація прав людини, Європейська хартія з прав людини абсолютно чітко визначають право народів, націй.

— Можливо, в цьому і полягає тиск Кремля...

— Очевидно, що це задумка звідти. Кремль тисне і таким чином руйнує світову правову модель, яку ми ще в Україні не реалізували. Біда в тому, що в світі є частина політиків, котрі цьому підсівують, не розуміючи небезпеку.

— А під час Мінських переговорів питання змін до Конституції дискутувалося активно?

— Це питання дуже активно обговорювалося до літа минулого року. Торік на Берлінській конференції, де зустрілися представники України, Німеччини, Франції і Росії, йшла дискусія виключно з приводу Конституції. Україну на цій зустрічі представляли Сергій Головатий і я. Після шестигодинної дискусії представник Росії, розуміючи, що ніяких аргументів у них немає, сказав: «Нам пора заканчивать этот разговор». Після цього заходу питання змін Основного Закону більше ніхто не піднімав.

— Яким, на вашу думку, є найголовніше завдання Конституції?

— Конституція — це насамперед права людини. Все інше — кон'юнктура. Заради чого треба писати Конституцію? Заради прав людини. Діючий Основний Закон в цій частині добротний, але недосконалий. Конституція — це шанс. Треба давати шанс і потім працювати над його реалізацією.

Розмову вів Сергій МЕЛЬНИК.

ФОТОФАКТ

8 грудня 2004 року Верховна Рада ухвалила (402 — «за») Закон України №2222-IV «Про внесення змін до Конституції України» і (в пакеті до нього) «Закон про внесення змін до закону про вибори Президента». Президент України Леонід Кучма підписав ці документи на трибуні Верховної Ради негайно після голосування.

Фото Олександра КЛИМЕНКА.

ПРЯМА МОВА

Те, що було зрозуміло в 1996 році, сьогодні потребує запобіжників

Леонід ЄМЕЦЬ, член Конституційної комісії, перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань правової політики та правосуддя (фракція «Народний фронт»):

— Конституція — це базовий, Основний Закон, правила, які держава і громада встановлюють між собою. Конституція 1996 року була потужною і новаторською в плані ідей демократії європейського, а не радянського суспільства, проте окремі питання потребують додаткового врегулювання. Наприклад, перелік обставин, за яких може бути звільнено суддю, у чинній Конституції 1996 року є недостатнім для сьогоднішніх реалій. Зокрема, в питанні щодо невідповідності майнового стану судді задекларованим статкам, і за старою Конституцією це не могло стати підставою для його звільнення. До речі, в 1996 році судочинство, якість правосуддя були на порядок вищі, ніж те, що бачимо останніми роками. Режим Януковича через тотальну корупцію зміг спотворити майже всі державні інститути — судову владу, виконавчу. Тож деякі речі, які в 1996-му сприймалися як само собою зрозумілі, сьогодні потребують встановлення запобіжників. Тому суддя має постійно звітувати про свій майновий стан, щоб він відповідав його доходам, інакше отримаємо суддів-хабарників із сирітськими деклараціями і яхтами та віллами у його родичів. Те саме стосується й недоторканності — депутатської та суддівської. Якщо за часів Кучми чи Януковича депутатська недоторканність була гарантією того, що опозиційний депутат не опиниться в тюрмі за незаконним звинуваченням, то сьогодні ситуація з точністю до навпаки: злочинці та хабарники переховуються в парламенті за депутатською недоторканністю та уникають відповідальності. Яскравий приклад — народний депутат Онищенко, щодо якого є подання на арешт. Формально і юридично у нього є 16 днів для того, щоб спокійно виїхати за межі України та вивезти все майно. Такі позиції потребують врегулювання.

Це не означає, що Конституція 1996 року була погана, це був суспільний договір, що робимо й нині, змінюючи Конституцію частинами. Але реалії такі, що один пункт про особливості здійснення самоврядування на окремих територіях Луганської та Донецької областей може зупинити всі зміни до Конституції в частині децентралізації. А якби це було разом із судовою реформою, ми б її не побачили ще дуже довго. У часи війни вирішуємо ті питання, які є першочерговими, такі як судова реформа. І дуже сподіваюся, що пункт про особливості територій буде вилучено із загального переліку питань.

ФОТОФАКТ

28 червня 1996 року. Під час ухвалення Конституції України.

Фото з архіву Укрінформу.

Випробувана часом

У червні 1991 року, за кілька місяців до проголошення незалежності, Верховна Рада УРСР ухвалила Концепцію нової Конституції України. Цей документ можна вважати матір'ю сучасного Основного Закону, бо завдяки загальнометодологічним принципам і підходам до його формування більшість ухвалених тоді положень знайшли відображення в нині діючій Конституції.

Історичні виклики

Про те, як ухвалювали Концепцію нової Конституції, наша розмова з народним депутатом 1-го, 2-го і 3-го скликань **Віктором ШИШКІНИМ,** бо саме він за дорученням Конституційної комісії представляв її з трибуни Верховної Ради 19 червня 1991 року. «Підкреслюю, що маємо справу з концептуальними положеннями, — сказав він під час дебатів, — а не з конкретними нормативними положеннями, які пізніше сформуються на професійному рівні при підготовці самого тексту Основного Закону». Чи справилися тоді з поставленими завданнями? Які думки з цього приводу виникають у законотворця за чверть століття?

— Чи відчувалася особливість моменту під час роботи над Концепцією нової Конституції? Чомусь думається, що до того часу народні депутати здебільшого займалися не законотворенням, а схваленням документів, які «спускали зверху»...

— Ви правильно мислите. Всі парламенти союзних республік, як складових частин Радянського Союзу, дублювали те, що приходило з центру, тобто з Москви. Якщо проведете порівняльний аналіз Конституції СРСР 1977-го і Конституції УРСР 1978 року, то побачите фактичне віддзеркалювання цих документів. За винятком лише одного — у союзній йдеться про елементи федерального устрою.

Проте давайте подивимось на реалії з точки зору принципу історизму. У 1989-1990 роках відбулася перша альтернативна виборча кампанія, яка завершилася обранням нового парламенту. Сили, які прийшли в законодавчий орган, уже не хотіли бути лише передаточним механізмом від центру донизу.

Постали нові реалії. Не скажу, що тоді всі хотіли незалежності. Опозиція була різнобарвною. Найрадикальнішими в цьому питанні були сили, очолювані колишніми політв'язнями: В'ячеславом Чорноволом, Левком Лук'яненком, Степаном Хмарою, братами Горинями та іншими. Багато хто, навіть з опозиції, ставився до різних підходів критично, хтось вважав, що питання незалежності ще не на часі, були й повністю індиферентні до питань незалежності України антикомуністи. Я не був радикальним — передусім стояв на позиції повної демократизації всього радянського суспільства, але за будь-якої нагоди міг стовідсотково підтримати радикальні кроки, що й відбувалося реально. Були й такі «опозиціонери», які в душі підтримували ідею Російської нерадянської імперії. Всі ці люди входили до Народної ради, яка виступала акумулятором всіх антикомуністичних сил.

— Як вдалося знайти консенсус серед такої різношерстості?

— Базою конституційних змін стало проголошення Декларації про державний суверенітет України в липні 1990 року. Саме вона дала підстави для закладення Концепції нової Конституції України. Однак ще до червня 1991-го цю Декларацію реалізували в інших документах. Як конституціоналіст з точки зору формалістики, вважаю, що незалежність проголосили не в 1991 році. Я б назвав іншу дату — 24 жовтня 1990-го, коли з Конституції УРСР зробили Конституцію України. Це були справді радикальні революційні зміни.

Наприклад, ми проголосували за запровадження посади Генерального прокурора України. Хочу нагадати: вся прокуратура Радянського Союзу була суто імперською структурою. На відміну, наприклад, від міліції чи КДБ, бо очільника КДБ призначала українська влада. Зрозуміло, що все погоджувалося з Москвою і, певно, була навіть вказівка з Москви, але ми говоримо про юридичну формалістику — акт про те, що особа обіймає певну посаду, був актом української влади. Проте керівника республіканської прокуратури українська влада не призначала ні-ко-ли! Навіть районного прокурора призначали за погодженням із Генеральним прокурором СРСР. Ми ж ввели посаду Генерального прокурора України, якого призначала Верховна Рада УРСР, і лише їй він був підзвітний. А найвищою судовою інстанцією ставав лише Верховний Суд УРСР, і ми заборонили відсилати судові справи на аналіз до Москви. Постановили, що наші призовники служитимуть лише на території нашої країни. Визнали закони УРСР первинними відносно законів СРСР. Скасували комітет конституційного нагляду та замінили його Конституційним Судом, хоч на той час його ще й не було створено. Таких новацій — безліч, але всі вони системно підтверджують, що фактично незалежність проголосували вже тоді. Звершили все це навесні — відірвали від СРСР державний арбітраж, назвавши його арбітражними (зараз господарські) судами. У травні запровадили посаду Президента УРСР і прийняли закон про його вибори. Таким чином, Концепція не з повітря народилася.

28 червня 1996 року. Конституцію України ухвалено! Ранок біля Верховної Ради України після «конституційної ночі». В другому ряду в центрі Віктор Шишкін.

Фото Олександра КЛИМЕНКА.

Сильна виконавча влада — потрібна тоді, необхідна тепер

— Під час голосування за Концепцію у 1991 році велися дебати з приводу того, чи має наша республіка бути президентською. Народний депутат Іван Заєць, зокрема, сказав: «Парламентсько-президентська республіка — це система радянського народовладдя». Що пригадуєте про ці дискусії?

— Я проти термінів «парламентсько-президентська» чи «президентсько-парламентська» республіка. У моїй теорії є два поняття — «президентська» або «парламентська». У своїй позиції виходжу з теорії поділу влади на законодавчу, виконавчу й судову. Найбільш консервативною має бути судова гілка. Її представники мають десять разів подумати перед тим, як відрізати. Поміркованою має бути законодавча влада. Тут треба зважувати, які документи ухвалюють. І найбільш рухливою, таким собі двигуном, має бути виконавча влада, яка повинна миттєво відповідати на виклики суспільства. Тому важливо, хто формує цю виконавчу владу. Якщо президент, то республіка — президентська, якщо парламент — парламентська. Простішою мовою: форма правління залежить від того, хто відповідальний за бардак у країні.

У нас була стовідсотково президентська республіка до 2004 року, доки Леонід Кучма формував уряд. Так ми й заклали її в Концепцію Конституції. Дискусія з приводу цього справді мала місце. Я прихильник німецької системи устрою державної влади і був за парламентську республіку, хоч би й за наявності президента. Втім навесні 1991 року в самій Народній раді погляди змінилися. Навіть противники радикальних настроїв щодо самостійності України стали тоді на шлях переусвідомлення і виявилися прихильниками незалежності. Чекали лише моменту, тому постало питання: якщо проголошувати нову державу, то треба формувати нові державні органи. Саме тому в цей період необхідна була авторитарна форма правління, концентрація сильної влади в одних руках. Особисто я поставив себе на компромісний шлях і погодився з тим, що саме на цьому етапі становлення української державності потрібна президентська форма правління. Ухвалюючи Концепцію нової саме української Конституції в червні 1991-го, ми навіть і передбачити не могли, що саму Конституцію проголосують аж у 1996-му. Думали, що цей процес займе максимум рік. Маючи тоді вже конституційну незалежність, ми все ж фактично залишалися в складі СРСР, і сильна президентська влада мала бути революційним кроком для остаточного відриву від метрополії.

— Під час обговорення Концепції звучало, зокрема, й таке: «Закони наші не виконуються тому, що немає сильної виконавчої влади». Гадаєте, нині ця фраза актуальна?

— Суперактуальна. Наше суспільство досі до кінця не розуміє, кому ж належить виконавча влада. Винні в цьому і політики, і народ. Люди просто не задумуються над такими питаннями. Часто можна почути про звернення громадськості до глави держави з якимось вимогами. Вибачте, але за нинішнім законодавством із погляду виконавчої влади Президент практично ніхто. Та чомусь у нас і народ, і сам глава держави вважають, що ми живемо в президентській республіці. Уряд у нас формується парламентом! Хоча, з іншого боку, голів обл- і райдержадміністрацій призначає Президент. Тут усе переплуталося, в тому числі і через те, що Олександр Мороз у 2004 році таки проштовхував парламентську республіку.

Наголошую: ті, хто творить реформи, повинні мати хоча б уяву про концепцію запропонованих змін. Ми, наприклад, мали ідеологічну, філософську, організаційну і предметно історичну уяву. У нас був комплексний підхід. Хто нині знає про роботу Конституційної комісії? За яким напрямком вона працює, хтось бачив концепцію цих реформ? На початку 90-х, коли йшлося про будь-який глобальний закон, спочатку парламент ухвалював постанову про концепцію закону. Її публікували. Кожен бажаючий міг побачити, в якому напрямку плануємо рухатися, а вже потім виписували сам документ.

— Ще одне питання, чітко прописане в Концепції — референдуми. Воно залишається невирішеним і досі.

— Вийшло так, що прописавши це положення, потім у нас злякалися. Так само вийшло і з судом присяжних, адже цей інститут так і не працює. От і з референдумом вийшло, що проголосити-проголосили, а віддавати в руки народу цей інструмент здійснення влади не наважилися. Ви ж бачили, як довго в нас ухвалювався закон про референдум, і досі неадекватне ставлення до нього. Маємо навіть конституційне подання з приводу неконституційності цього закону. Скажу відверто: для того щоб ми могли проводити референдум з усіх питань, суспільство має бути готовим. Як, наприклад, у Швейцарії. Там суспільство народилося не згори, а знизу. Місцеве самоврядування в цій країні налічує вже сім сотень років. Загальнодержавних референдумів проводять дуже мало. Як правило — місцеві чи на рівні кантонів. Так вони вирішують більше питань, аніж у представницьких органах. Утім до цього треба бути підготовленим. Ми такого досвіду не маємо. Тому коли дійшло до ухвалення Конституції у 1996 році, стало питання про часткове обмеження референдуму. Тим часом є право затверджувати на референдумі деякі зміни до Конституції.

Анекдот від Віктора Шишкіна:

У англійця запитують:

— Чому у вас така трава гарна на газонах? Що ви для цього робите?

— Та нічого особливого — поливаємо і косимо.

— І довго ви так робите?

— Триста років.

Відірватися від Росії

— Що можете сказати про без'ядерний статус та неучасть у військових блоках? (Співрозмовник зітхає). Чи найгірші песимісти могли тоді подумати, що колись пошкодують про такий підхід?

— Ні! Не могли. Всі були під певним враженням від Гельсінського Заключного акту про безпеку в Європі 1975 року. Підписанти намагалися неухильно її виконувати в межах самої Європи. Радянський Союз змушений був юридично-дипломатичною мовою пояснювати свою участь у війні в Афганістані його приналежністю до Азії. Така довіра до Заключного акту розслабила не лише нас, а й європейських політиків. Навіть наші радикали вважали, що сформувався статус-кво в мізках і поглядах. Проте цього не сталося. Московський ведмідь прокинувся. Тоді ж ніхто в кошмарному сні не міг уявити, що домовленості можна порушити. Прийшла така, прошу вибачення за одеське слівце, розслабуха. І тут можна говорити про історичний момент. Нам треба було відірватися від Радянського Союзу. Росія зберегла свій ядерний статус, а ми відмовилися, таким чином відмовившись від спадку минулого. Це теж був спосіб проголошення незалежності. Ми не могли передбачити, що вже через три місяці у Москві стануться події, які дали новий поштовх для цього.

Ще одне. СРСР належав до військово-політичного блоку — Варшавський договір. Проголошенням позаблокового статусу ми доводили, що не хочемо бути його складовою частиною. Так, благими намірами виявилася встелена дорога не в рай, а в пекло.

— Давайте наостанок згадаємо, що ж найважливіше з Концепції знайшло відображення в Конституції.

— У загальнометодологічних принципах Концепції (завважте, як філософськи ми підходили до процесу) зазначено, що людина, її права, свободи та їх гарантії мають бути найвищою соціальною цінністю. Це увійшло до Конституції 1996 року. Це була суперметодологічна реакція на стан людини в радянському суспільстві. У Конституції УРСР, наприклад, існував лише термін «громадянин». Там не знайдете слова «людина» чи «кожен». У нашій Конституції український громадянин, іноземець чи особа взагалі без громадянства — все це «людина». Термінологічне поняття громадянина переважно застосовується лише тоді, коли йдеться про політичні права.

У нас закладено, що держава має обов'язки перед людиною. На жаль, протягом останніх років органи влади забули про ці зобов'язання. Маємо повне недотримання 22 статті Конституції, яка збереглася в усіх її редакціях. Це положення каже: за будь-яких законодавчих змін права людини не можуть погіршуватися. Я завжди закликав своїх колег по Конституційному Суду дуже уважно, поблажливо і людиноцентристськи ставитися до цієї статті. Ми це заклали чверть віку тому, і я не знаю, в яких юридичних школах вчилися ті, хто нині намагаються нівелювати ці положення.

Нам часто закидають, що ми вихідці зі старої системи. Це справді так. Усе-таки ми зуміли тоді закласти такі методологічні перспективи, які й нині залишаються прогресивними і актуальними, чого не роблять молоді.

— Дякую за бесіду!

Розмовляла Надія СМІЯН.

ДОВІДКОВО

Суддівську кар'єру Віктор Шишкін розпочав у 1981 році в Олександрівському районному народному суді Кіровоградської області, а потім у Кіровському районному народному суді м. Кіровограда і завершив у Кіровоградському обласному суді до обрання народним депутатом у 1990 році. Із вересня 1991-го був першим Генеральним прокурором України. Тоді ж і до 1993-го працював у складі Конституційної комісії. У 2005-му склав присягу судді Конституційного Суду, де працював до липня 2015-го.

Ми зуміли закласти такі методологічні перспективи, які й нині залишаються прогресивними і актуальними

Як козаки Щастя боронили

Усі троє Ткаченків кажуть, що за свою землю і земляків готові віддати життя. І це правда

Батько

Певний час у Віктора Ткаченка на робочому столі лежали дві гранати. Одна — для ворога, друга — для себе, на той випадок, якщо, боронь Боже, виникне некерована ситуація. У місті Ткаченко — людина відома та авторитетна: верховний отаман «Академії козацтва» Луганської області, директор професійного ліцею автомобільного транспорту, а ще його знають як палкого шанувальника поета Тараса Шевченка. Портрети Кобзаря висять майже в усіх приміщеннях училища — і навіть там, де здебільшого виставляють зображення Президента. «Президенти змінюються, а Тарас Шевченко залишається назавжди», — така логіка отамана.

Зліва направо: Віталій, Віктор та Сергій Ткаченки.

Фото Сергія НОЩЕНКА.

Влітку 2014-го, коли у Луганську почалися бойові дії, Вікторові Ткаченку вже було далеко за шістдесят, але роки не стали на заваді — він пішов добровольцем у батальйон «Айдар». Його бійці тримали оборону Щастя, з боями дійшли до самого Луганська. Враховуючи поважний вік, авторитет і посаду в українському козацькому русі у регіоні, Ткаченку дали й відповідний позивний — «Генерал». В «Айдарі» служили і два його сини — Сергій та Віталій.

Так сталося, що 13 червня 2014 року проросійські бойовики викрали старшого з них — Сергія — та ще трьох його товаришів і кинули їх у підвал.

— Моєму хлопцю дісталося найбільше за всіх, — розповідає Віктор Ткаченко. — Адже він — син козацького отамана. Бойовики заявили мені в ультимативній формі: хочеш отримати Сергія — зроби так, щоб українські війська залишили Щастя, а сам здайся у полон. Для мене це був дуже важкий період... Якось я зайшов до командира і кажу йому: «Ми взяли в полон заступника міністра оборони Північної Осетії Талермана і 18 бойовиків, серед яких круті російські гереушники та фееесбішники. Але жодного разу не обміняли бойовиків на наших хлопців, що перебувають в полоні у сепарів». Командир мене зрозумів. Буквально за добу нам вдалося обміняти полонених. Уночі я побачив свого сина. Він зовсім не розумів, що відбувається, куди його привезли і чого чекати далі, адже просидів у луганському підвалі 35 діб і не мав ніякої інформації про те, що робиться у світі. Та ще й бойовики вбивали йому в голову, що так звана армія "ЛНР" вже дійшла до Харкова, і таке інше. Я привітався із сином, а він не відповів, перебуваючи в якомусь ступорі. Зрозумів, що хлопця треба виводити з цього стану. Зняв свій автомат, повісив йому на шию і кажу: «Бери, синку, і йди захищати свою матір, дітей та Батьківщину». Він трохи отямився, взяв автомат і пішов додому, а на ранок приніс заяву про вступ до «Айдару».

Добровольчий батальйон зробив дуже багато, щоб утримати Щастя і Луганську ТЕС. Немало його бійців поклали тут свої життя. І сьогодні Віктор Ткаченко розповідає неймовірні речі:

— При мені начальник служби безпеки одного із впливових бізнесменів пропонував командиру батальйону 23 мільйони доларів за те, щоб ми здали Щастя. Якби наш командир погодився на такі умови, ми б його розстріляли, повірте. В «Айдарі» служили справжні патріоти, які готові були віддати свої життя за цілісність, єдність України. Кобзар закликав: «Борітеся — поборете».

Сини

Молодший Віталій — майор поліції, боєць розвідувальної ударної роти батальйону «Айдар», нагороджений орденом "За мужність". Він розповів, як усе починалось:

— На початку військового конфлікту міліція перебувала у якомусь паралізованому стані. Ніхто не знав, що треба робити, де правда, за ким іти? На базі українського козацтва, яким керував мій батько, ми утворили підрозділ із семи проукраїнськи налаштованих людей і звернулись до комбата «Айдару» Сергія Мельничука, щоб нам видали зброю. Час був воєнний, тому все робилося швидко, оформляти різні дозволи, офіційні папери, звичайно ж, було ніколи.

Коли в місті почався безлад, Віталія призначили комендантом Щастя. Міська адміністрація, можна сказати, не працювала, перебувала у якомусь ступорі, а в населення виникало багато соціальних питань, зокрема, був такий період, коли у місто не завозився хліб. Отже, коменданту довелось вести прийом людей, вирішувати їхні проблеми.

— Насамперед ми допомогли підприємствам відновити виробничий процес, який було зупинено через бойові дії. А головне — ми дали всім зрозуміти, що у Щасті працює українська влада, і вона тут назавжди.

Свою долю з «Айдаром» пов'язав і Сергій.

— Коли, взявши мене в полон, бойовики дізнались, що мій батько воює в добровольчому батальйоні, а брат — комендант Щастя, стали поводитись зі мною з особливою жорстокістю. День починався з того, що мене викликали першим, клали на підлогу і починали бити. Потім — наступного полоненого і наступного... Такі тортури тривали кілька діб. Руку мені зламали першого ж дня і тоді ж пообіцяли розстріляти. На розстріл водили кілька разів. Повірте, морально переносити ці хвилини дуже тяжко. При мені демонстративно дзвонили батькові та брату, пропонуючи здати Щастя в обмін на моє життя і моїх товаришів. Інакше, казали, пошматують мене сокирою. Було таке, що й справді брались за сокиру, обіцяючи відтяти пальці за кожного їхнього «двохсотого». Коли мене визволили і я повернувся додому, сказав собі, що ні клаптика землі не віддам російським найманцям. Це моя земля. І я її захищатиму, як мій батько і брат.

«Генерал»

— Коли мені дзвонили з тієї території і погрожували, я спокійно казав: «Хлопці, якщо ви такі круті, приходьте до мене. На моєму столі завжди лежить дві гранати: одна для себе, друга — для вас. Мені 65 років, я прожив велике життя і смерті не боюсь, бо захищаю Щастя для щастя людей, які тут живуть, захищаю свою сім'ю і онуків. А кого захищаєте ви?»

Павло ВОРОНЦОВ.

Луганська область.

ДОВІДКА

Стаття 17 Конституції України

Захист суверенітету і територіальної цілісності України, забезпечення її економічної та інформаційної безпеки є найважливішими функціями держави, справою всього Українського народу.

ФОТОФАКТ

28 червня 1996 року. Конституцію України ухвалено! Ранок біля Верховної Ради України після «конституційної ночі». У повітрі — Михайло Сирота.

Фото з архіву «Голосу України».

ПРЯМА МОВА

Є принципові речі, які потрібно врегульовувати

Ігор АЛЕКСЄЄВ, член Конституційної комісії, голова підкомітету з питань діяльності органів юстиції та виконання рішень судів Комітету Верховної Ради України з питань правової політики та правосуддя (фракція «Народний фронт»):

— Ухвалені нещодавно парламентом конституційні зміни щодо судової реформи є необхідними, щоб відповісти на ті виклики, які стояли перед суспільством, бо чинна Конституція 1996 року на сьогодні вирішує не все. Є низка питань щодо розподілу повноважень у трикутнику влади, є питання щодо прав і обов'язків громадян, над цим так само працює Конституційна комісія. Меж досконалості немає, але це принципові речі, які потрібно врегульовувати через зміни до Конституції.

Судова реформа і необхідність конституційних змін насамперед стосуються пересічного громадянина. Мільйони громадян звертаються до суду по захист своїх прав та інтересів, однак, як бачимо, в судах можна було знайти будь-що, але не справедливість. Тому ті конституційні зміни, які були проголосовані разом із імплементаційним законом про судоустрій і статус суддів, створюють законодавче підґрунтя для того, щоб провести ґрунтовну судову реформу, спростити систему судочинства. І що найголовніше — відновлення довіри громадян до судової системи. Це й питання якісного підбору суддів, і адекватні та дієві механізми відповідальності для осіб, які приймають неправосудні рішення. Триватиме процес імплементації конституційних змін — формування нових судових органів, нового Верховного Суду, проведення широкомасштабних відкритих конкурсів на суддівські посади, коли зможемо обрати на них чесних і відповідальних осіб. Зміни до Конституції дадуть можливість претендувати на суддівські посади особам, які не мають суддівського стажу в найвищих судових інстанціях — в апеляційних судах, у Верховному Суді. Я відверто сподіваюся, що ми скористаємось цим шансом і зможемо сформувати такі судові органи, які стоятимуть на стороні громадянина, забезпечуватимуть справедливість, захист інтересів. Це саме ті ініціативи, які дають змогу пересічному громадянину відчути реальні, а не косметичні зміни в системі судочинства.

ФОТОФАКТ

28 червня 1996-го — під час ухвалення Конституції України.

Фото Єфрема ЛУКАЦЬКОГО (Укрінформ).

Ми дали всім зрозуміти, що у Щасті працює українська влада, і вона тут назавжди

ГОЛОС УКРАЇНИ № 117 (6371)
СУБОТА, 25 ЧЕРВНЯ 2016

Сторіччя боротьби за право на самовизначення

Відразу три події кінця першого місяця літа безпосередньо стосуються корінного народу Криму — кримських татар. Насамперед відзначається 26 червня День кримськотатарського прапора, 30 червня виповнюється рівно двадцять п'ять років від дня проведення другого Курултаю кримського народу, який після десятиліть вигнання проходив на рідній, кримській, землі. А 28 червня — День Конституції України, до якої кримські татари хочуть внести зміни для захисту своїх прав і національних інтересів.

Курултай розстріляних

Перший Курултай (національний з'їзд кримських татар) відбувся 1917 року в умовах повалення самодержавства й Тимчасового уряду, який очолював Олександр Керенський.

Ідейним натхненником і організатором проведення Курултаю виступав муфтій (духовний правитель) мусульман Криму та громадський діяч Номан Челебіджіхан. Він і його соратники проводили роботу зі створення національної державності кримських татар, яку вони втратили наприкінці XVIII століття, після того як Кримське ханство було захоплено Російською імперією.

На момент проведення першого Курултаю в листопаді 1917 року Челебіджіхан був арештований, потім випущений, став першим головою уряду Кримської народної республіки, згодом знову арештований і розстріляний у Севастополі разом з однодумцями в лютому 1918-го революційними матросами й скинутий у воду, перед цим тіла були поколоті багнетами.

Треба сказати, що з перших днів проголошення Кримської народної республіки формувалися не тільки органи влади, а й армійські підрозділи. До складу молодих збройних сил входили зокрема французькі військові й український полк імені гетьмана Дорошенка.

Але після хоч і короткочасного встановлення в Криму влади більшовиків про Кримську республіку забули, її активісти зазнали репресій. А з приходом барона Врангеля про будь-яку національну державність, насамперед кримських татар, довелося забути.

З остаточним установленням радянської влади в Криму в жовтні 1921 року на території півострова була створена Кримська автономна радянська соціалістична республіка в складі РРФСР. Кримські татари й караїми були визнані корінними народами Криму. Створили національні райони, 6 з яких були кримськотатарськими, 2 — німецькими, 2 — єврейськими й один — український.

Однак яких-небудь глобальних рухів у розвитку національних мов і культур не було. Досить сказати, що кенаси — релігійні споруди караїмів, яких в усьому світі нараховується не більш як півтори тисячі осіб, були відібрані. В одній із них у Сімферополі тривалий час розміщалася редакція кримського радіо.

Тобто, маючи зовнішні атрибути національної самостійності, автономія залишалася, по суті, на папері, не гарантуючи жодних прав. Це підтвердилося під час Другої світової війни, коли в 1941-му, а потім в 1944 роках із Криму були депортовані німці, вірмени, болгари, греки та кримські татари.

З початком повернення із місць депортації на півострів кримські татари, які не припиняли свою боротьбу й у місцях, куди вони були примусово вивезені, розпочали формувати свої, національні, органи влади.

З'їзд повернення

Кримські татари у своїй історії пережили багато горя. Наймасовіший вихід із Криму відбувся у період з 1784-го по 1785 роки, коли Крим був оголошений територією Російської імперії. Сотні тисяч кримських татар тоді емігрували. Очевидці свідчили, що багато сіл не просто спорожніли — у них не було жодної людини. Така само ситуація склалася і в 1944-му. Влада, виселивши кримських татар, які традиційно займалися землеробством, вирощуючи виноград, городину і фрукти, раптом виявила, що цим займатися більше нікому. Переселені з інших областей РРФСР на місце депортованих не змогли опанувати сільське господарство в умовах фактичної відсутності води, оскільки всі традиції оброблення землі були втрачені разом з виселеними місцевими жителями.

Кінець червня 1991-го став знаменним в історії кримськотатарського народу. Саме цими днями двадцять п'ять років тому в Криму проходив другий Курултай (загальнонаціональний з'їзд кримських татар). Слід нагадати, що тоді на початку року на півострові було проведено референдум про відтворення Кримської АРСР, проти якого різко виступали кримські татари. Влада Криму в особі створеної Верховної Ради побачила в Курултаї й національному русі кримських татар реальну політичну силу, яка могла за певних умов стати альтернативою радянським органам влади.

На Курултай було вибрано 262 делегати, причому тільки 129 із них проживали на території Криму, інші — за його межами, у місцях депортації. На той момент на півострові мешкало 135 тисяч кримських татар, причому 55 тисяч із них прибуло в останні півтора року.

Напередодні у Верховній Раді Криму відбулася зустріч керівництва півострова, представників Верховних Рад СРСР і УРСР із лідерами кримських татар, на якій від них вимагали відмовитися від прийняття на Курултаї низки документів, на що одержали відмову.

Чого ж боялися можновладці і що було прийнято на Курултаї?

У результаті проведення другого Курултаю було сформовано національний представницький орган кримськотатарського народу — Міллі Меджліс. Крім того, було сформовано регіональні й місцеві меджліси. А найголовніше — саме тоді була прийнята Декларація суверенітету кримськотатарського народу, що закріпила право народу вільно встановлювати свій політичний статус, забезпечувати економічний, соціальний і культурний розвиток.

Шевкет Кайбуллаєв, один із делегатів Курултаю, член Меджлісу й редактор газети «Авдет» («Повернення») — нині він зазнає переслідувань з боку російських спецслужб — вважає: «сам факт прийняття Декларації про національний суверенітет кримськотатарського народу засвідчував, що ми на правильному шляху», оскільки в ній делегати другого Курултаю визначили першочергові, стратегічні завдання. «Одне із головних таких завдань — сказати світу, що ми існуємо як етнос, як народ», — зазначає Кайбуллаєв.

У прийнятій на національному з'їзді декларації було, зокрема, заявлено: «Крим є національною територією кримськотатарського народу, на якій тільки він має право на самовизначення так, як воно викладене в міжнародних правових актах, визнаних світовим співтовариством».

Курултай також звернувся до Організації Об'єднаних Націй, до парламентів і урядів держав, до міжнародних організацій із проханням підтримати прагнення кримськотатарського народу до самовизначення.

На з'їзді також були представлені й затверджені національні символи народу, насамперед це прапор — блакитне полотнище із золотавою тамгою — знаком кримських ханів — Гераїв (або Гіреїв). Як національний гімн були прийняті слова вірша «Ант еткенмен» («Клянуся») Номана Челебіджіхана.

Необхідно зазначити, що після розвалу СРСР Україна як незалежна держава опинилася сам на сам із проблемою повернення та влаштування кримськотатарського й інших раніше депортованих народів. Зокрема, було утворено понад 300 селищ репатріантів, з'явився інженерно-педагогічний університет, який став осередком національних кадрів, національні школи та дитячі садки, кримськотатарські бібліотеки, діє державний національний театр, державні ансамблі.

Жалобні заходи, присвячені 72-й річниці депортації кримських татар.

Закладний камінь пам'ятника жертвам депортації у Сімферополі.

В окупації

Після подій березня 2014 року, коли Крим і Севастополь виявилися відрізаними від України, а на півострові почали насаджуватися російські реалії, які означали й означають підвищену й пильну роботу спеціальних служб і правоохоронців, особливо стосовно інакомислячих, представники кримських татар опинилися на передовій з обстоювання своїх прав.

Нападки почалися буквально відразу після того, як кримськотатарський Меджліс відмовився брати участь у кримській владі й відкликав з неї своїх представників, і у представницькій, і виконавчій гілках.

Потім з'явилися заборони на в'їзд у Крим лідерів — Мустафи Джемілєва й Рефата Чубарова, арешти, порушення кримінальних справ стосовно заступника голови Меджлісу Ахтема Чийгоза й інших активістів.

Нині, за різними оцінками, у в'язницях Криму й Росії перебуває від 25 до 40 кримських татар.

Меджліс був змушений перенести свою діяльність на материкову частину України, зокрема в Київ, у зв'язку з тим, що його діяльність у Росії й у Криму, який РФ вважає своєю територією, заборонена й визнана екстремістською.

На території півострова проживають активісти Меджлісу, делегати Курултаю. Але в умовах, що склалися, їхня діяльність більш схожа на дії підпільників.

Кримські татари, незважаючи на потужний державний апарат, який ополчився проти них, не втрачають надії на те, що кращі часи не за горами. І ці кращі часи вони пов'язують насамперед із прийняттям нової редакції Конституції України, у якій окремим пунктом або розділом була б закріплена позиція про те, що Крим є національно-територіальною автономією кримських татар.

На недавньому брифінгу в Києві народний депутат України Рефат Чубаров зазначив, що Меджліс виходить із того, що в розділі Конституції України «Автономна Республіка Крим» має бути чітко прописано, що кримська автономія утворюється на основі права кримськотатарського народу на самовизначення в складі України.

За його словами, Президент Петро Порошенко повинен дати публічне доручення діючій Конституційній комісії, щоб у її складі створили робочу групу з підготовки змін до 10 розділу Конституції України «Автономна Республіка Крим».

Чубаров також впевнений, що після затвердження положень про національну автономію мають бути прийняті закони про статус кримськотатарського народу і інші аспекти кримського життя після деокупації півострова.

Недавні слухання у Верховній Раді України, які пройшли 15 червня й на яких мали можливість виступити кримські активісти, зокрема й правозахисники, а також політики, продемонстрували, що в Україні не забули про кримську проблематику, але водночас рівень представництва був недостатнім.

«Прийшли на слухання представники органів влади, які, по суті, нічого не вирішують, ми так і не почули жодної пропозиції про те, як повернути Крим і які кроки вживають для цього», — зазначив у своєму блозі в одній із соціальних мереж Айдер Муждабаєв, заступник директора кримськотатарського телеканалу ATR. Це той самий телеканал, який був змушений через нападки з боку влади та російських силовиків перебратися з півострова в Київ.

Конституція — основний закон у будь-якій державі, і її виконання є не тільки правом, а й обов'язком усіх громадян.

У Конституції записано, що Україна є унітарною державою, тому тема про автономію, і насамперед автономію національну, у нинішніх умовах, коли схід країни у вогні, щонайменше неактуальна й матиме не більш як декларативний вигляд. Хоча, з другого боку, для світової громадськості оголошення Україною Криму територією, на якій проживає корінний народ, котрий має право на самовизначення в рамках окремої автономії у своєму складі, може відіграти немаловажну роль у процесі повернення півострова.

Михайло РУДЕНКО.
Крим.

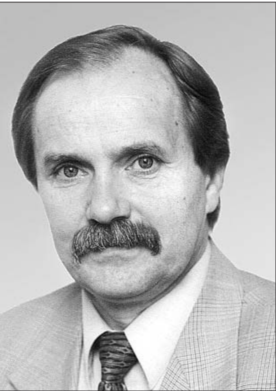
Фото автора.

Оголошення Україною Криму територією, на якій проживає корінний народ, може зіграти важливу роль у поверненні півострова

Головна проблема не в якості правових актів, а в їхньому недбалому виконанні

«Голос України» звернувся до учасників «конституційної ночі», народних депутатів України ІІ скликання, які стали співавторами Конституції України 1996 року, із запитанням: «Як Ви сьогодні оцінюєте схвалений 20 років тому Основний Закон, чи бачите у ньому серйозні вади та чи можуть вони бути виправлені в рамках нинішнього реформування?»

Іван ЗАЄЦЬ, народний депутат України І, ІІ, ІІІ, IV та VI скликань, у 1996 році — член Конституційної комісії:

— Вважаю, що Конституція 1996 року свого потенціалу ще не вичерпала та відповідає європейським стандартам. Щоправда, з часу її ухвалення сталися три «конституційні струси», які позначилися на житті країни. Спочатку у 2004 році Верховна Рада без будь-якої логіки внесла зміни до Конституції, які передбачали перехід від президентсько-парламентської форми правління до парламентсько-президентської. А оскільки Президент на той час обирався під ширші повноваження, то це зламало всю логіку організації та діяльності влади. Другий струс відбувся 2010-го, коли Конституційний Суд скасував вищезгадані зміни від 2004 року, і ми повернулися до президентсько-парламентської форми правління, а з 2014 року знову маємо парламентсько-президентську форму організації влади. Тому ще раз підкреслюю: питання не стільки в якості Конституції, скільки в політичній культурі представників влади. Переконаний, що і попередня, і нинішня влада, намагаючись обґрунтувати своє небажання жити за Основним Законом тим, що Конституція, мовляв, недосконала, насправді прагнуть змінити її під себе та сконцентрувати владу в своїх руках.

Зверну увагу на ще одну обставину: для того щоб запрацювали передбачені Конституцією норми, потрібно було ухвалити майже сотню законів, але добре, якщо ухвалено хоча б десяток з них. І це при тому, що для прийняття законів потрібно лише 226 голосів народних депутатів, тоді як внесення змін до деяких розділів Конституції вимагає не тільки 300 голосів, а й проведення референдуму. Отже, ми знову повертаємося у площину не якості Конституції, а в площину її застосування.

Коли ми писали Конституцію, то усвідомлювали, що в майбутньому можуть бути спроби внесення невиправданих змін, тож передбачили такий механізм її вдосконалення, який дуже важко обійти, не порушивши сам Основний Закон. Наприклад, у нас не передбачена можливість появи якоїсь нової редакції Конституції чи ухвалення її на референдумі. Водночас Конституцію можна вдосконалювати точковими змінами, бо життя й справді не стоїть на місці. Але ще раз повторю: насамперед треба активніше працювати над ухваленням законів, які розвивають положення Основного Закону.

Конституція — це паспорт нашої держави як держави національного типу. Саме тому в її основу покладено звичаї і традиції українського народу, а також закріплено статус української мови як державної (стаття 10) та державних символів (стаття 20). Це навіть тепер не влаштовує деяких ліберально чи проросійськи налаштованих діячів, які хочуть розбудувати у нас «російську Україну», тож вони намагатимуться докорінно змінити Конституцію.

До речі, помилково зводити роботу над Основним Законом до однієї «конституційної ночі», бо вона розпочалася ще у 1990 році, в 1992-му один з проектів навіть було винесено на всенародне обговорення. Зауважу, що на початку незалежності українська політична еліта орієнтувалася на президентську форму правління, де Президент мав бути не тільки главою держави, а й керівником виконавчої влади. Оскільки на той час більшість у Верховній Раді становили вихідці з комуністичної системи, котрі розуміли парламентаризм як трохи модифіковане радянське народовладдя, то вони й намагалися запровадити радянський принцип управління державою. З цим і пов'язане затягування з прийняттям Конституції та деяке зниження якості цього документа. Парламентська більшість на чолі з Головою Верховної Ради Олександром Морозом могла б і далі зволікати з остаточним рішенням, якби не заява тодішнього Президента Леоніда Кучми, що він готовий винести затвердження проекту Конституції на референдум. А оскільки пропонований Кучмою проект передбачав зміцнення президентської влади та запровадження двопалатного парламенту, що мало призвести до чергових дострокових парламентських виборів, то цей аргумент спрацював — Основний Закон було ухвалено. На жаль, однією з поступок промосковським силам стало запровадження кримської автономії, що, зрештою, обернулося російською окупацією півострова.

Щодо конституційних змін, які пропонуються чи вже ухвалені сьогодні, то ми часто чули, що, наприклад, в Конституції 1996 року погано прописано розділ про судочинство. Якщо проаналізуємо вже внесені зміни, то побачимо, що головне їхнє завдання — змінити склад судів, а решту «вузьких місць» можна було б «розшити» за допомогою ухвалення законів. Те само стосується й децентралізації влади — тут також більшість питань можна вирішити за допомогою прийняття законів.

Загалом важливі політико-правові документи завжди ухвалюються в межах якогось консенсусу, а взаємні поступки не є якоюсь бідою. Головне, щоб з обох сторін були політично відповідальні та компетентні люди — тоді саме шляхом компромісу можна прийняти блискучі документи.

Ігор КОЛІУШКО, народний депутат України ІІ та ІІІ скликань:

— Ухвалена у 1996 році Конституція виконала своє основне завдання — утвердила незалежну Українську державу та стала фундаментом її правової системи. Проте вона не була позбавлена недоліків. Їх можна поділити на дві групи. Перша — концептуально та змістовно невідповідні розвитку України на європейських засадах норми. Друга — недосконало сформульовані з погляду юридичної техніки норми, які в результаті допускали неоднозначне їх тлумачення або взагалі дозволяли спотворення ідей конституційного регулювання.

Щодо першої групи, то це:

— пострадянське розуміння соціально-економічних прав людини, які декларуються без ув'язки з правом на гідність і без механізмів їх виконання чи забезпечення;

— прийняття всіх рішень Верховної Ради абсолютною більшістю голосів народних депутатів або ще більшою кількістю;

— подвійна відповідальність уряду перед парламентом і перед Президентом;

— невизначена або неповно визначена система органів виконавчої влади, відсутність терміну «урядові органи», відсутність незалежних регуляторів у сфері природних монополій;

— пострадянська прокуратура;

— відсутність поняття «регіональне самоврядування», автономна область Крим була названа автономною республікою;

— змішання понять адміністративно-територіальна одиниця і населений пункт, надання права громаді кожного населеного пункту, навіть найменшому селу, на самоврядування;

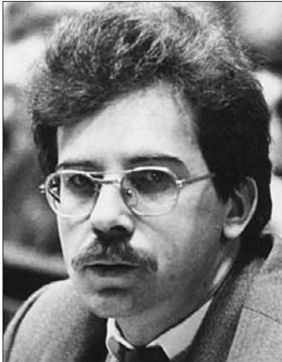
— надмірні повноваження місцевих державних адміністрацій, безпосередньо визначені Конституцією, передбачення делегування повноважень від органів місцевого самоврядування до місцевих державних адміністрацій;

— відсутність якісних критеріїв для суддів Конституційного Суду та конкурсний механізм їх добору.

Звичайно, усі ці проблеми можуть бути розв'язані шляхом внесення змін до Конституції. Дві або й три з них уже виправлені змінами 2004 і 2016 років. Проте законопроекти про внесення змін до Конституції також були далекі від досконалості, тому, виправляючи одні недоліки, вони породжували інші.

Щодо другої групи, то тут прикладів можна наводити дуже багато. Це і стаття 22 Конституції, і контрасигнація актів Президента в уряді, і десятки інших менш гострих проблем. Більшість із цих недоліків могли б бути легко виправлені коректним тлумаченням норм Конституції у законах та практиці їх виконання. На жаль, 20 років дії нашої Конституції засвідчили, що політики з усіх можливих тлумачень в останню чергу схильні вибирати ті, що найбільше відповідають теорії конституціоналізму, а відтак і суспільним інтересам.

Володимир ЧЕМЕРИС, народний депутат України ІІ скликання:

— Зміст Конституції, ухваленої Верховною Радою червневої ночі 1996 року, був результатом швидше не компромісів, а протистояння двох тенденцій. Євразійського президентства, яке представляв Президент Кучма, і європейського парламентаризму, виразником якого був глава парламенту Мороз.

Якби у парламенті тоді не знайшлося 300 голосів, Україна мала б політичний режим на кшталт Казахстану чи Росії. Бо Кучма вже підготував свій суперпрезидентський проект і записав звернення до народу про конституційний референдум. І навіть призначив «віцепрем'єра з референдуму».

Частина комуністів голосувала «проти». Частина «рухівців» також вимкнули картки для голосування (цей момент відзняв і показав на львівському ТБ Георгій Гонгадзе). Але 315 депутатів з усіх регіонів і від усіх політичних сил проголосували «за».

Напевне, ніхто не був у захваті від того, що Конституція надавала повноваження і Президенту, і парламенту. Але всі розуміли, що інший варіант в цей момент не може бути ухвалений. І одразу представники обох тенденцій почали діяти, щоб змінити Конституцію на свою користь.

Президент Кучма навесні 2000-го навіть провів референдум про конституційні зміни, які надавали йому фактично імператорські повноваження. Але Верховна Рада під акомпанемент акції «Україна без Кучми» у січні 2001 року провалила імплементацію результатів цього референдуму. А однією з головних вимог зазначеної акції стала вимога парламентської республіки. І вже у травні 2001-го соціологи відзначили, що кількість українців, які підтримують парламентаризм, переважає кількість прихильників сильної президентської руки.

Як результат, на тлі помаранчевого Майдану у грудні 2004 року парламент ухвалив конституційну реформу, яка дещо обмежила президентську владу на користь парламенту.

Конституція 1996 року, гарантуючи українцям основні соціальні та громадянські права, виконала свою місію, забезпечивши Україні, порівняно з іншими країнами СНД, відносно демократичний розвиток до Майдану 2013.

Але тепер знову постало питання про зміну Основного Закону. І це питання не стільки в абстрактних дискусіях прихильників авторитаризму та парламентської демократії. Річ у тім, що президентська вертикаль потрібна великому капіталу (в народі — олігархам), які після Майдану отримали всю повноту політичної та економічної влади в Україні. Їм потрібен Президент як «арбітр і гарант». Арбітр у конкурентних суперечках. І гарант недоторканості привласненого. Гарант незмінності існуючого суспільного ладу.

Нещодавно внесено зміни до Конституції в частині судочинства (судді поставлені під контроль президентської адміністрації). А в Конституційній комісії, створеній Президентом Порошенком, ідеться про скасування в майбутній Конституції низки соціальних прав українців (безплатна освіта і медицина) та громадянських прав (свобода зборів, заборона лівих поглядів тощо).

Отже, найближчим часом ми побачимо спроби президентської адміністрації не лише внести до Конституції чергові зміни, а й ухвалити новий Основний Закон.

Представники тих соціальних груп, які хочуть зберегти свої права, на відміну від 1996-го, не мають нині своїх консолідованих конституційних пропозицій. Тому, очевидно, прагнутимуть до збереження Конституції 1996 року.

У протиборстві цих двох тенденцій, на мій погляд, і полягатиме конституційний процес у найближчій перспективі.

Підготував Сергій ЛАВРЕНЮК.

ПРЯМА МОВА

Євген ЖОВТЯК, народний депутат України ІІ, ІІІ та IV скликань:

— З юридичної точки зору, Конституція України, яка була ухвалена 20 років тому, не має якихось серйозних вад, але має дві великі помилки, які призвели до трагічних для України наслідків. Це, зокрема, перетворення Кримської області на кримську автономію та дозвіл на дислокацію російського Чорноморського флоту у Криму... Компромісом, на який пішли ті, хто мав крайні позиції з тих чи інших питань, можуть бути незадоволені всі, хто на такий компроміс погодився. Та це не привід для невиконання положень Конституції. Наведу приклад такої «недосконалості». В Конституції 1996 року ми записали, що Президент може виправити «помилку» Верховної Ради шляхом накладення вето на ухвалений законопроект, але якщо вето подолано 300 голосами, то Президент зобов'язаний такий закон підписати! Нам тоді і на думку не спадало, що Президент як гарант Конституції може в інтересах свого олігархічного клану «скирдувати», не вводячи в дію, десятки законів, по яких вето Президента подолано!

Нагадаю, що у 1996 році Венеціанська комісія високо оцінила Конституцію України, зазначивши, зокрема, що вона «передбачає наявність системи стримувань і противаг, що унеможливлює повернення до авторитаризму». Натомість протягом цих 20 років ми бачимо безперервні зусилля з боку усіх президентів узурпувати владу шляхом «удосконалення» Конституції. Жоден з наших президентів-«реформаторів» не йшов на вибори із заявами, що передбачених Конституцією президентських повноважень йому замало, але, прийшовши до влади, вони незмінно всі свої зусилля спрямовують на протягування «вдосконаленої» під себе Конституції. І саме знищення системи стримувань та противаг і є їхньою головною метою. Не є винятком і чергова «конституційна реформа». І навіть зміни, які, на перший погляд, послаблюють президентські повноваження, ухвалюються заради перехідних положень, які ці повноваження посилюють. Це робиться з надією, що після посилення своєї персональної влади вдасться «відіграти» ці зміни назад...

Євген ЖЕРЕБЕЦЬКИЙ, народний депутат України ІІ скликання:

— Я не бачу якихось фундаментальних вад у Конституції 1996 року. На той час нам здавалося, що лобісти Президента Кучми у Верховній Раді тягнуть занадто багато повноважень для нього та на шкоду парламенту. Натомість проблема перманентних змін, які намагається внести в Конституцію кожен Президент, полягає в тому, що вони дбають не про баланс, взаємне стримування гілок влади, як це намагалися зробити ми, а прагнуть фактичної узурпації влади однією гілкою — президентською. Що нині і відбувається. Тож Конституція розбалансована, Президент практично одноосібно пропонує членів ЦВК тощо. Нарешті, в країні хаос і свавілля, які є результатом незаконної діяльності чи бездіяльності окремих персон та інституцій. Але до Конституції це не має жодного стосунку. Більшість зловживань у нас спричинено не поганою якістю правових актів, а їх недбалим виконанням чи невиконанням взагалі. Плюс повна безкарність правопорушників.

50 тисяч гривень виділили цьогоріч із бюджету Полтави на фінансування діяльності міської громадської організації інвалідів «Чорнобиль», *передає наш власкор Василь Неїжмак*

У Львівському палаці мистецтв 26 червня відкриється виставка «Тіні забутих предків», присвячена культовому фільму Сергія ПАРАДЖАНОВА. В її рамках відбудуться зустрічі з учасниками зйомок Іваном Драчем, Ларисою Кадочниковою, Тіберієм Сільваші, дослідником фільму Сергієм Трімбачем, режисером Романом Балаяном. Заплановано круглий стіл «Культура і туризм», презентації, екскурсії, кінопокази, *повідомляє наш власкор Христина Горобець*

Убивали за те, що були українцями

У червневі дні згадують не тільки про початок страшної війни, а й про масові страти на землях Західної України, які чинила радянська влада. В урочищі Дем'янів Лаз поблизу Івано-Франківська зібралися представники обласної та міської влади, громадськість краю та духовенство, щоб пом'янути жертв комуністичного режиму* (на знімку)*. Саме це урочище є одним із місць масових розстрілів та поховань в'язнів тюрем на Прикарпатті на початку радянсько-німецької війни.

На зорі національного відродження, 1989 року, при Івано-Франківському культурно-науковому товаристві «Рух» утворився осередок «Меморіалу», активісти якого влітку того ж року розкопали в Дем'яновому Лазі три спільні могили. Тоді було піднято останки 524 осіб, серед яких 76 дітей.

За часи незалежності на території краю було знайдено не одне таємне поховання, в яких виявлено понад 4 тисячі замордованих прикарпатців. Утім, як стверджує представник обласного відділення «Меморіалу» Степан Каспрук, в області ще налічується до 300 місць, де, за свідченнями ще живих очевидців, можуть бути поховані жертви радянського режиму.

Галина БРУХАЛЬ.
Івано-Франківська область.
Фото Миколи МАЦЮКА.

ДОВІДКОВО

За даними радянських офіційних документів, під час так званого розвантаження тюрем знищили майже 9000 ув'язнених у Луцьку, Львові та Станіславі. Втім, за оцінками сучасних дослідників, ідеться про понад 20 000 жертв.

Регіон: Вінниччина

Нове відділення пошти — додаткові послуги

За сприяння народного депутата України Геннадія Ткачука в адмінбудівлі Вінницької облдержадміністрації відкрито нове відділення «Укрпошти».

— Клієнтів багато від самого дня відкриття відділення, — зізнається його керівник Інна Максименко, — тому працюємо без перерви на обід. Часті гості — не лише працівники адміністрації, у яких чимало і вхідної, і вихідної кореспонденції, а й мешканці сусідніх вулиць, які тут сплачують комунальні платежі, роблять відправлення. Чимало відвідувачів цікавляться роботою державного реєстратора, бо наше відділення надаватиме ще й послугу з реєстрації речових прав на нерухоме майно.

Нове відділення розміщено у вестибюлі 14-поверхової адмінбудівлі, де розташовано переважну більшість структур обласної влади. Воно невелике, але відвідувачам тут зручно, встановлено нове обладнання, меблі. «Дякую обласній владі, що з розумінням поставилася до побажань своїх працівників і відгукнулася на мою пропозицію надати місце для нового відділення, — каже народний депутат України Геннадій Ткачук. — Сподіваюся, гарний приклад наслідують також і в міськраді. Якщо це зручно для людей, то чому б не відгукнутися на їхні запити?..»

Вітаючи колектив обласної дирекції «Укрпошти» з відкриттям нового відділення, Геннадій Ткачук наголосив, що пошта виконує ще й соціальну функцію. За його словами, тут одні з найнижчих цін на послуги, відділення «Укрпошти» представлені в усіх сільських населених пунктах, тоді як інші структури не поспішають у село.

Заступник керівника обласної дирекції «Укрпошти» Ігор Корнєв додав, що нинішнього року на Вінниччині планують відремонтувати вісім поштових відділень. Надалі поступово ремонтуватимуть усі відділення зв'язку з одночасним оновленням меблів та техніки. «Це потрібно не пошті, це потрібно нашим клієнтам, щоб вони мали можливість отримувати послуги у нормальних умовах», — наголосив посадовець.

Пильнуй!

Населення байдуже спостерігало, як невідомі збираються... підірвати міст

У Вінниці під залізничним мостом невідомі заклали вибухівку. Незважаючи на те, що все відбувалося у людному місці, під час інтенсивного руху транспорту, ніхто не повідомив правоохоронцям про підозрілі дії молодиків. Перехожі байдуже спостерігали, як невідомі збираються... підірвати міст.

— Це був експеримент на предмет вивчення реакції громадян на очевидні протиправні дії групи невідомих осіб, — каже керівник прес-служби управління СБУ у Вінницькій області Ірина Єрмолова. — Неприємно вразила байдужість мешканців міста.

У відомстві наголошують, що події відбувалися вдень, умовні «диверсанти» зумисне робили все неспішно — піднімалися під міст, закладали муляж вибухівки, що був у великому ящику з яскравими написами. Один з них фільмував дії на мобільний телефон. Все це привертало увагу і водіїв, і перехожих. Однак жодна з правоохоронних структур області не отримала на свої телефони повідомлення про підозрілі роботи під залізничним мостом.

— Неоголошена війна триває на сході, але її жертвами може стати будь-хто в іншому місці країни, — ідеться в повідомленні координаційної групи Антитерористичного центру при управлінні СБУ у Вінницькій області. — Не маємо права у такий складний час залишатися байдужими до того, що відбувається навколо нас.

До чого нині може призвести байдужість, співробітники відомства продемонстрували вінничанам під час флешмобу, який провели 23 червня у найбільш людному місці — на Європейській площі обласного центру.

Віктор СКРИПНИК.

Повернулися, але не всі

Працівники Головного управління ДФС Херсонщини вшанували колег, котрі повернулися із зони АТО.

Майже рік майори податкової міліції Микола Макаренко, Олег Сергієнко, Олександр Тарануха **(на знімку зліва направо)** несли службу у складі мобільних груп з боротьби з контрабандою, чергували на контрольних пунктах в'їзду-виїзду на Донеччині та Луганщині. Бувало і важко, і небезпечно, але ніхто не скаржився, адже поїхали у зону бойових дій добровольцями. Оперативника Олександра Тарануху за особисту мужність та героїзм, виявлені під час виконання спеціального завдання, Міністерство оборони України нагородило «Знаком пошани». Його побратими вже у Херсоні отримали іменні подяки та грошові премії. А от старший лейтенант податкової міліції Дмитро Жарук з АТО не повернувся: його мобільна група потрапила в засідку, і він загинув у бою, залишивши молоду дружину та маленьку донечку.

Сергій ЯНОВСЬКИЙ.
Херсон.
Фото прес-служби ГУ ДФС у Херсонській області.

КАЛЕЙДОСКОП ВІСТЕЙ

Щойно полагодили, як знову прорвало

Працівники КП «Міськводоканал» вранці 23 червня поновили водопостачання Курського мікрорайону у Сумах, де через аварію на каналізаційному колекторі на вулиці Сєченова води не було п'ять діб.

І того ж дня, як відремонтували один колектор, прорвало інший — у самому центрі обласного центру. Нечистоти затопили підвали житлових будинків та підприємців, котрі відкачують стоки самотужки.

Головний інженер «Міськводоканалу» Йосип Тисівський вважає, що практично всі каналізаційні колектори міста вичерпали свій ресурс, тож без води будь-якої миті може залишитись кожен мікрорайон.

Володимир ЧЕРНОВ.
Сумська область.

Триває тиждень молодіжних ініціатив

Діалогом молоді з представниками влади розпочався у Тернополі Тиждень молодіжних ініціатив. У його рамках відбудеться фестиваль «Студентська республіка». Його учасники дискутуватимуть щодо питань децентралізації, створення громад, внесення змін до Конституції. Буде презентовано програму Британської ради для активної молоді. Студенти-медики у рамках започаткованого ними проекту «Повернемо щасливе дитинство онкохворим дітям» проведуть благодійну акцію зі збору коштів на лікування маленьких пацієнтів. Гостями тернопільської молоді будуть учасники телешоу «Польща має таланти».

Людмила НАКОНЕЧНА.
Тернопільська область.

ЦИФРА

408 млн. доларів

— на таку суму підприємства Львівщини експортували товарів за чотири місяці цього року. Це на 21,2% більше, ніж за аналогічний період 2015-го. А імпортували виробники своєї продукції, як повідомили у департаменті економічної політики ОДА, на 490 млн. доларів США.

Христина ГОРОБЕЦЬ.

Зліпили півметровий вареник

70 господинь одночасно готували найпопулярнішу українську страву на святі, яке провів Клуб ветеранів при Раді ветеранів Кам'янця-Подільського. Одна з жінок зліпила найбільший вареник, який сягнув майже півметра. А найсмачнішими були визнані вареники з сиром і сметаною. Приз видали також за оригінальну начинку, за найкраще оформлення страви і навіть за найцікавіший одяг господині-українки.

За найбільшу порцію аж у 220 штук вареників нагородили кам'янчанку Олену Голубату. Її страва була у великій, яскраво пофарбованій своїми руками, макітрі.

Ірина КОЗАК.
Хмельницький.

Пенсіонери можуть залишитись без грошей

Начальниця головного управління Пенсійного фонду України в Луганській області Ольга Шарунова припускає, що 20 тис. переселенців на Луганщині можуть залишитись без пенсій «через байдужість до Ощадбанку». Як відомо, з 1 липня набирає чинності чергова постанова Кабінету Міністрів № 167, яка припиняє виплати внутрішнім переміщеним особам, які отримують пенсії не через Ощадбанк.

За словами Ольги Шарунової, на початок червня в області зареєстровано 22 400 громадян, які отримують пенсію через різні комерційні банки. Хоча кожному з них відправили попереджувальне СМС-повідомлення або зателефонували.

Павло ВОРОНЦОВ.
Луганська область.

На Миколаївщині майже 7 000 гектарів земель перейдуть у власність учасників АТО (Урядовий портал)

ВРОЖАЙ—2016

Настали жнива: чи зберуть без втрат?

На Полтавщині жнива почнуться не раніше 5—7 липня. При цьому головний хліб краю — озиму пшеницю — коситимуть і молотитимуть іще пізніше. Бо вона не готова до збирання. Тож стартуватимуть аграрії з озимого ячменю та ріпаку.

Загальнообласний урожай ранніх зернових очікується на рівні 1,3 мільйона тонн, серед яких левову частку (1 млн. тонн) становитиме озима пшениця. Це досить пристойний і, власне, майже типовий для останніх років показник.

Водночас надмірне зволоження підносить хліборобам нові неприємні сюрпризи. Спочатку майже безперервні дощі суттєво вплинули на поширення хвороб та шкідників рослин і, відповідно, на собівартість урожаю. Адже з тією напастю селянам довелося боротися за допомогою дорогущої «хімії». А тепер деякі поля з уже майже достиглим урожаєм «прасують» зливи, штормові вітри та навіть град. І хоча на Полтавщині такий форс-мажор поки що виявляє себе локально,

фахівці у своїх прогнозах стали значно обережнішими...

Зокрема, вони говорять про те, що частка продовольчої пшениці в її загальнорегіональному вжинку сягатиме 70 відсотків лише «за сприятливої погоди». А на головне запитання — чи вдасться зібрати вирощене без суттєвих втрат? — сьогодні не може дати відповіді ніхто. При цьому, за інформацією профільного департаменту ОДА, до збирання врожаю в регіоні вже підготували 93 відсотки комбайнів, пального для зернозбиральної техніки тут також вистачає.

Василь НЕЙЖМАК.
Полтава.

Фото автора.

Не ринок, а справжня аптека

У лісах Волині достигли чорниці. Цілющу ягоду можна купити на всіх невеличких придорожніх базарчиках і міських ринках. Ціна за літрову банку — 30 гривень. Стільки ж коштують і лісові суниці, щоправда, за вдвічі меншу посудину.

А ось сезон полуниць завершується: кілограм ароматних ягід продають за 25—30 гривень. Майже немає на ринках вишень. Весняні приморозки негативно позначились на їхньому врожаї, так само, як і абрикос. Гірше того: багато дерев попідмерзали і лякають сухими гілками.

Приємно ходити рядами, де продають городину. Чи не щодня дешевшають молода картопля, огірки, помідори. Попри прогнози не подорожчав цукор. Його можна купити навіть за 14 гривень за кілограм. Можливо, це свідчення того, що мода на домашнє варення минає. А може, у людей просто немає грошей на солодке життя.

Загалом ринки сьогодні тішать око усім, що росте в лісі, садах і на городах. Настає найщедріший період року — середньоліття, користайтеся ним.

Максим СОЛОНЕНКО.
Волинська область.

На знімку: ось така апетитна полуниця родить на плантації біля села Колодяжне Ковельського району. Можливо, такою колись смакувала і Леся Українка.

Фото автора.

До «Тустані» приведе відремонтована дорога

На Сколівщині розпочали ремонт дороги, яка веде до Державного історико-культурного заповідника «Тустань». Від села Верхнє Синьовидне до центру села Урич уже покладено перший шар асфальту.

Начальник Служби автомобільних доріг Руслан Кандибор розповів, що на автомобільній дорозі загального користування Східниця—Верхнє Синьовидне 23,9 км завдовжки здійснять поточний середній ремонт. «Для того щоб повністю відремонтувати цю дорогу, необхідне додаткове фінансування. Якщо вдасться отримати кошти, її зроблять цьогоріч», — зауважив Руслан Кандибор.

Директор Державного історико-культурного заповідника «Тустань» Андрій Котлярчук наголосив, що це була одна із найгірших магістралей області. «Багато людей, які хотіли побачити скелі Тустані, казали, що це цікаво, але ми туди не поїдемо, бо там погана дорога. Відтепер ми очікуємо на стрімкий інфраструктурний розвиток села Урич і значне збільшення кількості туристів. Окрім того, це дасть поштовх до розвитку самого села», — сподівається Андрій Котлярчук.

До слова, 2016 року на зазначену дорогу із обласного бюджету виділили 10,2 млн. гривень. **Як повідомляє прес-служба Львівської облради**, вартість повного обсягу робіт, до яких належать, зокрема, благоустрій, розмітка, освітлення, становить орієнтовно 55,4 млн. грн.

Христина ГОРОБЕЦЬ.
Львівська область.

Протягом шести хвиль мобілізації призвали три тисячі закарпатців

На Закарпатті завершується черговий призов на строкову службу, військові комісаріати продовжують набір кандидатів на службу за контрактом. Про це під час брифінгу повідомив облвійськком Богдан Черемський. Він зазначив, що військові комісаріати у районах та містах виконують завдання з підготовки до наступної черги мобілізації — проводять оповіщення військовозобов'язаних, уточнюють облікові дані тощо. «Про проведення мобілізаційної хвилі наразі не йдеться, — наголосив полковник. — Поповнюватимемо армію військовослужбовцями-контрактниками. Цьогоріч в області контракт на службу в армії підписали 282 закарпатці».

Заступник військового комісара області Петро Марко розповів про соціальне забезпечення закарпатців, звільнених з військової служби, та членів їхніх сімей. За його словами, протягом шести хвиль мобілізації служити призвали три тисячі закарпатців. На обліку у військових комісаріатах перебувають півтори тисячі учасників бойових дій. На жаль, вісімдесят військовослужбовців загинули.

Василь НИТКА.
Закарпатська область.

Відкрили меморіальну дошку на честь Героя Небесної Сотні

На будинку № 31 по вулиці Сергія Синенка (недавній Кремлівській) у Дніпровському районі Запоріжжя відкрито меморіальну дошку загиблому Герою Небесної Сотні Сергію Синенку, який посмертно удостоєний звання Героя України. Саме в цьому будинку і жив активний учасник київського та запорізького Майданів.

Нагадаємо, що під час революційних подій, коли спрямовані владою «тітушки» та міліція звіряче побили молодь на головній площі Запоріжжя, Сергій надавав постраждалим усю можливу допомогу. Невдовзі його на шляху між двома приміськими селами спалили живцем в автомобілі. Вбивці героя досі не знайдені.

Леонід СОСНИЦЬКИЙ.
Запоріжжя.

Попереду — стрибки з парашутом

Уперше за останні три роки лави Високомобільних десантних військ ЗСУ поповнили військовослужбовці строкової служби. Новобранці вже опановують основи військової справи. Начальник прес-служби командування ВДВ підполковник Руслан Лінник нагадав, що раніше підготовка молодих солдатів-десантників тривала 21 день, тепер — два місяці. Нині у молодих воїнів заняття з повітряно-десантної підготовки. Після завершення курсу строковики-десантники здійснять свій перший стрибок з вертольота Мі-8. Далі — служба в підрозділах забезпечення.

Строковики у жодному разі не залучатимуться до участі в проведенні антитерористичної операції.

Оксана ЛУК'ЯНЕНКО.
Житомирська область.

Фото прес-служби командування ВДВ ЗСУ.

НАМ ПОВІДОМЛЯЮТЬ, ЩО...

...запаси палива в сховищах зростають

Україна розпочне опалювальний сезон 2016—2017 років із 14 мільярдів кубометрів газу, що його мають накопичити у підземних сховищах. Про це журналістам повідомив голова правління компанії «Нафтогаз» Андрій Коболєв, **інформують Українські новини.**

«Ми маємо наростити запас газу у ПСГ до близько 14 млрд., нам потрібно додатково закачати 4 млрд. куб. м», — сказав він. Нині запаси природного газу у підземних сховищах становлять понад дев'ять із половиною мільярдів кубів. З 7 квітня, коли почалося закачування газу, його запаси у сховищах збільшилися на 1 млрд. кубометрів.

Нагадаємо, попереднього опалювального сезону Україна розпочала відбір газу з підземних сховищ 30 жовтня 2015-го, на той момент у ПСГ було трохи більше як 17 млрд. кубометрів. До опалювального сезону 2014/2015 років Україна в ПСГ мала 16,7 млрд. куб. м газу. У попередні роки запаси газу до опалювального сезону були ще вищими. Водночас урядовці запевняють, що завдяки скороченню споживання голубого палива його в такій кількості вже не закуповуватимуть. Водночас, як **повідомляє прес-служба «Нафтогазу»**, не збираються купувати його і в російського постачальника за запропонованою «Газпромом» ціною, потрібний обсяг можуть закрити європейські постачальники.

Марина КРИВДА.

...міста позмагаються за «Євробачення»

ПОЧАТОК НА 1-Й СТОР.

Україна отримала право організувати «Євробачення» наступного року як країна-переможець. Буквально наступного дня очільники чотирьох українських міст заявили про готовність прийняти у себе пісенний конкурс. Тож на його проведення претендують Київ, Одеса, Дніпро і Львів. До слова, Європейський мовний союз прогнозує, що «Євробачення» в Україні у 2017 році стане у 15 мільйонів євро.

Вл. інф.

...оголосили імена кращих держслужбовців Рівненщини

У Рівненській ОДА підсумували обласний етап конкурсу державного службовця, який дає можливість виявити свої найкращі фахові і моральні якості.

У номінації «Кращий керівник» серед державних службовців районних державних адміністрацій перше місце вибороли начальник відділу доходів та фінансів галузей виробничої сфери фінансового управління Сарненської РДА Олена Радько. Кращою серед спеціалістів у Рівненській ОДА стала головний спеціаліст Департаменту агропромислового розвитку Мирослава Лук'янчук. У номінації «Кращий спеціаліст» районних адміністрацій найфаховішою визнано головного спеціаліста відділу містобудування, архітектури та житлово-комунального господарства Сарненської РДА Тамару Пупко.

Олександра ЮРКОВА.
Рівне.

ГОЛОС УКРАЇНИ № 117 (6371)
СУБОТА, 25 ЧЕРВНЯ 2016

Поворотна мить історії нашої країни

ПОЧАТОК НА 1-Й СТОР.

Протягом усіх цих років оригінали документів, пов'язаних із конституційним процесом 1996-го, добросовісно зберігаються в Центральному державному архіві вищих органів влади та управління України. Днями їх уперше показали широкому загалу. Зі сховища їх вивезли у світ лише на кілька годин на відкриття виставки документів Національного архівного фонду «Конституційний вимір українського державотворення». Працює експозиція на території Національного заповідника «Софія Київська» в будинку митрополита. Із копіями цих та багатьох інших історичних документів, таких як Конституція Пилипа Орлика, універсали Української Центральної Ради, Акт Злуки УНР і ЗУНР тощо, можна ознайомитися до 8 липня.

Чому саме на території заповідника проходить виставка, присвячена конституційним процесам у нашій країні? Заступник керівника Центрального державного архіву вищих органів влади та управління України Оксана Берковська (**на знімку**) пояснює це дуже просто: у Соборі святої Софії ще за часів Київської Русі підписувалися політичні угоди, проводилися прийоми послів, відбувалися посадження на престол князів. Це був культурний і православний центр, але водночас він став і пам'яткою державотворення. Керівництво національного заповідника з відповіддю на пропозицію провести таку виставку на їхній території не вагалося ані секунди, каже заступник генерального директора з наукової роботи В'ячеслав Корнієнко. На його переконання, ухвалення Конституції не було одномоментним підписанням законодавчого акта. Наша країна пройшла дуже довгий шлях до цього дня, адже демократичні традиції були надзвичайно сильні у нас ще з часів Русі-України. А те, що сталося два десятки років тому, вважає науковець, стало безумовним логічним розвитком історичного минулого нашої держави. Представлені на виставці документи, стверджує він, можуть розповісти більше, ніж слова, які у процесі трактування різних подій можна перекручувати.

У експозиції «Конституційний вимір українського державотворення» поєдналися минуле і сучасність. Таке переконання висловив присутній на її відкритті віце-прем'єр-міністр В'ячеслав Кириленко. «Нині важко з'ясувати достеменно, що важливіше для нас на цьому етапі, — сказав він. — Але напевно це нероз'єднувана сув'язь здобутків наших попередників, які боролися за незалежність України, за конституційні права її громадян, і сьогоднішньої боротьби». Конституцію 1996-го урядовець назвав «вінцем боротьби багатьох поколінь українців за свій устрій, за свою державу, за свій народ, починаючи від «Руської Правди» і закінчуючи Основним Законом 1996 року». За словами В. Кириленка, своє минуле треба знати, щоб пам'ятати про жертви, покладені на вівтар цієї боротьби українським народом, і пам'ятати про боротьбу, яка триває нині. «Ми мусимо пам'ятати і про чотири універсали Центральної Ради, і про Акт Злуки, і про Конституцію УНР, і про численні дослідження шістдесятників, по суті, на тему конституційного устрою, які також мали місце і які писали часто просто в таборах, у місцях ув'язнення, — сказав він. — Мусимо пам'ятати також і Декларацію про суверенітет. На виставці все це є. Усі ці події неможливо розірвати». Кожна наступна дата Конституції, за словами В. Кириленка, повинна бути лише додатковим приводом для того, щоб обговорювати сьогодення і з'ясовувати для себе, чи правильні кроки ми робимо, аби Україна справді була гордою, вільною, незалежною європейською країною. А така виставка є ще однією підставою для роздумів.

Очільник архівної системи України голова Державної архівної служби Тетяна Баранова поінформувала, що виставку експонатів, які зберігаються у сховищах, підготували на виконання указу Президента про відзначення 20-річчя Конституції. Зробили це для тих, хто був причетний до процесу чи спостерігав за ним, і для тих, хто нині цікавиться тими днями. «Здавалося б, невеликі документи, але які вони значущі для нашого суспільства», — каже Т. Баранова. Вона наголосила на тому, що архіви містять ще дуже багато цікавих експонатів. «На жаль, технічно поки що немає можливості зробити так, щоб громадяни знали, що міститься у фондах, — сказала вона. — Ми прагнемо розширити доступ до цих ресурсів. Тоді жодна пропаганда не впливатиме на свідомість наших співвітчизників, ні в кого не виникатиме сумнівів, чи вірним шляхом ми йдемо». Усім, хто ознайомиться з виставкою, Т. Баранова побажала відчути гордість за свою країну.

Часто термін «архівний документ» асоціюється з інформацією, зафіксованою на папері. Але Національний архівний фонд багатий і на інші унікальні джерела інформації, як, наприклад, кіно- та аудіоплівки. Директор Центрального державного кінофотофоноархіву імені Г. С. Пшеничного Владислав Берковський у рамках відкриття виставки представив кінохроніку, котра нагадує, в яких умовах і з якими емоціями ухвалювався Основний Закон.

Експозиція в Національному заповіднику «Софія Київська» — це лише один із багатьох заходів, присвячених 20-й річниці. У всіх містах і містечках в ці дні проходять виставки і зустрічі з науковцями, відбуваються офіційні урочистості та народні гуляння. На експозиції представлено лише маленьку частину документів. Однак архіви різного рівня до конституційного ювілею відкривають на своїх сайтах онлайн-виставки, з якими може ознайомитися кожен охочий. У вихідні гостей у Софії Київській помітно більшає. Тож є всі підстави сподіватися, що цими днями виставку відвідає якнайбільше людей. Адже це унікальна змога побачити на власні очі, як творилася історія.

Надія СМІЯН.

2 червня 2016 року. Голова Верховної Ради України Андрій Парубій, Президент України Петро Порошенко під час пленарного засідання, на якому народні депутати прийняли проект закону про внесення змін до Конституції України (щодо правосуддя). «За» проголосували 335 депутатів.

Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА.

21 лютого 2014 року. Верховна Рада України конституційною більшістю ухвалила закон про відновлення дії окремих положень Конституції України 2004 року (реєстраційний номер 4163). Верховна Рада повернула Конституцію 2004 року.

Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА.

Заступник Генерального директора Національного заповідника «Софія Київська» Алла Обжелян тримає в руках Конституцію України, прийняту на п'ятій сесії Верховної Ради України 28 червня 1996 року.

Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА.

Частина експозиції Національного архівного фонду України.

Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА.

Плакали від радості...

Олександра КУЖЕЛЬ, народний депутат України II, VII та VIII скликань, у 1996 році — учасник «конституційної ночі»:

— Пригадаймо 1996 рік — тоді в парламенті було понад 40 відсотків комуністів. Нам вдалося сказати в Конституції про Державні стяг та герб України, а вони наполягли на автономії Криму. У кожного своя пам'ять про «конституційну ніч». Я сиділа в першому ряду, доповідав законопроект Михайло Сирота, він стояв на трибуні більше десяти годин, я йому підносила по шматочку чорний шоколад. Коли показують момент прийняття Конституції, мої друзі сміються: «Саша, вони всі на твоїх грудях». Сирота тоді підбіг до мене, обняв і поклав голову.

Ми пережили страшенний тиск. Лазаренко (тодішній прем'єр. — **Ред.**) зателефонував і сказав, щоб усі від'їжджали. Тобто всі, хто працював у Кабінеті Міністрів, повинні були покинути Верховну Раду (Кужель тоді окрім депутатства була керівником щойно утвореного Національного аудиторського комітету України. — **Ред.**). Коли я вночі побачила, що немає моїх друзів, я їм зателефонувала. Вони не знали, що може бути прийнята Конституція, і поїхали спати. Я їм десь о першій ночі казала: «Терміново повертайтесь, бо потім проклинатимете себе все своє життя». Були й провокації. Наприклад, один представник Руху закричав: «Усе, це комуністична конституція, не треба приймати!» А я підбігла до «рухівців» і кажу: «Не трогать! Потом убьем». А потім Чорновіл підходить і каже: «Лесю, ти права. Це провокація». Дуже тяжко йшла розмова про прапор. Вийшла Катерина Ващук, і я запам'ятала її слова:

«А що робити мені, українській жінці, у якої півродини загинуло під червоним стягом, а півродини — під синьо-жовтим? Це наша історія, спільна історія».

Багато було переломних моментів, коли хотілося плакати. А біля Верховної Ради стояли БТРи. Бо сценарій був такий — завалити тут (у парламенті. — **Ред.**), а потім Лазаренко хотів завалити референдумом Конституцію Кучми і стати головною людиною у країні. Зранку всі плакали. На тому спільному фото після ухвалення Конституції немає ані мене, ані Ващук, хоча сфотографувалося багато людей, які прийшли тільки зранку. А ми пішли витирати очі, сльози. Додому я прийшла майже об одинадцятій годині, чоловік відкрив двері й каже: «Не говори тільки, що тебе вночі не було, бо ти приймала Конституцію».

Деякі країни століттями не змінюють свої конституції. Франція живе за конституцією ще часів Наполеона. Але ми приймали Конституцію, коли ще не було декомунізації, коли ще був дуже великий вплив компартії, комуністичної ідеології.

Зміни до Конституції — то нормально, тільки щоб кожен Президент не переламував її під себе.

28 червня 1996 року — Конституцію України ухвалено! Ранок біля стін Верховної Ради України після «конституційної ночі». У центрі — Олександра Кужель, угорі ліворуч — Катерина Ващук.

Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА («Голос України»).

28 червня 1996 року — Конституцію України ухвалено! Ранок біля стін Верховної Ради України після «конституційної ночі». У центрі — Михайло Сирота.

Фото з архіву «Голосу України».

Люди ніколи не відмовляться від своїх соціальних гарантій

Володимир ЛИТВИН, народний депутат України, Голова Верховної Ради України у 2002—2006-х і 2008—2012 роках:

— Конституцію України справді можна розглядати як суспільний договір, і це не патетична фраза, оскільки цей документ враховував необхідність реагування на суспільні настрої, а суспільство багато в чому залишалося тоді ще радянським, патерналістським. Зокрема, в Конституції зафіксовано безплатну медичну допомогу, безплатну освіту. Сьогодні фактично маємо вже капіталістичне буржуазне суспільство, яке не можна назвати інформаційним, і ці норми вже не працюють. Конституція увібрала у себе найкращий конституційний досвід, однак низка закладених позицій не була, очевидно, орієнтована на те, що держава різко рватиме зі своїм комуністичним минулим. І, по суті, загнали самі себе у пастку, оскільки сьогодні змінити розділ, в якому йдеться про права людини та громадянина, можна виключно через референдум. Очевидно, що люди від своїх соціальних стандартів і гарантій, хоча вони і не працюють, ніколи не відмовляться. Крім того, триває постійна боротьба за владу, тому під пильною увагою у процесі конституційних змін є розділи Конституції, які стосуються повноважень гілок влади. Було б добре хоча б напередодні 20-ї річниці Конституції постатейно проаналізувати, чи працюють усі конституційні приписи. І яка причина того, що вони не виконуються: небажання їх виконувати чи абсолютна відсутність можливостей у держави. Побачивши об'єктивну картину і з урахуванням стану країни, перспектив і потреб її розвитку, можна було б говорити про конституційні зміни.

Найменше говорять про свободи громадян

Юрій ЧИЖМАРЬ, член Конституційної комісії, народний депутат України (фракція Радикальної партії Олега Ляшка):

— Проблема не в змінах до Конституції, немає необхідності щоразу, коли приходить новий Президент, змінювати Конституцію чи інші закони. Повинна пройти одна основна реформа у країні — ми маємо навчитися виконувати свою Конституцію, дотримуватися її, виконувати свої закони. Спроба в черговий раз під приводом реформ, конституційного процесу змінити Конституцію під якісь свої потреби — переформатування суддівського корпусу, інші потреби, — не має нічого спільного з державотворенням. Ідеться не про реальну реформу Конституції, хоча, на мою думку, це й не треба було робити, бо Конституція 1996 року була визнана однією з найкращих конституцій світу. Питання в тому, що ми її просто не виконуємо. Якщо не виконуємо стару Конституцію, то не виконуватимемо й нову. До речі, дуже показово, що над конституційною реформою працювали три робочі групи, одна з яких — з прав людини. Я був дуже часто на засіданнях саме цієї комісії. Розглядали питання соціального статусу, трудових відносин у світлі нових реалій, те, що стосується рядових людей. Але ця частина вмерла, про неї ніхто не говорить. А коли йдеться про те, щоб підпорядкувати судову владу Банковій, — це проштовхується «на ура», з порушенням Регламенту. У процесі децентралізації хочуть, щоб префекти керували практично всією країною. Коли влада не поважає свою Конституцію, вона не поважає свій народ. Жодна реформа Конституції не приведе до поліпшення життя простих громадян, бо влада не виконує Конституцію в частині прав людей, а хоче її лише підпорядкувати власній волі. Тому, на жаль, не можу сказати в річницю Конституції, що сприймаю сьогоднішні зміни як перемогу. Святкуючи Конституцію, ми її сплюндрували, бо в нас де-факто — воєнний стан, помирають щодня люди, вбивають солдатів, іноземні військові формування перебувають на території України, а ми змінюємо Конституцію в порушення Конституції. Це свідчить про те, що влада не поважає Конституції, і святкувати День Конституції, як мінімум, — цинізм і сарказм.

ПРЯМА МОВА

Ми лише змінили фундамент будинку

Вікторія ПТАШНИК, народний депутат України, позафракційна, член Конституційної комісії:

— Будь-яка система повинна мати основу, своєрідний каркас, який обростатиме «правилами гри» в процесі розвитку. Для суверенної та демократичної держави такою основою є Конституція.

Конституція — основні положення, що регулюють відносини людини та держави, а також визначають принципи та засади організації держави. На відміну від усіх інших законів, Конституція закріплює найбільш важливі для суспільства і держави положення: загальні принципи державного управління, основні і невід'ємні права людини, систему організації центральних і місцевих органів влади, розподіл повноважень тощо. Саме тому Конституція має найвищу юридичну силу, а її норми є нормами прямої дії. Це означає, що будь-який закон чи інший нормативно-правовий акт приймається на виконання Конституції й має застосовуватися лише у частині, що їй не суперечить. Відсутність же окремого закону не позбавляє можливості застосовувати норми Конституції.

Створення Конституції незалежної України пройшло досить непростий шлях. Кілька років обговорень, напружена «конституційна ніч» — і країна отримала свій Основний Закон. Цього року українська Конституція відзначає своє двадцятиріччя. Якими б хорошими не були її положення (а вони багато в чому були неідеальними

і в деяких моментах, як показала практика застосування, навіть декларативними), вони мають відповідати вимогам суспільства.

Внесення змін до Конституції має бути обґрунтованим. Йому також має передувати виважена та професійна робота, обумовлена необхідністю змін «правил гри» для усієї держави. Саме тому внесення змін до Основного Закону — подія історичного масштабу.

Прийняті нещодавно зміни до Конституції України в частині правосуддя — це історичний крок. Йому передувала семимісячна робота Конституційної комісії, аналіз напрацьованих змін Венеціанською комісією та надання нею своїх пропозицій та зауважень, приведення напрацьованих змін членами Конституційної комісії у відповідність до цих зауважень, обговорення та дискусії між депутатами, членами уряду, розгляд змін Конституційним Судом України, обговорення проекту конституційних змін на численних круглих столах та конференціях і, нарешті, ухвалення парламентом.

Але такі зміни також не повинні сприйматись як миттєва панацея від усіх проблем. Тепер ми змінили фундамент будинку, але його добудова — зовсім інша справа. Зміни до Конституції — це шанс провести судову реформу, очистити судову систему від корумпованих суддів та побудувати справедливе правосуддя. Безперечно, нині нас очікує тривалий процес напрацювання законів на виконання цих змін: нового процесуального законодавства, закону про адвокатуру, закону про вищу раду правосуддя, що забезпечуватиме відбір, призначення, звільнення суддів та їх притягнення до дисциплінарної відповідальності. І, звісно, надзвичайно важливо, як пройде передбачена конституційними змінами процедура очищення в судах. Чи буде вона прозорою та неупередженою? Чи зможемо ми використати цей шанс? Хочу залишатися оптимістом і зроблю все можливе, щоб наші діти жили в зміненій Державі.

Доповідав законопроект Михайло Сирота, він стояв на трибуні більше десяти годин

ЕНЕРГОЗБЕРЕЖЕННЯ

Комунальники Кам'янця–Подільського одні з перших в Україні впроваджували альтернаті види палива, тому нині охоче діляться своїми досягненнями з колегами. Директор місцевого КП «Міськтепловоденергія» Валерій Гордійчук називає кілька головних кроків, що належить зробити для підвищення енергоефективності в місті: впровадження когенераційних установок, запуск єдиного енергетичного кільця, реконструкція енергоємного обладнання систем водопостачання та водовідведення, здійснення модернізації системи теплопостачання та зменшення газової залежності, *повідомляє наш власкор Ірина Козак*

І трава може бути альтернативою

Коли заходить мова про енергозберігаючі технології, найчастіше кажуть про заміну газових котлів на твердопаливні, про встановлення приладів обліку, заміну лампочок та інше. На жаль, в арсеналі способів енергозбереження зовсім не розглядається роль енергетичних рослин, які використовуються для виробництва екологічного біопалива. А тим часом, на думку фахівців, пара десятків таких виробництв істотно полегшила б ситуацію в Україні, яка сьогодні багато в чому залежить від імпортних поставок енергоресурсів. Наприклад, тепловіддача пелетів із міскантуса в десять разів вища, ніж у палива із соломи. Міскантус — це така трава. Вона й зацікавила Геннадія Лелякова п'ять років тому.

Початок поклав міскантус

У 2010 році ціна на газ стала зростати, а разом із цим і розуміння, що українцям варто серйозно замислитися про енергозберігаючі технології. Геннадій у той час мав невелике машинобудівне виробництво, і сфера його інтересів, як і кожного дбайливого підприємця, зрозуміло, лежала в царині енергозбереження. Якось йому потрапила на очі програма Європейського Союзу «Оптиміск» з вирощування енергетичних рослин. За освітою Геннадій — інженер-механік і економіст, а тут раптом вирішив зайнятися... вирощуванням багаторічної трави. Пройшов відбір претендентів на грант і був включений у наукову програму з районування міскантуса поряд із декількома українськими науковими структурами. Як приватна особа, а точніше — як ботанік-аматор.

Його завдання було просте — посіяти надіслане насіння, доглядати за ним, описувати його стан, фотографувати й усі спостереження відправляти своєму англійському кураторові. А після закінчення сезону готувати свої висновки із приживлюваності рослини в умовах степового Донбасу. Так у городі Геннадія біля приватного будинку з'явилася дослідна ділянка з маловідомою для цього краю культурою. Міскантус — це такий рід багаторічних трав'янистих рослин сімейства злаків, що використовується для виробництва сухого палива — пелетів. Технологія проста: маса скошується, дробиться, проходить високий тиск, потім температуру до 400 градусів — і на виході маємо трав'яне паливо. Розмір катишків може досягати 12 сантиметрів, що досить зручно в разі автоматичного спалювання. Засипав у бункер котла — і три дні туди не заглядай. Техніка сама спрацює, як треба.

Однак створене Геннадієм енергетичне агентство «Зелена енергія» не переслідувало практичного втілення своїх напрацювань, тобто не пішло виробничим шляхом, а продовжило наукові дослідження. Уся ця проблематика здалася Геннадію цікавою і досить важливою. Скажімо, для виготовлення пелетів можна ефективно використовувати вербу, акацію, тополю. Це генномодифіковані дерева, але боятися їх не треба. Адже вони не потрапляють у нашу їжу. Це спеціально виведені для такої мети сорти. Скажімо, якщо стандартний ліс, припустимо, сосновий, має період вирубки в середньому 80 років, то для вирощування генно-модифікованої тополі на тверду деревину знадобиться 10—12 років — майже у вісім разів менше. Однак спочатку як експеримент Геннадій вибрав все-таки траву, щоб потім, якщо все вийде, спробувати свої сили й у вирощуванні дерев.

Експеримент продовжили з тополею та акацією

— Ми намагаємося знайти оптимальну культуру для отримання маси для біопалива. Після міскантуса взяли в одній угорській фірмі черешки тополі, акації й стали їх вирощувати, бажаючи довідатися, як вони поводитимуться в наших широтах, — розповідає Геннадій. — З'ясувалося, що весняної води в умовах степу їм вистачає, чого не можна сказати про вербу. Вона не зможе проростати в наших краях, оскільки їй не вистачає води, щоб укоренитися й набратися сил. Наприклад, за результатами минулого року в Луганській області випало 400—450 міліметрів опадів, а для верби потрібно щонайменше 600—700. Тому виробникам біопалива в нашій області цю культуру ми не рекомендуємо.

Город Геннадія в десять соток уже давно перетворився на дослідне поле. Ділянки під тополю та акацію невеликі, але для наукової праці цього досить. За ростом черешків іде спостереження, до того ж їх не поливають, не вдобрюють, одне слово, не пестять і не плекають, спостерігаючи за тим, як поводитимуться рослини в таких спартанських умовах.

Акація в кліматі Луганщини приживається добре.

— Підбір рослин — це тривалий у часі процес. Це не бізнес. Я від цього нічого не маю, але мені цікаво те, чим я займаюся. Робота, по суті, перебуває на початковому етапі. Ми співпрацюємо з фірмою Salix Energy з Волинської області, що вважається піонером у вирощуванні енергетичних культур в нашій країні, а також з компанією KSG Agro. Ділимося тонкощами технології вирощування трави, порівнюємо результати. Вони, звичайно, різні. Ми дійшли висновку, що для наших умов більше підходить тополя. Наші висновки по всіх рослинах, якими ми займаємося, перебувають у Лондоні і слугують рекомендацією тим, хто вирішив зайнятися вирощуванням енергетичних культур і виробництвом біопалива, — розповідає Геннадій.

Наступного року агентство «Зелена енергія» планує висадити маточники тополі та акації й далі займатися розплідником для їхнього розмноження. В умовах степового клімату в цих дерев гарна приживлюваність і позитивний ріст. За роботою агентства вже стежать виробники котлів. У середньому енергетичні культури дають 15 тонн маси з гектара. Біопелетами можна опалювати все. Відсоток золи мінімальний і шкідливості, по суті, немає. У Донецькій області вже зрозуміли вигоду такої технології й починають нею займатися. На Луганщині свої можливості в цьому напрямі поки що вивчають.

— Заміна газових котлів на твердопаливні сьогодні йде на повний хід. І якщо буде проект з виготовлення екологічної деревини для пелетів, ми зможемо прискорити цей процес, — вважає виконавчий директор енергетичного агентства «Зелена енергія» Геннадій Леляков.

Павло ВОРОНЦОВ.

Луганська область.

Фото надано Геннадієм Леляковим.

Здорожчання газу селян із Лоташевого не лякає

Лоташеве, що на окраїні Тальнівського району, — не газифіковано. Хоча за півкілометра проходить труба газопроводу «Союз», що ним транспортується блакитне паливо з Оренбурзького газоконденсатного родовища до Центральної та Західної Європи. «Німцям — газ, а нам — труба», жартують місцеві дядьки.

Зате це село, що називається... електричне. Не кожне може похвалитися власною гідроелектростанцією. Її збудували на Гірському Тікичі ще 1953-го, але зупинили у 70-х роках минулого століття як неперспективний об'єкт. А тепер, коли в Україні, як мовиться, дешевий газ закінчився і кожна одиниця енергії цінується, роботу ГЕС відновила асоціація «Новосвіт». Тут стоять три генератори (один виробляє 75 кіловатів на годину), але працюють не всі, зважаючи на обставини: кількість води, період нересту.

Про автономне енергозабезпечення села не йдеться: електроенергію, що її виробляє Лоташівська ГЕС, зливається в єдину енергосистему. Навіть для своїх потреб станція кіловати купує. Вигоди для села інші, соціальні: ГЕС не стоїть серед села гнітючою руїною, дає два робочі місця, збільшилось водне плесо, загату було піднято, настав рай для рибалок. Перебала дух і сільрада. Як пояснює сільський голова Лоташевого Сергій Поліщук, з децентралізацією місцевій владі передають на утримання й греблі, і дбати про них, щоб не прорвало, чималих грошей коштує. А їхня тепер — в надійному обслуговуванні. Коли дамба не працювала, деякі сільські городи в березні-квітні затоплювало. Щоправда, нині є скарги із сусідньої Піщаної: в посушливе літо до них спускають мало води, ніде худобу поїти, у спеку вода в річечці по коліно та ще й застоюється...

У селі при ГЕС відповідна й «мода» — на електроопалення. Ним обігріваються сільрада, частково школа й майже сорок осель: встановили конвектори. Тому вже гострішає питання про те, щоб посилити підстанції.

Та все-таки більшість жителів Лоташевого й Піщаної топлять дровами, вугіллям. Дві машини дров на зиму — 8 тисяч гривень, дві тонни вугілля — майже 6 тисяч гривень. Єдине, що виручає, — поруч ліс і принаймні хмизу на розпал можна назбирати. Куховарять на газу: 320—350 гривень балон, і його вистачає на місяць-півтора. Хоча під час розрахунку субсидії береться вартість балона... 196 гривень, а вартість тонни вугілля — 1530 гривень. Загалом із 235 домогосподарств за призначенням субсидії звернулося 88, призначили 75, констатують у сільраді.

Такі новинки, як піролізні котли, є лише в кількох дворах, які багатші. Отож єдина радість для Лоташевого — що принаймні подорожчання газу в трубопроводі їх не стосується! На цю комунальну зручність тут уже давно махнули рукою. Проект для Лоташевого робили ще в 90-х роках, він застарів, у ньому труби проходять по приватній уже землі. Хоча навколишні села — Пальчик, Луківка, Криві Коліна газифіковано.

І, як мовиться, ліричний відступ для порівняння. Незважаючи на те, що природний газ повз село йде до німців, у Німеччині на нього також покладаються не всі. Автономне джерело енергії — ось вихід. Особливо зважаючи на те, що садиби німецьких бауерів віддалені одна від одної, це зовсім не схоже на компактне українське село.

Власне, й Лоташеве унікально розташоване, бо від нього на рівній відстані — 20 кілометрів — і райцентр Катеринопіль, і Тальне і Новоархангельськ Кіровоградської області. Мало що зміниться й після децентралізації: Тальнівський район планує стати однією громадою. Так от, як розповів фермер Густав Бартельс із Хегена **(на знімку)**, що в районі Дітмаршен (Північна Німеччина), окрім молока більш як від 1300 корів, він виробляє струм. Купив біогазову установку, що продукує газ із зеленої маси кукурудзи (вона становить основу — 40 відсотків біомаси для бродіння), гною (30 відсотків) та моркви. Відпрацьовану біомасу вивозить потім як добриво на поля. Установка, спалюючи біогаз, виробляє 255 кіловатів електроенергії на годину. Господарство споживає лише 10 відсотків продукованої нею електрики: на обігрів будинку, роботу доїльної апаратури. Кіловат електроенергії фермер продає по 22 євроценти. Установка коштує 800 тисяч євро. Розрахуватися за неї фермер повинен за 20 років. Такі установки мають і дехто з сусідів.

Обладнано господарство й сонячними панелями. У сонячну погоду вони дають 90 кіловатів на годину. Власне, дім фермера без сонячних панелей — ось що для Німеччини вже дивовижа. Також поширене явище в Північній Німеччині: фермери здають свою землю в оренду під розташування вітряків, що вироблять струм.

Утім, поступово дива європейського технічного прогресу обов'язково прийдуть і до нас. Наприклад, ще один німецький фермер, Йоганн Венцль, планує побудувати на Черкащині супертехнологічний молочний комплекс, у зведення якого вкладе понад 3,5 мільйона євро. У його розпорядженні вже є 2600 гектарів орендованих у власників земельних паїв ланів. Буде у цьому комплексі й біогазова установка та інші ефективні новинки.

Лариса СОКОЛОВСЬКА, Ліна ЛЕБЕДЕНКО.

Черкаська область.

Фото Лариси СОКОЛОВСЬКОЇ.

Brexit показав, що нам потрібно розбудовувати власну ефективну державу

52% громадян — «за», 48% — «проти». Саме такий результат референдуму про вихід Великої Британії з Євросоюзу, повідомляє Associated Press. Явка виборців становила 71,8% — понад 30 млн. осіб. Це — найвища явка на голосуванні в Сполученому Королівстві з 1992 року.

Головні дебати перед референдумом точилися навколо проблем економіки, імміграції і, як вважає частина британців, надмірного бюрократичного контролю ЄС за багатьма питаннями, які, на їхнє переконання, було б краще лишити в компетенції окремих держав.

Формально референдум має рекомендаційний характер, проте уряд обіцяв, що в разі, якщо противники членства Великобританії в ЄС переможуть, буде запущено процедуру виходу з Європейського Союзу.

Напередодні Brexit голова Європейської Ради Дональд Туск в інтерв'ю німецькому виданню Bild заявив, що процедура виходу країни із Союзу займе щонайменше 5 років. За його словами, перед цим мають бути вирішені питання про прикордонний режим та про тарифи на британські товари в країнах ЄС.

Лондон. Прем'єр-міністр Великобританії Девід Кемерон і його дружина Саманта виходять із виборчої дільниці в Методистському центральному залі після голосування на референдумі щодо ЄС.

Девід Кемерон піде у відставку?

Одразу після офіційного оголошення результатів референдуму британський прем'єр-міністр Девід Кемерон заявив про намір піти у відставку. Про це він учора сказав на прес-конференції у Лондоні. При цьому зазначив, що поважає рішення британського народу, однак вважає, що країні було б краще і безпечніше залишатися в Євросоюзі. «Я не думаю, що для мене було б правильно бути капітаном, який править курс для нашого човна. Це рішення далося мені нелегко, але це в інтересах держави і в інтересах стабільності. Сьогодні необхідно визначати точний розклад, але я думаю, що в майбутньому нам потрібен буде новий прем'єр-міністр після проведення з'їзду Консервативної партії», — заявив Д. Кемерон.

Варто зазначити, що саме прем'єр-міністр був ініціатором проведення референдуму стосовно Brexit і виступав за збереження країни в складі ЄС, але за умови значного реформування міждержавного об'єднання.

Неофіційна зустріч Лондона з ЄС уже запланована наступного тижня, або Євросоюз особливо не засмутився?

Президент Європарламенту Мартін Шульц заявив про необхідність якомога швидше досягнути чітких домовленостей про умови виходу Британії з ЄС. Про це він повідомив у своєму Twitter. «Протягом 40 років стосунки ЄС та Великої Британії були неоднозначним. Тепер усе стало зрозуміло. Волю виборців треба поважати. Зараз потрібні швидкі й чіткі переговори про вихід», — написав він.

У свою чергу Дональд Туск зазначив, що Європейський Союз готовий до виходу Великої Британії зі складу блоку, і ніякого правового вакууму в ЄС не буде. Він додав, що якщо Британія залишить ЄС, європейські закони будуть застосовуватися до Британії і всередині країни. «Я маю на увазі як права, так і зобов'язання», — додав він. Туск підкреслив, що всі процедури виходу з ЄС чітко прописані в договорах. «Я запропонував неофіційну зустріч 27 країн у рамках саміту Європейської Ради наступного тижня. Я також пропоную лідерам починати широку дискусію про майбутнє нашого Союзу», — додав Туск.

Хто і за що голосував

Шотландія і Північна Ірландія (Ольстер) в ході референдуму проголосували за збереження Великобританії у складі об'єднання, а більшість виборців у Англії та Уельсі підтримали вихід, повідомляє ВВС.

Голова націоналістичної партії Північної Ірландії «Шинн Фейн» Деклан Керні заявив, що результат референдуму стосовно Brexit може стати приводом для проведення референдуму про відділення від Сполученого Королівства і возз'єднання з Ірландією, повідомляє Reuters. Він додав, що подібні результати голосування позбавляють британську владу повноважень представляти інтереси жителів Північної Ірландії.

Референдум вплине на антиросійські санкції

Після рішення британців на референдумі про Brexit Європа може піти на послаблення антиросійських санкцій, побоюється глава МЗС Великої Британії Філіп Хаммонд. «Я думаю, що вже цього ранку президент РФ Володимир Путін відчує менший тиск і відчує оптимізм щодо перспективи того, що ЄС нарешті проголосує проти санкцій», — цитує Хаммонда «Інтерфакс-Україна». Хаммонд пояснив, що, на його думку, Лондон втратить частину свого впливу щодо антиросійських санкцій уже зараз, а не після безпосереднього виходу країни з ЄС. Він нагадав, що Британія активніше за інших країн-членів Союзу виступала за введення економічних обмежень проти РФ і сьогодні активно виступає за те, щоб вони не були ослаблені.

Перспективи та наслідки

Президент України Петро Порошенко у своєму Фейсбук назвав Brexit нагальним викликом для Європейського Союзу, якому треба «знайти шлях до сердець євроскептиків, аби не дати жодного шансу опонентам європейського інтеграційного проекту та їх щедрим спонсорам». Він висловив сподівання, що санкції проти Росії як країни-агресора будуть продовжені, а Велика Британія «залишається в Об'єднаній Європі й захищатиме спільні європейські цінності».

Загалом українські високопосадовці заявляють, що поважають вибір британців, але все ж вірять у збереження єдності європейських народів.

Враховуючи, що Україна останні кілька років стоїть на шляху євроінтеграції, політичний експерт Євген МАГДА пояснив для «Голосу України» реальні перспективи і наслідки Brexit для світової спільноти та нашої держави, зокрема.

— Євгене, то чого ж очікувати світу від результатів британського волевиявлення?

— Референдум показав, що демократія у Великій Британії існує. Я вважаю, що це не буде так драматично, як виглядає на перший погляд. Якщо країна ухвалює подібне рішення, то це не означає, що вона повністю припиняє всі відносини з ЄС. Союз, очевидно, буде реформуватися, змінюватися і реагувати на подібні рішення одного з потужних своїх членів. До того ж британці й раніше в спільноті мали специфічний статус.

— Як це зачепить українців?

— На моє переконання, безвізовий режим ми отримаємо. Та головний висновок для нас — треба працювати над побудовою власної ефективної держави, а не тішити себе ілюзіями інтеграції. Звісно, важливо творити країну за європейськими стандартами і цінностями, але це не означає, що в якийсь момент ми, вступивши до ЄС, одразу отримаємо «молочні ріки та кисільні береги». Рішення британців доводить, що світ змінюється і треба вчитися швидко реагувати на ці зміни. До того ж Brexit має скинути рожеві окуляри й з української еліти в питаннях європейського зближення.

— Після результатів Brexit інші країни-члени ЄС, зокрема Нідерланди, почали задумуватися над проведенням власного референдуму щодо членства в Союзі. На вашу думку, чи може це набрати масовості?

— Подібна тенденція зберігатиметься, але сказати, що це буде суцільно — не можна, немає для цього підстав. Євроскепсис, як такий, існує, але не забуваймо про те, що суцільна монолітність думок можлива лише в тоталітарному суспільстві. На те і є демократія, щоб самим визначати, в якому форматі жити.

Юлія КІНЗЕРСЬКА.

Фото Xinhua/Укрінформ.

ТИМ ЧАСОМ

На тлі новин про лідерство прихильників виходу Британії з ЄС вранці 24 червня майже на 10 відсотків впала вартість британського фунта стерлінгів — до 1,33 долара. Це найнижчий показник за останні 30 років. Вартість бареля нафти скоротилася на 6 відсотків — до 47,89 долара.

Торнадо, дощі та блискавки: стихія розбушувалася в Азії

98 осіб загинули від торнадо, який пронісся містом Янчен у провінції Цзянсу, на сході Китаю. Ще майже 800 осіб дістали поранення. Як повідомляють агентство Сіньхуа та телеканал CCTV, лікарі заявляють, що близько двохсот із них перебувають у тяжкому і навіть критичному стані. Торнадо зруйнував велику кількість будинків, порушив електропостачання та транспортне сполучення. На місто та його околиці обрушилися злива та град. Пориви вітру подекуди сягали 35 метрів за секунду. За свідченням очевидців, вітер ламав дерева, перевертав автомобілі, зривав дахи. Тільки за першу годину випало понад 100 міліметрів опадів. Сильна злива на очах «змивала» будинки.

За повідомленням електронної версії газети China Daily, ураган поруйнував два заводи, на яких зберігалися небезпечні хімічні речовини. Втім, чи стався виток їх в навколишнє середовище, не відомо. Нині триває пошуково-рятувальна операція, рятувальники допомагають постраждалим. У райони стихійного лиха надходить гуманітарна допомога.

Цілий тиждень продовжуються сильні зливи на південному заході Японії. Семеро мешканців загинули через зливи, повені та зсуви ґрунту в постраждалих від сильних землетрусів районах острова Кюсю. В префектурі Міядзакі випало 120 міліметрів дощу за годину, а префектурі Кумамото, яка пережила найсильніші підземні поштовхи в 6 і 7 балів, зафіксовано 150 міліметрів опадів за годину. Загалом у деяких районах цими днями випало понад 500 міліметрів опадів. За останню добу на Кюсю було зафіксовано 11 зсувів ґрунту. Деякі річки вийшли з берегів і затопили мости. Порушено транспортний зв'язок між префектурами та з «великою землею».

Понад 100 міліметрів опадів за годину зафіксовано в Нагасакі. Деякі вулиці та будинки в місті підтоплено. Тисячам мешканців міста рекомендовано залишити домівки і перечекати у безпечних місцях. А загалом на південному сході країни майже 700 тисяч чоловік одержали рекомендації переїхати зі своїх домівок у спеціальні евакуаційні пункти в приміщеннях шкіл та місцевих адміністрацій. Рекомендації стосуються префектур Фукуока, Саґі, Нагасакі, Оіта та Кумамото. В останній — в евакопунктах ще досі мешкають близько 6,5 тисячі осіб, постраждалих від землетрусу, яким поки що нікуди повертатися.

Метеослужба попереджує, що дощі триватимуть, тому слід остерігатися подальших зсувів ґрунту та повеней

Від надмірної води, ураганів та стихії страждають й інші країни Азії. ЗМІ повідомляють, що через сильні дощі в Індонезії за останні кілька днів загинуло близько 50 мешканців країни. А в Індії цього тижня 93 особи стали жертвами блискавок. Блискавки влучали в місця, де переховувалися люди від дощу: під великі дерева, навіси тощо. Смертельні грози пройшли у штатах Біхар, Джаркханде та Уттар-Прадеше.

Ніна БАЛИКОВА.

ПЛАНЕТА

На прямому зв'язку з Литвою

Безпрецедентний для Херсонщини факт. Сільська громада в тутешній «глибинці» уклала угоду про економічне, інвестиційне та культурне співробітництво з містом у Євросоюзі. Цей документ у Херсоні днями підписали староста міста Дусетос Литовської республіки Сауліс Кеблюс та голова села Музиківка Білозерського району області Олександр Лейбзон. Договір (він укладений безстроково) передбачає реалізацію спільних інвестиційних проектів, прямі контракти між підприємствами, сприяння у проведенні бізнес-місій як у Литві, так і в Україні.

Цікавість іноземних партнерів саме до Музиківки пояснюється, насамперед, високою громадською активністю її жителів та досвідом співробітництва з неурядовими організаціями світу. Протягом останніх років тут отримали більше десятка фінансових грантів з США, Чехії, Японії для найрізноманітніших цілей — від утеплення школи та облаштування безплатної велопарковки до створення Центру соціальної допомоги дітлахам з проблемних родин. Є спільні «точки дотику» і в економіці: як литовські партнери, Музиківка також розвиває тваринництво, підприємства з виготовлення альтернативного палива.

Сергій ЯНОВСЬКИЙ.

Херсонська область.

Президент пригрозив народу армією

Не встиг у Македонії ущухнути скандал з імпічментом президента Георге Іванова, як нову хвилю обурення спричинив телевізійний виступ глави держави. Він категорично зажадав від протестувальників заспокоїтися і пригрозив народу, який вийшов на вулиці міст із вимогами його відставки й заразом уряду, тим, що для втихомирення «різнокольорової революції» може залучити армію.

В офіційній декларації Демократичного союзу за інтеграцію — найбільшої етнічної партії албанців, які живуть у країні, зазначається, що після такої промови в «президента Георге Іванова лише два варіанти: або добровільно залишити посаду, або піти у відставку».

Екс-міністр внутрішніх справ, а нині університетський викладач Любомир Фрачковскі вважає, що подібне висловлювання президента скомпрометувало країну і її керівництво в очах усього світу. А колишній голова парламенту й один з авторів нинішньої конституції країни Стоян Андов був ще категоричнішим. «Упевнений, що в армії Македонії достатньо розумних людей, які можуть заарештувати самого Георге Іванова», — заявив екс-спікер.

Колишній посол Македонії у Болгарії Георгій Спасов, якого охоче цитують болгарські ЗМІ, вважає, що «президент визначив Македонію небезпечним місцем для життя і хоче використовувати армію для захисту злочинів нинішньої влади».

Найбільша опозиційна партія Соціал-демократичний союз Македонії не тільки різко засудила слова президента. Її лідери виступили й з конструктивною пропозицією: якщо Іванов так переживає про розвиток демократії в країні, то повинен допомогти цьому й подати у відставку 26 вересня, щоб нові президентські вибори можна було поєднати з достроковими парламентськими й провести їх 6 листопада цього року.

Олександр БІЛИК.

Небезпечна спека

Румунські ЗМІ повідомили, що в країні щонайменше 13 осіб померли й близько десятка перебувають у комі через сильну спеку, що встановилася в північно-східному регіоні країни. Тільки за четвер вісім чоловік померли в повіті Васлуй і ще двоє — в повіті Яси.Усі загиблі працювали в полі чи на будовах і не змогли вберегтися від сильного сонця. Нині температура в Румунії сягає 40 градусів у тіні.

За прогнозами синоптиків, така спека протримається до понеділка.

Ярослав СЕРГІЄНКО.

ПЕРЕЛІК

кандидатів у народні депутати України, зареєстрованих в одномандатних виборчих округах № 23, 27, 85, 114, 151, 183, 206 на проміжних виборах народних депутатів України 17 липня 2016 року

ВОЛИНСЬКА ОБЛАСТЬ
Одномандатний виборчий округ № 23

Балицька Любов Антонівна, народилася 7 серпня 1984 року в місті Камінь-Каширському Волинської області, громадянка України, протягом останніх п’яти років проживає на території України, освіта вища, начальник Камінь-Каширського районного відділу державної виконавчої служби, Головне територіальне управління юстиції у Волинській області, безпартійна, проживає в місті Камінь-Каширський Волинської області, судимість відсутня, самовисування.

Богун Максим Валерійович, народився 6 жовтня 1982 року в місті Нойштреліц, Німеччина, громадянин України, протягом останніх п’яти років проживає на території України, освіта вища, тимчасово не працює, безпартійний, проживає в місті Києві, судимість відсутня, самовисування.

Була Сергій Володимирович, народився 7 березня 1979 року в селі Ярославичі Млинівського району Рівненської області, громадянин України, протягом останніх п’яти років проживає на території України, освіта вища, виконувач обов’язків директора, ТОВ «Інвест-Сервіс», директор, ТОВ «ВТП Буратіно», член Радикальної партії Олега Ляшка, проживає в місті Луцьку, судимість відсутня, суб’єкт висування - Радикальна партія Олега Ляшка.

Веніславський Федір Володимирович, народився 16 травня 1969 року в смт Олика Ківерцівського району Волинської області, громадянин України, протягом останніх п’яти років проживає на території України, освіта вища, доцент кафедри конституційного права України, Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого, безпартійний, проживає в місті Харкові, судимість відсутня, самовисування.

Вовк Іван Іванович, народився 13 серпня 1969 року в селі Боровне Камінь-Каширського району Волинської області, громадянин України, протягом останніх п’яти років проживає на території України, освіта вища, директор, ТОВ «Біоресурс 2015», член Аграрної партії України, проживає в місті Камінь-Каширський Волинської області, судимість відсутня, самовисування.

Германюк Наталія Арсентіївна, народилася 21 серпня 1981 року в селі Будки Маневицького району Волинської області, громадянка України, протягом останніх п’яти років проживає на території України, освіта вища, тимчасово не працює, безпартійна, проживає в місті Києві, судимість відсутня, самовисування.

Демчук Володимир Григорович, народився 10 березня 1990 року в смт Мізоч Здолбунівського району Рівненської області, громадянин України, протягом останніх п’яти років проживає на території України, освіта вища, директор, ТОВ «Славія», безпартійний, проживає в селі Велика Омеляна Рівненського району Рівненської області, судимість відсутня, суб’єкт висування - ПОЛІТИЧНА ПАРТІЯ «УКРАЇНА СЛАВЕТНА».

Зирянова Ольга Леонідівна, народилася 4 липня 1963 року в місті Чірчік Ташкентської області, Узбекистан, громадянка України, протягом останніх п’яти років проживає на території України, освіта вища, директор, ТОВ «Бізнес Аудит Консалтінг Саксес», безпартійна, проживає в місті Києві, судимість відсутня, суб’єкт висування - Партія «Солідарність жінок України».

Кирда Людмила Федорівна, народилася 9 червня 1967 року в селі Лишнівка Маневицького району Волинської області, громадянка України, протягом останніх п’яти років проживає на території України, освіта вища, фізична особа - підприємець, член політичної партії Всеукраїнське об’єднання «Батьківщина», проживає в смт Маневичі Волинської області, судимість відсутня, суб’єкт висування - політична партія Всеукраїнське об’єднання «Батьківщина».

Клопотовський Віталій Павлович, народився 22 серпня 1987 року в селі Писарівка Ямпільського району Вінницької області, громадянин України, протягом останніх п’яти років проживає на території України, освіта вища, прокурор, військова прокуратура Житомирського гарнізону Центрального регіону України, безпартійний, проживає в місті Житомирі, судимість відсутня, самовисування.

Кононович Олександр Адамович, народився 12 червня 1980 року в місті Луцьку, громадянин України, протягом останніх п’яти років проживає на території України, освіта вища, тимчасово не працює, член Комуністичної партії України, проживає в місті Луцьку, судимість відсутня, самовисування.

Констанкевич Ірина Мирославівна, народилася 23 червня 1965 року в місті Львові, громадянка України, протягом останніх п’яти років проживає на території України, освіта вища, завідувач кафедри української літератури, Східноєвропейський національний університет імені Лесі Українки, заступник голови правління, благодійний фонд «Фонд Ігоря Палиці «Тільки разом», член ПОЛІТИЧНОЇ ПАРТІЇ "УКРАЇНСЬКЕ ОБ’ЄДНАННЯ ПАТРІОТІВ - УКРОП", проживає в місті Луцьку, судимість відсутня, суб’єкт висування - ПОЛІТИЧНА ПАРТІЯ "УКРАЇНСЬКЕ ОБ’ЄДНАННЯ ПАТРІОТІВ - УКРОП".

Кулачек Юрій Миколайович, народився 18 квітня 1961 року в місті Ківерці Волинської області, громадянин України, протягом останніх п’яти років проживає на території України, освіта вища, директор, ТОВ «Енергетична група», безпартійний, проживає в місті Києві, судимість відсутня, суб’єкт висування - ПАРТІЯ «БЛОК ПЕТРА ПОРОШЕНКА «СОЛІДАРНІСТЬ».

Лишневець Тетяна Петрівна, народилася 14 листопада 1984 року в селі Велика Глуша Любешівського району Волинської області, громадянка України, протягом останніх п’яти років проживає на території України, освіта вища, помічник-консультант народного депутата України, член ПОЛІТИЧНОЇ ПАРТІЇ «ГРОМАДСЬКИЙ РУХ «НАРОДНИЙ КОНТРОЛЬ», проживає в місті Луцьку, судимість відсутня, суб’єкт висування - ПОЛІТИЧНА ПАРТІЯ «ГРОМАДСЬКИЙ РУХ «НАРОДНИЙ КОНТРОЛЬ».

Малькова Валентина Миколаївна, народилася 11 жовтня 1954 року в місті Києві, громадянка України, протягом останніх п’яти років проживає на території України, освіта середня спеціальна, пенсіонерка, безпартійна, проживає в місті Києві, судимість відсутня, самовисування.

Нікітченко Валерій Васильович, народився 4 жовтня 1975 року в місті Полтаві, громадянин України, протягом останніх п’яти років проживає на території України, освіта вища, генеральний директор, ТОВ «Нікітченко і партнери», президент, адвокатське об’єднання «СВОБОДА», доцент, Міжрегіональна академія управління персоналом, безпартійний, проживає в місті Києві, судимість відсутня, самовисування.

Орел Олександр Миколайович, народився 16 листопада 1969 року в місті Рівному, громадянин України, протягом останніх п’яти років проживає на території України, освіта вища, тимчасово не працює, безпартійний, проживає в місті Києві, судимість відсутня, самовисування.

Пирожик Олександр Веніамінович, народився 9 грудня 1970 року в селі Ягідне Турійського району Волинської області, громадянин України, протягом останніх п’яти років проживає на території України, освіта вища, перший заступник голови, Волинська обласна рада, член політичної партії Всеукраїнське об’єднання «Свобода», проживає в місті Луцьку, судимість відсутня, суб’єкт висування - політична партія Всеукраїнське об’єднання «Свобода».

Рицко Ігор Йосипович, народився 10 червня 1978 року в місті Луцьку, громадянин України, протягом останніх п’яти років проживає на території України, освіта вища, фізична особа - підприємець, проходить військову службу за призовом під час мобілізації, старший офіцер відділу, військова частина ПП В3629, Збройні Сили України, безпартійний, проживає в місті Луцьку, судимість відсутня, самовисування.

ДНІПРОПЕТРОВСЬКА ОБЛАСТЬ
Одномандатний виборчий округ № 27

Алсуф’єв Олексій Віталійович, народився 31 травня 1984 року в місті Дніпрі, громадянин України, протягом останніх п’яти років проживає на території України, освіта вища, менеджер з питань регіонального розвитку, ТОВ «Ком-Фор», безпартійний, проживає в місті Дніпрі, судимість відсутня, самовисування.

Балахнін Анатолій Юрійович, народився 20 жовтня 1971 року в селищі Аксуєк Мойинкумського району Джамбульської області, Казахстан, громадянин України, протягом останніх п’яти років проживає на території України, освіта вища, фізична особа - підприємець, безпартійний, проживає в місті Дніпрі, судимість відсутня, самовисування.

Білошицький Руслан Володимирович, народився 25 вересня 1975 року в місті Дніпрі, громадянин України, протягом останніх п’яти років проживає на території України, освіта професійно-технічна, фізична особа - підприємець, безпартійний, проживає в місті Дніпрі, судимість відсутня, самовисування.

Більцан Костянтин Миколайович, народився 15 січня 1982 року в місті Херсоні, громадянин України, протягом останніх п’яти років проживає на території України, освіта вища, директор, ТОВ «Спец Монтаж Мережа», старший партнер, ТОВ «Юридична фірма «Більцан і Партнери», директор, ТОВ «ВІРАТРЕЙДІНГ», безпартійний, проживає в місті Дніпрі, судимість відсутня, самовисування.

Бондаренко Віталій Петрович, народився 13 травня 1966 року в місті Житомирі, громадянин України, протягом останніх п’яти років проживає на території України, освіта вища, пенсіонер, безпартійний, проживає в місті Одесі, судимість відсутня, самовисування.

Варчук Наталія Олексіївна, народилася 20 червня 1973 року в селі Бігунь Овруцького району Житомирської області, громадянка України, протягом останніх п’яти років проживає на території України, освіта професійно-технічна, тимчасово не працює, безпартійна, проживає в місті Новомосковськ Дніпропетровської області, судимість відсутня, самовисування.

Горб Дмитро Федорович, народився 19 січня 1980 року в місті Дніпрі, громадянин України, протягом останніх п’яти років проживає на території України, освіта професійно-технічна, тимчасово не працює, безпартійний, проживає в місті Дніпрі, судимість відсутня, самовисування.

Горб Тетяна Василівна, народилася 15 листопада 1978 року в місті Ромни Сумської області, громадянка України, протягом останніх п’яти років проживає на території України, освіта вища, фізична особа - підприємець, безпартійна, проживає в місті Ромни Сумської області, судимість відсутня, самовисування.

Денисенко Марина Юріївна, народилася 9 серпня 1979 року в місті Дніпрі, громадянка України, протягом останніх п’яти років проживає на території України, освіта вища, голова, всеукраїнська громадська організація «Дух Нації», безпартійна, проживає в місті Дніпрі, судимість відсутня, самовисування.

Євтушенко Юрій Вікторович, народився 7 листопада 1973 року в селі Гончарка Солонянського району Дніпропетровської області, громадянин України, протягом останніх п’яти років проживає на території України, освіта вища, тимчасово не працює, член Політичної партії «ПРАВИЙ СЕКТОР», проживає в місті Дніпрі, судимість відсутня, суб’єкт висування - Політична партія «ПРАВИЙ СЕКТОР».

Єпіфанцева Світлана Володимирівна, народилася 12 липня 1972 року на станції Ігоревська Холм-Жирковського району Смоленської області, Російська Федерація, громадянка України, протягом останніх п’яти років проживає на території України, освіта вища, заступник Дніпровського міського голови, безпартійна, проживає в місті Дніпрі, судимість відсутня, самовисування.

Жуков Сергій Вікторович, народився 15 вересня 1979 року в місті Дніпрі, громадянин України, протягом останніх п’яти років проживає на території України, освіта вища, доцент кафедри права та європейської інтеграції, Дніпропетровський регіональний інститут державного управління Національної академії державного управління при Президентові України, член Політичної партії «Сила людей», проживає в місті Дніпрі, судимість відсутня, самовисування.

Замковий Олександр Іванович, народився 17 квітня 1974 року в смт Магдалинівка Дніпропетровської області, громадянин України, протягом останніх п’яти років проживає на території України, освіта вища, помічник-консультант народного депутата України, член політичної партії Всеукраїнське об’єднання «Свобода», проживає в місті Кам’янське Дніпропетровської області, судимість відсутня, суб’єкт висування - політична партія Всеукраїнське об’єднання «Свобода».

Зіненко Роман Анатолійович, народився 1 квітня 1974 року в місті Дніпрі, громадянин України, протягом останніх п’яти років проживає на території України, освіта загальна середня, поліцейський, полк патрульної служби поліції особливого призначення «Дніпро-1» Головного управління Національної поліції в Дніпропетровській області, безпартійний, проживає в місті Дніпрі, судимість відсутня, самовисування.

Іванов Василь Дмитрович, народився 16 березня 1952 року в місті Дніпрі, громадянин України, протягом останніх п’яти років проживає на території України, освіта професійно-технічна, пенсіонер, безпартійний, проживає в місті Дніпрі, судимість відсутня, самовисування.

Карамушка Максим Олегович, народився 10 травня 1993 року в смт Широке Дніпропетровської області, громадянин України, протягом останніх п’яти років проживає на території України, освіта вища, тимчасово не працює, безпартійний, проживає в місті Дніпрі, судимість відсутня, самовисування.

Корнійчук Тетяна Володимирівна, народилася 12 грудня 1984 року в місті Дніпрі, громадянка України, протягом останніх п’яти років проживає на території України, освіта вища, тимчасово не працює, член політичної партії Всеукраїнське об’єднання «Батьківщина», проживає в місті Дніпрі, судимість відсутня, суб’єкт висування - політична партія Всеукраїнське об’єднання «Батьківщина».

Краснов Вячеслав Ігорович, народився 21 липня 1993 року в місті Кривий Ріг Дніпропетровської області, громадянин України, протягом останніх п’яти років проживає на території України, освіта вища, тимчасово не працює, безпартійний, проживає в місті Кривий Ріг Дніпропетровської області, судимість відсутня, самовисування.

Краснов Загід Володимирович, народився 20 квітня 1979 року в місті Києві, громадянин України, протягом останніх п’яти років проживає на території України, освіта професійно-технічна, тимчасово не працює, безпартійний, проживає в місті Києві, судимість відсутня, самовисування.

Краснов Загід Геннадійович, народився 24 жовтня 1965 року в місті Баку, Азербайджан, громадянин України, протягом останніх п’яти років проживає на території України, освіта вища, тимчасово не працює, безпартійний, проживає в місті Дніпрі, судимість відсутня, самовисування.

Краснов Загід Станіславович, народився 29 жовтня 1981 року в місті Києві, громадянин України, протягом останніх п’яти років проживає на території України, освіта професійно-технічна, тимчасово не працює, безпартійний, проживає в місті Києві, судимість відсутня, самовисування.

Крупський Анатолій Федорович, народився 26 січня 1958 року в місті Дніпрі, громадянин України, протягом останніх п’яти років проживає на території України, освіта вища, заступник голови, Самарська районна у місті Дніпрі рада, член Партії «Відродження», проживає в місті Дніпрі, судимість відсутня, суб’єкт висування - Партія «Відродження».

Кузнецов Олександр Генрихович, народився 22 листопада 1960 року в місті Томськ, Російська Федерація, громадянин України, протягом останніх п’яти років проживає на території України, освіта вища, адвокат, член Патріотичної партії України (ППУ), проживає в місті Дніпрі, судимість відсутня, суб’єкт висування - Патріотична партія України (ППУ).

Лампіка Тетяна Вікторівна, народилася 29 травня 1978 року в місті Марганець Дніпропетровської області, громадянка України, протягом останніх п’яти років проживає на території України, освіта вища, директор, ТОВ «Дніпропетровська Топливно-Енергетична Компанія», член Політичної партії «Зелені», проживає в місті Дніпрі, судимість відсутня, суб’єкт висування - Політична партія «Зелені».

Литвинова Яна Олегівна, народилася 11 вересня 1994 року в місті Дніпрі, громадянка України, протягом останніх п’яти років проживає на території України, освіта вища, тимчасово не працює, безпартійна, проживає в місті Дніпрі, судимість відсутня, самовисування.

Лопатін Вячеслав Павлович, народився 17 вересня 1962 року в місті Краснотур’їнськ Свердловської області, Російська Федерація, громадянин України, протягом останніх п’яти років проживає на території України, освіта вища, майстер-монтажник, ПП «Транс Логістик», член Партії Пенсіонерів України, проживає в місті Дніпрі, судимість відсутня, самовисування.

Мироненко Олександр Євгенович, народився 9 червня 1991 року в місті Запоріжжі, громадянин України, протягом останніх п’яти років проживає на території України, освіта вища, тимчасово не працює, безпартійний, проживає в місті Запоріжжі, судимість відсутня, самовисування.

Момот Олександр Вадимович, народився 28 квітня 1992 року в місті Дніпрі, громадянин України, протягом останніх п’яти років проживає на території України, освіта загальна середня, водій, ТОВ «Алан-Електро», безпартійний, проживає в місті Дніпрі, судимість відсутня, самовисування.

Момот Олександр Володимирович, народився 26 грудня 1958 року в місті Кіровограді, громадянин України, протягом останніх п’яти років проживає на території України, освіта професійно-технічна, тимчасово не працює, безпартійний, проживає в місті Кіровограді, судимість відсутня, самовисування.

Нєжнов Сергій Миколайович, народився 7 квітня 1971 року в місті Перещепине Новомосковського району Дніпропетровської області, громадянин України, протягом останніх п’яти років проживає на території України, освіта професійно-технічна, фізична особа - підприємець, безпартійний, проживає в місті Дніпрі, судимість відсутня, самовисування.

Панов Віталій Валерійович, народився 18 грудня 1968 року в місті Омськ, Російська Федерація, громадянин України, протягом останніх п’яти років проживає на території України, освіта середня спеціальна, тимчасово не працює, член Політичної партії «НОВА ПОЛІТИКА», проживає в місті Дніпрі, судимість відсутня, самовисування.

Пасхалов Сергій Олександрович, народився 29 травня 1976 року в смт Велика Новоселка Донецької області, громадянин України, протягом останніх п’яти років проживає на території України, освіта вища, директор, ПП «Вертикаль», безпартійний, проживає в місті Дніпрі, судимість відсутня, суб’єкт висування - Радикальна партія Олега Ляшка.

Пилипенко Анжеліка Анатоліївна, народилася 6 лютого 1970 року в місті Дніпрі, громадянка України, протягом останніх п’яти років проживає на території України, освіта вища, доцент кафедри цивільно-правових дисциплін, Університет митної справи та фінансів, безпартійна, проживає в місті Дніпрі, судимість відсутня, самовисування.

Рашевський Олександр Олександрович, народився 10 жовтня 1975 року в селі Харківка Маньківського району Черкаської області, громадянин України, протягом останніх п’яти років проживає на території України, освіта вища, тимчасово виконуючий обов’язки командира, полк патрульної служби поліції особливого призначення «Дніпро-1» Головного управління Національної поліції в Дніпропетровській області, безпартійний, проживає в смт Гвардійське Новомосковського району Дніпропетровської області, судимість відсутня, самовисування.

Ричкова Валентина Василівна, народилася 23 листопада 1958 року в селищі Новий Кудимкарського району Пермської області, Російська Федерація, громадянка України, протягом останніх п’яти років проживає на території України, освіта вища, фізична особа - підприємець, безпартійна, проживає в місті Дніпрі, судимість відсутня, самовисування.

Ричкова Тетяна Борисівна, народилася 7 жовтня 1978 року в місті Дніпрі, громадянка України, протягом останніх п’яти років проживає на території України, освіта вища, старший офіцер відділу чергових приймальні Міністра оборони України, Центр забезпечення службової діяльності Міністерства оборони України та Генерального штабу Збройних Сил України, безпартійна, проживає в місті Дніпрі, судимість відсутня, самовисування.

Ричкова Тетяна Володимирівна, народилася 14 липня 1985 року в смт Юр’ївка Дніпропетровської області, громадянка України, протягом останніх п’яти років проживає на території України, освіта загальна середня, контролер-ревізор служби безпеки, ТОВ «Рента-Дніпро», безпартійна, проживає в місті Дніпрі, судимість відсутня, самовисування.

Ричкова Тетяна Петрівна, народилася 9 липня 1948 року в місті Вяземський Хабаровського краю, Російська Федерація, громадянка України, протягом останніх п’яти років проживає на

Друкується на підставі договору з ЦВК та згідно з наданими нею оригіналами

території України, освіта загальна середня, пенсіонерка, безпартійна, проживає в місті Дніпрі, судимість відсутня, самовисування.

Руденко Олександр Олександрович, народився 2 жовтня 1947 року в місті Дніпрі, громадянин України, протягом останніх п'яти років проживає на території України, освіта вища, начальник випробувальної станції, ДП «Виробниче об'єднання Південний машинобудівний завод ім. О. М. Макарова», член Комуністичної партії України, проживає в місті Дніпрі, судимість відсутня, самовисування.

Руднєва Анна Олегівна, народилася 9 лютого 1991 року в місті Кам'янське Дніпропетровської області, громадянка України, протягом останніх п'яти років проживає на території України, освіта вища, тимчасово не працює, безпартійна, проживає в місті Кам'янське Дніпропетровської області, судимість відсутня, самовисування.

Рульов Сергій Михайлович, народився 30 квітня 1969 року в місті Дніпрі, громадянин України, протягом останніх п'яти років проживає на території України, освіта вища, фізична особа - підприємець, виконавчий директор, ТОВ «Янтарне», член Політичної партії "Об'єднання «САМОПОМІЧ», проживає в місті Дніпрі, судимість відсутня, суб'єкт висування - Політична партія «Об'єднання «САМОПОМІЧ».

Садковський Дмитро Михайлович, народився 17 листопада 1986 року в місті Дніпрі, громадянин України, протягом останніх п'яти років проживає на території України, освіта вища, начальник відділу з питань реклами, Дніпровська міська рада, безпартійний, проживає в місті Дніпрі, судимість відсутня, самовисування.

Сергєєв Павло Павлович, народився 19 лютого 1989 року в місті Феодосія Автономної Республіки Крим, громадянин України, протягом останніх п'яти років проживає на території України, освіта вища, директор, ТОВ «Будагромаркет», безпартійний, проживає в місті Рівному, судимість відсутня, суб'єкт висування - ПОЛІТИЧНА ПАРТІЯ «УКРАЇНА СЛАВЕТНА».

Сірий Олександр Станіславович, народився 9 грудня 1993 року в смт Чернігівка Запорізької області, громадянин України, протягом останніх п'яти років проживає на території України, освіта професійно-технічна, тимчасово не працює, безпартійний, проживає в місті Дніпрі, судимість відсутня, самовисування.

Сітніков Віталій Вадимович, народився 25 вересня 1989 року в місті Дніпрі, громадянин України, протягом останніх п'яти років проживає на території України, освіта вища, тимчасово не працює, безпартійний, проживає в місті Дніпрі, судимість відсутня, самовисування.

Соловйова Анна Олександрівна, народилася 28 вересня 1987 року в місті Дніпрі, громадянка України, протягом останніх п'яти років проживає на території України, освіта вища, спеціаліст I категорії відділу з питань реклами, Дніпровська міська рада, безпартійна, проживає в місті Дніпрі, судимість відсутня, самовисування.

Староскольцева Анастасія Олександрівна, народилася 30 квітня 1982 року в місті Дніпрі, громадянка України, протягом останніх п'яти років проживає на території України, освіта вища, тимчасово не працює, безпартійна, проживає в місті Дніпрі, судимість відсутня, самовисування.

Суменкова Галина Сергіївна, народилася 24 березня 1970 року в місті Жовті Води Дніпропетровської області, громадянка України, протягом останніх п'яти років проживає на території України, освіта вища, Голова, Партія «Солідарність жінок України», член Партії «Солідарність жінок України», проживає в місті Києві, судимість відсутня, суб'єкт висування - Партія «Солідарність жінок України».

Тигов Олександр Олександрович, народився 31 жовтня 1971 року в місті Дніпрі, громадянин України, протягом останніх п'яти років проживає на території України, освіта вища, голова, Києво-Святошинська районна рада Київської області, член ПАРТІЇ «БЛОК ПЕТРА ПОРОШЕНКА «СОЛІДАРНІСТЬ», проживає в селі Святопетрівське Києво-Святошинського району Київської області, судимість відсутня, самовисування.

Тихонов Сергій Віталійович, народився 30 листопада 1970 року в місті Дніпрі, громадянин України, протягом останніх п'яти років проживає на території України, освіта вища, тимчасово не працює, безпартійний, проживає в місті Дніпрі, судимість відсутня, самовисування.

Томчук Оксана Валентинівна, народилася 26 січня 1980 року в місті Дніпрі, громадянка України, протягом останніх п'яти років проживає на території України, освіта вища, адвокат, член ПОЛІТИЧНОЇ ПАРТІЇ «УКРАЇНСЬКЕ ОБ'ЄДНАННЯ ПАТРІОТІВ - УКРОП», проживає в місті Дніпрі, судимість відсутня, суб'єкт висування - ПОЛІТИЧНА ПАРТІЯ «УКРАЇНСЬКЕ ОБ'ЄДНАННЯ ПАТРІОТІВ - УКРОП».

Томчук Оксана Валеріївна, народилася 20 травня 1989 року в місті Дніпрі, громадянка України, протягом останніх п'яти років проживає на території України, освіта загальна середня, тимчасово не працює, безпартійна, проживає в місті Дніпрі, судимість відсутня, самовисування.

Томчук Оксана Григорівна, народилася 25 червня 1988 року в місті Харкові, громадянка України, протягом останніх п'яти років проживає на території України, освіта середня спеціальна, продавець, ТОВ «Хлібокомбінат «Кулиничі», безпартійна, проживає в місті Харкові, судимість відсутня, самовисування.

Томчук Оксана Іванівна, народилася 24 травня 1986 року в місті Феодосія Автономної Республіки Крим, громадянка України, протягом останніх п'яти років проживає на території України, освіта професійно-технічна, тимчасово не працює, безпартійна, проживає в місті Кіровограді, судимість відсутня, самовисування.

Тютерева Вікторія Ігорівна, народилася 9 березня 1995 року в місті Дніпрі, громадянка України, протягом останніх п'яти років проживає на території України, освіта вища, помічник ректора по роботі зі студентами, Придніпровська державна академія будівництва та архітектури, редактор і телеведуча, «51» телеканал, безпартійна, проживає в місті Дніпрі, судимість відсутня, самовисування.

Удод Євген Олександрович, народився 21 серпня 1975 року в місті Кіровограді, громадянин України, протягом останніх п'яти років проживає на території України, освіта загальна середня, тимчасово не працює, член Політичної Партії «Опозиційний блок», проживає в місті Кіровограді, судимість відсутня, самовисування.

Ульянова Таміла Володимирівна, народилася 11 жовтня 1983 року в місті Дніпрі, громадянка України, протягом останніх п'яти років проживає на території України, освіта вища, старший консультант, Апарат Верховної Ради України, безпартійна, проживає в місті Дніпрі, судимість відсутня, самовисування.

Хорішко Дмитро Володимирович, народився 17 листопада 1984 року в місті Дніпрі, громадянин України, протягом останніх п'яти років проживає на території України, освіта вища, директор, ТОВ «Агропроменерго», член політичної партії Народний Рух України, проживає в місті Дніпрі, судимість відсутня, суб'єкт висування - політична партія Народний Рух України.

Циркін Ігор Миколайович, народився 23 травня 1995 року в місті Кіровограді, громадянин України, протягом останніх п'яти років проживає на території України, освіта професійно-технічна, тимчасово не працює, безпартійний, проживає в місті Кіровограді, судимість відсутня, самовисування.

Шилова Вікторія Віталіївна, народилася 4 травня 1972 року в місті Новомосковськ Дніпропетровської області, громадянка України, протягом останніх п'яти років проживає на території України, освіта вища, тимчасово не працює, безпартійна, проживає в місті Києві, судимість відсутня, самовисування.

Ябуров Сергій Опанасович, народився 30 червня 1972 року в місті Дніпрі, громадянин України, протягом останніх п'яти років проживає на території України, освіта вища, фізична особа - підприємець, безпартійний, проживає в місті Дніпрі, судимість відсутня, самовисування.

ІВАНО-ФРАНКІВСЬКА ОБЛАСТЬ
Одномандатний виборчий округ № 85

Архипова Людмила Миколаївна, народилася 8 липня 1969 року в місті Шяуляй, Литва, громадянка України, протягом останніх п'яти років проживає на території України, освіта вища, завідувач кафедри туризму, Івано-Франківський національний технічний університет нафти і газу, безпартійна, проживає в місті Івано-Франківську, судимість відсутня, суб'єкт висування - Партія «Солідарність жінок України».

Волгін Андріан Вікторович, народився 12 жовтня 1984 року в місті Львові, громадянин України, протягом останніх п'яти років проживає на території України, освіта вища, тимчасово не працює, безпартійний, проживає в місті Івано-Франківську, судимість відсутня, суб'єкт висування - Політична партія «Сила людей».

Глагович Михайло Васильович, народився 29 травня 1970 року в селі Руда Рогатинського району Івано-Франківської області, громадянин України, протягом останніх п'яти років проживає на території України, освіта вища, доцент кафедри дитячої хірургії, Івано-Франківський національний медичний університет, завідувач хірургічного відділення, Івано-Франківська обласна дитяча клінічна лікарня, безпартійний, проживає в місті Івано-Франківську, судимість відсутня, самовисування.

Гнатів Андрій Андрійович, народився 28 вересня 1979 року в місті Івано-Франківську, громадянин України, протягом останніх п'яти років проживає на території України, освіта вища, фізична особа - підприємець, член Політичної партії «ГРОМАДА І ЗАКОН», проживає в місті Калуш Івано-Франківської області, судимість відсутня, самовисування.

Гошовський Микола Іванович, народився 31 жовтня 1960 року в селі Довгий Войнилів Калуського району Івано-Франківської області, громадянин України, протягом останніх п'яти років проживає на території України, освіта вища, тимчасово не працює, член Політичної партії «ПАТРІОТ», проживає в місті Києві, судимість відсутня, суб'єкт висування - Політична партія «ПАТРІОТ».

Добровольська Ганна Володимирівна, народилася 28 квітня 1989 року в місті Києві, громадянка України, протягом останніх п'яти років проживає на території України, освіта вища, касир-бармен, ТОВ «Галерея Алекс», безпартійна, проживає в місті Києві, судимість відсутня, самовисування.

Дорош Мар'ян Іванович, народився 28 серпня 1985 року в селі Синьковичі Жовківського району Львівської області, громадянин України, протягом останніх п'яти років проживає на території України, освіта вища, молодший науковий співробітник, Фізико-механічний інститут ім. Г. В. Карпенка НАН України, безпартійний, проживає в селі Синьковичі Жовківського району Львівської області, судимість відсутня, самовисування.

Дяченко Сергій Федорович, народився 26 березня 1974 року в селі Буки Маньківського району Черкаської області, громадянин України, протягом останніх п'яти років проживає на території України, освіта вища, водій, ТОВ «Автобусні лінії України», безпартійний, проживає в місті Києві, судимість відсутня, самовисування.

Кавінський Святослав Ігорович, народився 28 травня 1971 року в місті Калуш Івано-Франківської області, громадянин України, протягом останніх п'яти років проживає на території України, освіта вища, генеральний директор, ТОВ «КОС ІНВЕСТ», безпартійний, проживає в місті Калуш Івано-Франківської області, судимість відсутня, самовисування.

Казакова Оксана Олександрівна, народилася 21 квітня 1977 року в місті Києві, громадянка України, протягом останніх п'яти років проживає на території України, освіта вища, перукар, салон краси «Цирюльня», безпартійна, проживає в місті Києві, судимість відсутня, самовисування.

Клюс Володимир Ярославович, народився 10 серпня 1974 року в селі Горішнє Миколаївського району Львівської області, громадянин України, протягом останніх п'яти років проживає на території України, освіта вища, керівник представництва, ТОВ «Фонд Українська Політика», безпартійний, проживає в місті Львові, судимість відсутня, самовисування.

Король Роман Васильович, народився 2 грудня 1966 року в місті Калуш Івано-Франківської області, громадянин України, протягом останніх п'яти років проживає на території України, освіта загальна середня, фізична особа - підприємець, член ПОЛІТИЧНОЇ ПАРТІЇ «УНА-УНСО», проживає в місті Калуш Івано-Франківської області, судимість відсутня, суб'єкт висування - ПОЛІТИЧНА ПАРТІЯ «УНА-УНСО».

Кривошея Ірина Василівна, народилася 17 лютого 1994 року в селі Вільховець Богуславського району Київської області, громадянка України, протягом останніх п'яти років проживає на території України, освіта вища, фельдшер виїзної бригади відділення екстреної (швидкої) медичної допомоги № 3, Центр екстреної медичної допомоги та медицини катастроф міста Києва, безпартійна, проживає в місті Києві, судимість відсутня, самовисування.

Крилишин Юрій Володимирович, народився 1 вересня 1988 року в місті Львові, громадянин України, протягом останніх п'яти років проживає на території України, освіта вища, тимчасово не працює, безпартійний, проживає в місті Львові, судимість відсутня, самовисування.

Кухар Олена Валеріївна, народилася 31 травня 1975 року в місті Донецьку, громадянка України, протягом останніх п'яти років проживає на території України, освіта вища, директор, ТОВ «КОМПАНІЯ - ДЕФА», безпартійна, проживає в місті Іловайськ Донецької області, судимість відсутня, самовисування.

Левченко Ганна Володимирівна, народилася 22 лютого 1975 року в місті Павлоград Дніпропетровської області, громадянка України, протягом останніх п'яти років проживає на території України, освіта вища, бухгалтер, ТОВ «Компанія «ВЕРСІЯ», безпартійна, проживає в місті Києві, судимість відсутня, самовисування.

Міллер Емілія Іллівна, народилася 17 жовтня 1991 року в місті Львові, громадянка України, протягом останніх п'яти років проживає на території України, освіта вища, заступник директора, ТОВ «Галінсервіс», безпартійна, проживає в місті Львові, судимість відсутня, самовисування.

Мірошник Сергій Борисович, народився 20 січня 1988 року в селі Слобода Кагарлицького району Київської області, громадянин України, протягом останніх п'яти років проживає на території України, освіта вища, торговий агент, ПрАТ «Кагма», безпартійний, проживає в селі Слобода Кагарлицького району Київської області, судимість відсутня, самовисування.

Насалик Сергій Степанович, народився 14 січня 1974 року в місті Рогатин Івано-Франківської області, громадянин України, протягом останніх п'яти років проживає на території України, освіта вища, Рогатинський міський голова, безпартійний, проживає в місті Рогатин Івано-Франківської області, судимість відсутня, суб'єкт висування - ПАРТІЯ «БЛОК ПЕТРА ПОРОШЕНКА «СОЛІДАРНІСТЬ».

Нижник Олег Богданович, народився 18 лютого 1967 року в місті Калуш Івано-Франківської області, громадянин України, протягом останніх п'яти років проживає на території України, освіта вища, директор, Калуський міський центр фізичного здоров'я населення «Спорт для всіх», директор, ТОВ «Р-Транс», безпартійний, проживає в селі Верхня Калуського району Івано-Франківської області, судимість відсутня, самовисування.

Опалінський Юрій Володимирович, народився 25 грудня 1991 року в місті Львові, громадянин України, протягом останніх п'яти років проживає на території України, освіта вища, тимчасово не працює, безпартійний, проживає в селі Суховоля Городоцького району Львівської області, судимість відсутня, самовисування.

Орехова Валентина Іванівна, народилася 9 листопада 1967 року в селі Макариха Знам'янського району Кіровоградської області, громадянка України, протягом останніх п'яти років проживає на території України, освіта вища, медичний диспетчер, клінічна лікарня «Феофанія» Державного управління справами, безпартійна, проживає в місті Києві, судимість відсутня, самовисування.

Підопригора Вадим Віталійович, народився 9 серпня 1970 року в місті Біла Церква Київської області, громадянин України, протягом останніх п'яти років проживає на території України, освіта вища, електромонтер, Золотоніське лінійно-виробниче управління магістральних газопроводів «Черкаситрансгаз», безпартійний, проживає в місті Богуслав Київської області, судимість відсутня, самовисування.

Платонов Павло Михайлович, народився 11 квітня 1991 року в місті Львові, громадянин України, протягом останніх п'яти років проживає на території України, освіта вища, менеджер з адміністративної діяльності, ДП «Савсервіс Карпати», безпартійний, проживає в смт Солонка Пустомитівського району Львівської області, судимість відсутня, самовисування.

Савка Олег Васильович, народився 20 травня 1985 року в місті Калуш Івано-Франківської області, громадянин України, протягом останніх п'яти років проживає на території України, освіта вища, логістик-менеджер, ТзОВ «Ромєтте», член політичної партії Народний Рух України, проживає в місті Калуш Івано-Франківської області, судимість відсутня, суб'єкт висування - політична партія Народний Рух України.

Сачко Олександр Миколайович, народився 17 серпня 1982 року в селі Стрілки Старосамбірського району Львівської області, громадянин України, протягом останніх п'яти років проживає на території України, освіта вища, тимчасово не працює, член політичної партії Конгрес Українських Націоналістів, проживає в місті Перечин Закарпатської області, судимість відсутня, самовисування.

Сікора Ольга Мирославівна, народилася 24 липня 1961 року в місті Калуш Івано-Франківської області, громадянка України, протягом останніх п'яти років проживає на території України, освіта вища, аспірант, Інститут законодавства Верховної Ради України, член політичної партії Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина», проживає в місті Калуш Івано-Франківської області, судимість відсутня, суб'єкт висування - політична партія Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина».

Сорока Оксана Михайлівна, народилася 27 квітня 1974 року в селі Нижні Ворота Воловецького району Закарпатської області, громадянка України, протягом останніх п'яти років проживає на території України, освіта вища, генеральний директор, ТОВ «Група компаній «Агротехпроект», безпартійна, проживає в місті Кагарлик Київської області, судимість відсутня, самовисування.

Струць Тетяна Дорошівна, народилася 6 квітня 1958 року в селі Ісайки Богуславського району Київської області, громадянка України, протягом останніх п'яти років проживає на території України, освіта вища, головний бухгалтер, Богуславська житлово-експлуатаційна контора, безпартійна, проживає в місті Богуслав Київської області, судимість відсутня, самовисування.

Тебешевська Оксана Степанівна, народилася 1 січня 1955 року в селі Брошнів Рожнятівського району Івано-Франківської області, громадянка України, протягом останніх п'яти років проживає на території України, освіта вища, заступник голови, Калуське міськрайонне товариство «Просвіта», член політичної партії Всеукраїнське об'єднання «Свобода», проживає в селі Голинь Калуського району Івано-Франківської області, судимість відсутня, суб'єкт висування - політична партія Всеукраїнське об'єднання «Свобода».

Ткач Ігор Євгенович, народився 25 квітня 1981 року в місті Калуш Івано-Франківської області, громадянин України, протягом останніх п'яти років проживає на території України, освіта вища, керівник Івано-Франківської філії, ТОВ «Республіканський експертний науково-дослідний інститут», фізична особа - підприємець, член ПОЛІТИЧНОЇ ПАРТІЇ «РЕСПУБЛІКАНСЬКА ПАРТІЯ», проживає в місті Калуш Івано-Франківської області, судимість відсутня, суб'єкт висування - ПОЛІТИЧНА ПАРТІЯ «РЕСПУБЛІКАНСЬКА ПАРТІЯ».

Цвіль Володимир Іванович, народився 11 лютого 1962 року в селі Томашівці Калуського району Івано-Франківської області, громадянин України, протягом останніх п'яти років проживає на території України, освіта вища, президент, ТОВ «СХІДНОЄВРОПЕЙСЬКА ІНВЕСТИЦІЙНА КОМПАНІЯ ІФ», безпартійний, проживає в селі Томашівці Калуського району Івано-Франківської області, судимість відсутня, самовисування.

Черненко Роман Юрійович, народився 16 травня 1983 року в місті Андрушівка Житомирської області, громадянин України, протягом останніх п'яти років проживає на території України, освіта вища, комірник, ПП АП «Укртранс», безпартійний, проживає в місті Бровари Київської області, судимість відсутня, самовисування.

Шаповалов Валерій Григорович, народився 24 липня 1971 року в місті Бурундай Алма-Атинської області, Казахстан, громадянин України, протягом останніх п'яти років проживає на території України, освіта вища, керівник осередку в Івано-Франківській області, Громадська організація «Всеукраїнська асоціація інвалідів АТО», член Політичної партії «Європейська партія України», проживає в місті Яремче Івано-Франківської області, судимість відсутня, суб'єкт висування - Політична партія «Європейська партія України».

Шевченко Віктор Леонідович, народився 4 грудня 1980 року в місті Коломия Івано-Франківської області, громадянин України, протягом останніх п'яти років проживає на території України, освіта вища, директор, ТОВ «Бугіль», член ПОЛІТИЧНОЇ ПАРТІЇ «УКРАЇНСЬКЕ ОБ'ЄДНАННЯ ПАТРІОТІВ УКРОП», проживає в місті Івано-Франківську, судимість відсутня, суб'єкт висування - ПОЛІТИЧНА ПАРТІЯ «УКРАЇНСЬКЕ ОБ'ЄДНАННЯ ПАТРІОТІВ - УКРОП».

Шутова Марина Аркадіївна, народилася 23 листопада 1960 року в місті Києві, громадянка України, протягом останніх п'яти років проживає на території України, освіта середня спеціальна, завідувач матеріального складу, ДП «Готель «Україна», безпартійна, проживає в місті Києві, судимість відсутня, самовисування.

Яровата Анжела Валентинівна, народилася 27 квітня 1979 року в місті Івано-Франківську, громадянка України, протягом останніх п'яти років проживає на території України, освіта вища, тимчасово не працює, безпартійна, проживає в місті Івано-Франківську, судимість відсутня, суб'єкт висування - Радикальна партія Олега Ляшка.

ЛУГАНСЬКА ОБЛАСТЬ
Одномандатний виборчий округ № 114

Ахмедова-Цалко Юлія Серанівна, народилася 5 березня 1985 року в місті Сєвєродонецьк Луганської області, громадянка України, протягом останніх п'яти років проживає на території України, освіта вища, тимчасово не працює, безпартійна, проживає в місті Сєвєродонецьк Луганської області, судимість відсутня, самовисування.

Бабенко Дмитро Володимирович, народився 26 листопада 1973 року в місті Рубіжне Луганської області, громадянин Украї-

ПРОДОВЖЕННЯ НА 8—11-Й СТОР.

ни, протягом останніх п'яти років проживає на території України, освіта вища, тимчасово не працює, член Політичної партії «Сила людей», проживає в місті Рубіжне Луганської області, судимість відсутня, суб'єкт висування - Політична партія «Сила людей».

Бердніков Андрій Валерійович, народився 2 січня 1974 року в місті Лабинськ Краснодарського краю, Російська Федерація, громадянин України, протягом останніх п'яти років проживає на території України, освіта вища, фізична особа - підприємець, безпартійний, проживає в місті Обухів Київської області, судимість відсутня, самовисування.

Берендєєв Іван Вікторович, народився 17 березня 1978 року в місті Києві, громадянин України, протягом останніх п'яти років проживає на території України, освіта загальна середня, тимчасово не працює, безпартійний, проживає в місті Києві, судимість відсутня, самовисування.

Блінов Андрій Юрійович, народився 22 січня 1987 року в місті Луганську, громадянин України, протягом останніх п'яти років проживає на території України, освіта вища, генеральний директор, ТОВ Торговельно-виробнича компанія «УНІВЕРСАЛ», член політичної партії Єдиний Центр, проживає в селі Велика П'ятигірка Бердичівського району Житомирської області, судимість відсутня, самовисування.

Боклагов Костянтин Віталійович, народився 19 жовтня 1993 року в місті Сєвєродонецьк Луганської області, громадянин України, протягом останніх п'яти років проживає на території України, освіта середня спеціальна, менеджер по роботі з нерухомістю, ФОП Осадча Н. Б., безпартійний, проживає в місті Сєвєродонецьк Луганської області, судимість відсутня, самовисування.

Большак Алла Володимирівна, народилася 8 вересня 1970 року в місті Борзна Чернігівської області, громадянка України, протягом останніх п'яти років проживає на території України, освіта вища, тимчасово не працює, безпартійна, проживає в місті Києві, судимість відсутня, самовисування.

Бондарчук Олександр Васильович, народився 30 вересня 1957 року в місті Богодухів Харківської області, громадянин України, протягом останніх п'яти років проживає на території України, освіта вища, начальник сектору відділу перспективного проектування літаків, ДП «Антонов», член Робітничої партії України (марксистсько-ленінської), проживає в місті Києві, судимість відсутня, самовисування.

Босов Олексій Петрович, народився 10 вересня 1981 року в місті Васильків Київської області, громадянин України, протягом останніх п'яти років проживає на території України, освіта загальна середня, оператор з якості, ТОВ «Аква Косметикс Групп», безпартійний, проживає в місті Васильків Київської області, судимість відсутня, самовисування.

Боченко Сергій Вікторович, народився 21 липня 1988 року в місті Миронівка Київської області, громадянин України, протягом останніх п'яти років проживає на території України, освіта вища, старший інспектор служби контролю дотримання режимів безпеки, ПАТ «Укрпластик», безпартійний, проживає в місті Миронівка Київської області, судимість відсутня, самовисування.

Бручко Роман Миколайович, народився 9 липня 1978 року в місті Олександрівськ Артемівського району міста Луганська, громадянин України, протягом останніх п'яти років проживає на території України, освіта вища, тимчасово не працює, член ПОЛІТИЧНОЇ ПАРТІЇ «УКРАЇНСЬКЕ ОБ'ЄДНАННЯ ПАТРІОТІВ - УКРОП», проживає в смт Біловодськ Луганської області, судимість відсутня, суб'єкт висування - ПОЛІТИЧНА ПАРТІЯ «УКРАЇНСЬКЕ ОБ'ЄДНАННЯ ПАТРІОТІВ - УКРОП».

Величко Анатолій Володимирович, народився 1 квітня 1940 року в селі Стрільцівка Міловського району Луганської області, громадянин України, протягом останніх п'яти років проживає на території України, освіта вища, голова, фермерське господарство «А-Величко», член політичної партії Народний Рух України, проживає в селі Стрільцівка Міловського району Луганської області, судимість відсутня, суб'єкт висування - політична партія Народний Рух України.

Верігіна Ірина Костянтинівна, народилася 4 червня 1968 року в смт Олександрівка Кіровоградської області, громадянка України, протягом останніх п'яти років проживає на території України, освіта вища, помічник-консультант народного депутата України, член політичної партії Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина», проживає в місті Києві, судимість відсутня, суб'єкт висування - політична партія Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина».

Воропаєв Олександр Геннадійович, народився 26 березня 1983 року в місті Красний Луч Луганської області, громадянин України, протягом останніх п'яти років проживає на території України, освіта вища, юрист, ПП «Авторитет Плюс», безпартійний, проживає в місті Хрустальний Луганської області, судимість відсутня, самовисування.

Галицький Роман Іванович, народився 25 січня 1961 року в місті Львові, громадянин України, протягом останніх п'яти років проживає на території України, освіта середня спеціальна, заступник директора, ТОВ «Галінсервіс», безпартійний, проживає в місті Львові, судимість відсутня, самовисування.

Гладирєва Людмила Олександрівна, народилася 8 лютого 1986 року в смт Мілове Луганської області, громадянка України, протягом останніх п'яти років проживає на території України, освіта вища, тимчасово не працює, член Комуністичної партії України, проживає в смт Мілове Луганської області, судимість відсутня, самовисування.

Глухова Наталія Миколаївна, народилася 20 липня 1982 року в місті Лисичанськ Луганської області, громадянка України, протягом останніх п'яти років проживає на території України, освіта середня спеціальна, офіціант, ФОП Щербанюк Т. А., безпартійна, проживає в місті Лисичанськ Луганської області, судимість відсутня, самовисування.

Горовенко Олександр Анатолійович, народився 4 вересня 1971 року в місті Богуслав Київської області, громадянин України, протягом останніх п'яти років проживає на території України, освіта вища, директор, ДП «Український центр підготовки охоронців», безпартійний, проживає в місті Богуслав Київської області, судимість відсутня, самовисування.

Греков Микола Олександрович, народився 13 лютого 1970 року в смт Біле Лутугинського району Луганської області, громадянин України, протягом останніх п'яти років проживає на території України, освіта вища, військовослужбовець, Збройні Сили України, безпартійний, проживає в місті Києві, судимість відсутня, самовисування.

Денищенко Денис Вікторович, народився 2 грудня 1979 року в місті Алчевськ Луганської області, громадянин України, протягом останніх п'яти років проживає на території України, освіта вища, голова, Громадська організація «Трибун», член ПАРТІЇ «БЛОК ПЕТРА ПОРОШЕНКА «СОЛІДАРНІСТЬ», проживає в місті Луганську, судимість відсутня, суб'єкт висування ПАРТІЯ «БЛОК ПЕТРА ПОРОШЕНКА «СОЛІДАРНІСТЬ».

Дєточка Анатолій Юрійович, народився 2 грудня 1993 року в місті Луганську, громадянин України, протягом останніх п'яти років проживає на території України, освіта загальна середня, заступник голови, фермерське господарство «Застава-2010», безпартійний, проживає в селі Соснівка Новопсковського району Луганської області, судимість відсутня, самовисування.

Драпак Віталій Олександрович, народився 22 липня 1981 року в місті Миколаєві, громадянин України, протягом останніх п'яти років проживає на території України, освіта вища, заступник директора, ТОВ НВП «Вольтен», безпартійний, проживає в місті Обухів Київської області, судимість відсутня, самовисування.

Єфрємов Антон Олександрович, народився 10 січня 1991 року в місті Сєвєродонецьк Луганської області, громадянин України, протягом останніх п'яти років проживає на території України, освіта вища, тимчасово не працює, безпартійний, проживає в місті Сєвєродонецьк Луганської області, судимість відсутня, самовисування.

Жарков Михайло Вікторович, народився 12 жовтня 1993 року в місті Сєвєродонецьк Луганської області, громадянин України, протягом останніх п'яти років проживає на території України, освіта середня спеціальна, тимчасово не працює, безпартійний, проживає в місті Сєвєродонецьк Луганської області, судимість відсутня, самовисування.

Зарецький Сергій Вікторович, народився 5 жовтня 1975 року в місті Сєвєродонецьк Луганської області, громадянин України, протягом останніх п'яти років проживає на території України, освіта вища, заступник міського голови з питань культури та освіти, Сєвєродонецька міська рада, безпартійний, проживає в місті Сєвєродонецьк Луганської області, судимість відсутня, самовисування.

Зубовський В'ячеслав Володимирович, народився 7 липня 1971 року в місті Золоте Луганської області, громадянин України, протягом останніх п'яти років проживає на території України, освіта вища, тимчасово не працює, безпартійний, проживає в місті Сєвєродонецьк Луганської області, судимість відсутня, самовисування.

Ільченко Костянтин Григорійович, народився 18 серпня 1959 року в місті Свердловськ Луганської області, громадянин України, протягом останніх п'яти років проживає на території України, освіта вища, командир розвідувального відділення, 34 батальйон Збройних Сил України, безпартійний, проживає в місті Києві, судимість відсутня, суб'єкт висування - Радикальна партія Олега Ляшка.

Казаков Сергій Вікторович, народився 5 червня 1981 року в місті Києві, громадянин України, протягом останніх п'яти років проживає на території України, освіта загальна середня, водій, ТОВ «ГЛОБИНСЬКИЙ М'ЯСОКОМБІНАТ», безпартійний, проживає в місті Києві, судимість відсутня, самовисування.

Каленюк Сергій Іванович, народився 30 листопада 1964 року в селі Романівка Попільнянського району Житомирської області, громадянин України, протягом останніх п'яти років проживає на території України, освіта середня спеціальна, тимчасово не працює, безпартійний, проживає в місті Ірпінь Київської області, судимість відсутня, самовисування.

Калюжна Ольга Миколаївна, народилася 18 квітня 1986 року в місті Лисичанськ Луганської області, громадянка України, протягом останніх п'яти років проживає на території України, освіта вища, головний менеджер з продажу, ТОВ «Лізинг Інвест», безпартійна, проживає в місті Києві, судимість відсутня, самовисування.

Карпінський Денис Олегович, народився 11 грудня 1989 року в місті Кіровограді, громадянин України, протягом останніх п'яти років проживає на території України, освіта вища, директор із систем, ТОВ «АКРІС», безпартійний, проживає в місті Києві, судимість відсутня, самовисування.

Клименко Дмитро Володимирович, народився 12 лютого 1988 року в місті Малин Житомирської області, громадянин України, протягом останніх п'яти років проживає на території України, освіта вища, тимчасово не працює, член Політичної партії «Партія українського народу», проживає в місті Києві, судимість відсутня, самовисування.

Кобзар Олег Юрійович, народився 9 серпня 1963 року в місті Луганську, громадянин України, протягом останніх п'яти років проживає на території України, освіта вища, директор, ТОВ «Вільховське», безпартійний, проживає в селі Артема Станично-Луганського району Луганської області, судимість відсутня, самовисування.

Ковальов Станіслав Олександрович, народився 18 вересня 1993 року в місті Сєвєродонецьк Луганської області, громадянин України, протягом останніх п'яти років проживає на території України, освіта середня спеціальна, тимчасово не працює, безпартійний, проживає в місті Сєвєродонецьк Луганської області, судимість відсутня, самовисування.

Козак Євгенія Олександрівна, народилася 19 січня 1982 року в місті Києві, громадянка України, протягом останніх п'яти років проживає на території України, освіта вища, тимчасово не працює, безпартійна, проживає в місті Києві, судимість відсутня, самовисування.

Козиряцький Олександр Володимирович, народився 25 лютого 1989 року в селищі Тошківка міста Первомайська Луганської області, громадянин України, протягом останніх п'яти років проживає на території України, освіта вища, тимчасово не працює, безпартійний, проживає в місті Сєвєродонецьк Луганської області, судимість відсутня, самовисування.

Кондратюк Юрій Олександрович, народився 16 лютого 1984 року в місті Тальне Черкаської області, громадянин України, протягом останніх п'яти років проживає на території України, освіта вища, тимчасово не працює, безпартійний, проживає в місті Миронівка Київської області, судимість відсутня, самовисування.

Костанчук Тарас Дмитрович, народився 9 березня 1964 року в місті Алчевськ Луганської області, громадянин України, протягом останніх п'яти років проживає на території України, освіта вища, керівник, ГО АППО «Дніпро-Україна», безпартійний, проживає в місті Вишневе Києво-Святошинського району Київської області, судимість відсутня, самовисування.

Кочарян Тігран Рафікович, народився 27 січня 1968 року в місті Камо, Вірменія, громадянин України, протягом останніх п'яти років проживає на території України, освіта вища, голова правління, ТОВ «Дорбудальянс», безпартійний, проживає в місті Києві, судимість відсутня, самовисування.

Крамаренко Анатолій Олександрович, народився 8 травня 1977 року в місті Києві, громадянин України, протягом останніх п'яти років проживає на території України, освіта середня спеціальна, тимчасово не працює, безпартійний, проживає в місті Києві, судимість відсутня, самовисування.

Курамшина Надія Маріусівна, народилася 29 листопада 1957 року в місті Антрацит Луганської області, громадянка України, протягом останніх п'яти років проживає на території України, освіта середня спеціальна, тимчасово не працює, безпартійна, проживає в місті Києві, судимість відсутня, самовисування.

Курудз Богдан Михайлович, народився 5 вересня 1990 року в місті Черкасах, громадянин України, протягом останніх п'яти років проживає на території України, освіта вища, тренер, КДЮСШ «КОЛОС», безпартійний, проживає в місті Черкасах, судимість відсутня, самовисування.

Кусова Раїса Іванівна, народилася 18 січня 1960 року в селищі Калинівка Васильківського району Київської області, громадянка України, протягом останніх п'яти років проживає на території України, освіта середня спеціальна, фізична особа - підприємець, безпартійна, проживає в селі Путрівка Васильківського району Київської області, судимість відсутня, самовисування.

Лебедєв Борис Вікторович, народився 9 березня 1967 року в місті Краснодон Луганської області, громадянин України, протягом останніх п'яти років проживає на території України, освіта вища, голова, Новопсковська районна рада Луганської області, член Політичної Партії «Опозиційний блок», проживає в смт Новопсков Луганської області, судимість відсутня, суб'єкт висування - Політична Партія «Опозиційний блок».

Ленда Тарас Миколайович, народився 4 січня 1979 року в місті Обухів Київської області, громадянин України, протягом останніх п'яти років проживає на території України, освіта вища, інженер 1 категорії відділу комплектації технічної дирекції, ПрАТ «Київстар», безпартійний, проживає в місті Обухів Київської області, судимість відсутня, самовисування.

Лесик Андрій Анатолійович, народився 4 серпня 1981 року в місті Камінь-Каширський Волинської області, громадянин України, протягом останніх п'яти років проживає на території України, освіта вища, президент, Благодійний фонд «ФК «Прем'єр», президент, Українська дитячо-юнацька футзальна ліга України, фізична особа - підприємець, безпартійний, проживає в місті Харкові, судимість відсутня, самовисування.

Лєбєдєв Руслан Анатолійович, народився 17 січня 1974 року в місті Сєвєродонецьк Луганської області, громадянин України, протягом останніх п'яти років проживає на території України, освіта середня спеціальна, тимчасово не працює, безпартійний, проживає в місті Сєвєродонецьк Луганської області, судимість відсутня, самовисування.

Лінський Микола Васильович, народився 21 травня 1978 року в селі Мисайлівка Богуславського району Київської області, громадянин України, протягом останніх п'яти років проживає на території України, освіта вища, тимчасово не працює, безпартійний, проживає в місті Васильків Київської області, судимість відсутня, самовисування.

Літвінов Юрій Олександрович, народився 12 липня 1963 року в місті Луганську, громадянин України, протягом останніх п'яти років проживає на території України, освіта вища, водій, ПП «Виробничо-комерційне підприємство «Альонка», безпартійний, проживає в селі Мусіївка Міловського району Луганської області, судимість відсутня, самовисування.

Ліщинський Віктор Станіславович, народився 11 лютого 1962 року в місті Большая Річка, Росія, громадянин України, протягом останніх п'яти років проживає на території України, освіта вища, директор, ТОВ «Леріо Інвестмент», безпартійний, проживає в місті Києві, судимість відсутня, самовисування.

Малеванець Олексій Анатолійович, народився 18 травня 1976 року в місті Сєвєродонецьк Луганської області, громадянин України, протягом останніх п'яти років проживає на території України, освіта вища, директор, ТОВ «УкрХімЕкспорт», член Аграрної партії України, проживає в місті Сєвєродонецьк Луганської області, судимість відсутня, самовисування.

Мар'їн Юрій Якович, народився 14 вересня 1956 року в місті Стаханов Луганської області, громадянин України, протягом останніх п'яти років проживає на території України, освіта вища, тимчасово не працює, член Політичної партії «Наш край», проживає в селі Гореничі Києво-Святошинського району Київської області, судимість відсутня, самовисування.

Мар'їна Надія Миколаївна, народилася 6 грудня 1956 року в місті Стаханов Луганської області, громадянка України, протягом останніх п'яти років проживає на території України, освіта середня спеціальна, пенсіонерка, член Політичної партії «Наш край», проживає в селі Гореничі Києво-Святошинського району Київської області, судимість відсутня, самовисування.

Маряничева Тетяна Олександрівна, народилася 5 серпня 1994 року в селі Гречишкине Новоайдарського району Луганської області, громадянка України, протягом останніх п'яти років проживає на території України, освіта загальна середня, тимчасово не працює, безпартійна, проживає в селі Гречишкине Новоайдарського району Луганської області, судимість відсутня, самовисування.

Матвієнко Лілія Миколаївна, народилася 25 березня 1987 року в місті Сєвєродонецьк Луганської області, громадянка України, протягом останніх п'яти років проживає на території України, освіта середня спеціальна, тимчасово не працює, безпартійна, проживає в місті Сєвєродонецьк Луганської області, судимість відсутня, самовисування.

Мельник Андрій Вікторович, народився 3 червня 1992 року в місті Києві, громадянин України, протягом останніх п'яти років проживає на території України, освіта вища, менеджер по роботі з клієнтами, ПрАТ «Агентство «Інфокон», безпартійний, проживає в місті Києві, судимість відсутня, самовисування.

Мельник Ніна Миколаївна, народилася 28 червня 1951 року на хуторі Заря Курської області, Російська Федерація, громадянка України, протягом останніх п'яти років проживає на території України, освіта середня спеціальна, бухгалтер, ПрАТ «Фанери і плити», безпартійна, проживає в місті Києві, судимість відсутня, самовисування.

Мельник Світлана Вікторівна, народилася 10 грудня 1985 року в місті Києві, громадянка України, протягом останніх п'яти років проживає на території України, освіта вища, тимчасово не працює, безпартійна, проживає в місті Києві, судимість відсутня, самовисування.

Мороз Тетяна Володимирівна, народилася 17 червня 1956 року в місті Дніпропетровську, громадянка України, протягом останніх п'яти років проживає на території України, освіта вища, голова, Дніпропетровська обласна організація Партії «Солідарність жінок України», член Партії «Солідарність жінок України», проживає в місті Дніпрі, судимість відсутня, суб'єкт висування - Партія «Солідарність жінок України».

Мошенський Валерій Захарович, народився 1 червня 1957 року в смт Ящикове Перевальського району Луганської області, громадянин України, протягом останніх п'яти років проживає на території України, освіта вища, президент, громадська спілка «Всеукраїнська асоціація «Громадський контроль», безпартійний, проживає в місті Києві, судимість відсутня, самовисування.

Назаренко Георгій Станіславович, народився 14 серпня 1990 року в місті Черкасах, громадянин України, протягом останніх п'яти років проживає на території України, освіта вища, тимчасово не працює, безпартійний, проживає в місті Черкасах, судимість відсутня, самовисування.

Наумчук Ярослав Володимирович, народився 8 грудня 1989 року в місті Києві, громадянин України, протягом останніх п'яти років проживає на території України, освіта вища, менеджер із зв'язків з громадськістю, ТОВ «ЛІДЕР КОНСАЛТ», безпартійний, проживає в місті Києві, судимість відсутня, самовисування.

Нескородєва Надія Костянтинівна, народилася 24 квітня 1960 року в місті Стаханов Луганської області, громадянка України, протягом останніх п'яти років проживає на території України, освіта середня спеціальна, пенсіонерка, безпартійна, проживає в місті Сєвєродонецьк Луганської області, судимість відсутня, самовисування.

Нєскородєв Роман Вікторович, народився 14 лютого 1989 року в місті Сєвєродонецьк Луганської області, громадянин України, протягом останніх п'яти років проживає на території України, освіта вища, тимчасово не працює, безпартійний, проживає в місті Сєвєродонецьк Луганської області, судимість відсутня, самовисування.

Орєхов Віктор Іванович, народився 26 листопада 1968 року в місті Києві, громадянин України, протягом останніх п'яти років проживає на території України, освіта загальна середня, водій, ТОВ «Транспортно-експедиційна компанія Енерготранс», безпартійний, проживає в місті Києві, судимість відсутня, самовисування.

Осада Вячеслав Григорович, народився 2 лютого 1978 року в місті Дніпродзержинськ Дніпропетровської області, громадянин України, протягом останніх п'яти років проживає на території України, освіта вища, тимчасово не працює, безпартійний, проживає в місті Кагарлик Київської області, судимість відсутня, самовисування.

Павлишин Надія Ігорівна, народилася 15 травня 1983 року в місті Львові, громадянка України, протягом останніх п'яти років проживає на території України, освіта середня спеціальна, тимчасово не працює, член ПОЛІТИЧНОЇ ПАРТІЇ «УКРАЇНА СЛАВЕТНА», проживає в місті Львові, судимість відсутня, суб'єкт висування - ПОЛІТИЧНА ПАРТІЯ «УКРАЇНА СЛАВЕТНА».

Павлюк Юлія Валеріївна, народилася 16 лютого 1981 року в селищі Калинівка Васильківського району Київської області, громадянка України, протягом останніх п'яти років проживає на території України, освіта вища, тимчасово не працює, безпартійна, проживає в місті Васильків Київської області, судимість відсутня, самовисування.

Друкується на підставі договору з ЦВК та згідно з наданими нею оригіналами

Петраченкова Наталія Михайлівна, народилася 22 травня 1967 року в місті Сєвєродонецьк Луганської області, громадянка України, протягом останніх п’яти років проживає на території України, освіта середня спеціальна, машиніст, ПрАТ «Сєвєродонецьке об’єднання Азот», безпартійна, проживає в місті Сєвєродонецьк Луганської області, судимість відсутня, самовисування.

Петренко Олександр Анатолійович, народився 22 вересня 1968 року в місті Маньківка Черкаської області, громадянин України, протягом останніх п’яти років проживає на території України, освіта вища, директор, ТОВ «Автобусні лінії України», фізична особа - підприємець, безпартійний, проживає в місті Києві, судимість відсутня, самовисування.

Плугіна Євгенія Павлівна, народилася 8 серпня 1991 року в місті Черкасах, громадянка України, протягом останніх п’яти років проживає на території України, освіта вища, тимчасово не працює, безпартійна, проживає в місті Черкасах, судимість відсутня, самовисування.

Побєдоносцева Алла Сергіївна, народилася 12 травня 1988 року в місті Києві, громадянка України, протягом останніх п’яти років проживає на території України, освіта вища, тимчасово не працює, безпартійна, проживає в місті Васильків Київської області, судимість відсутня, самовисування.

Пономаренко Юрій Сергійович, народився 6 березня 1986 року в смт Краснокутськ Харківської області, громадянин України, протягом останніх п’яти років проживає на території України, освіта вища, тимчасово не працює, член Політичної партії «ПРАВИЙ СЕКТОР», проживає в смт Краснокутськ Харківської області, судимість відсутня, суб’єкт висування - Політична партія «ПРАВИЙ СЕКТОР».

Попов Кирило Миколайович, народився 3 вересня 1985 року в місті Харкові, громадянин України, протягом останніх п’яти років проживає на території України, освіта вища, лікар-хірург хірургічного відділення, Київська міська лікарня № 3, безпартійний, проживає в місті Києві, судимість відсутня, самовисування.

Пушко-Цибуляк Єлизавета Михайлівна, народилася 2 жовтня 1965 року в селі Кам’янка Глибоцького району Чернівецької області, громадянка України, протягом останніх п’яти років проживає на території України, освіта вища, тимчасово не працює, безпартійна, проживає в місті Чернівцях, судимість відсутня, самовисування.

Радневич Любов Іванівна, народилася 18 червня 1949 року в селищі Новоіллінськ Заіграївського району, Республіка Бурятія, Російська Федерація, громадянка України, протягом останніх п’яти років проживає на території України, освіта вища, тимчасово не працює, безпартійна, проживає в місті Сєвєродонецьк Луганської області, судимість відсутня, самовисування.

Резніченко Ярослав Анатолійович, народився 14 грудня 1992 року в місті Богуслав Київської області, громадянин України, протягом останніх п’яти років проживає на території України, освіта вища, тимчасово не працює, безпартійний, проживає в місті Києві, судимість відсутня, самовисування.

Рибалко Альона Сергіївна, народилася 3 травня 1991 року в селі Степанівка Шахтарського району Донецької області, громадянка України, протягом останніх п’яти років проживає на території України, освіта вища, тимчасово не працює, безпартійна, проживає в селі Маринопіль Розівського району Запорізької області, судимість відсутня, самовисування.

Ромкіна Світлана Володимирівна, народилася 27 липня 1958 року в місті Каховка Херсонської області, громадянка України, протягом останніх п’яти років проживає на території України, освіта вища, пенсіонерка, безпартійна, проживає в місті Сєвєродонецьк Луганської області, судимість відсутня, самовисування.

Ружина Олена Віталіївна, народилася 28 жовтня 1961 року в селищі Малорязанцеве Попаснянського району Луганської області, громадянка України, протягом останніх п’яти років проживає на території України, освіта середня спеціальна, апаратник, ПрАТ «Сєвєродонецьке об’єднання Азот», безпартійна, проживає в місті Сєвєродонецьк Луганської області, судимість відсутня, самовисування.

Сасін Георгій Володимирович, народився 16 січня 1995 року в місті Києві, громадянин України, протягом останніх п’яти років проживає на території України, освіта загальна середня, оператор лінії розливу, ТОВ «Росяна», безпартійний, проживає в місті Києві, судимість відсутня, самовисування.

Серебреннікова Олена Олександрівна, народилася 8 грудня 1983 року в місті Луганську, громадянка України, протягом останніх п’яти років проживає на території України, освіта вища, тимчасово не працює, безпартійна, проживає в місті Сєвєродонецьк Луганської області, судимість відсутня, самовисування.

Сєвост’янова Любов Іванівна, народилася 10 червня 1954 року в селі Гончарівка Сватівського району Луганської області, громадянка України, протягом останніх п’яти років проживає на території України, освіта середня спеціальна, пенсіонерка, безпартійна, проживає в місті Сєвєродонецьк Луганської області, судимість відсутня, самовисування.

Соловйова Тетяна Олександрівна, народилася 12 жовтня 1976 року в селі Заайдарівка Новопсковського району Луганської області, громадянка України, протягом останніх п’яти років проживає на території України, освіта вища, тимчасово не працює, безпартійна, проживає в селі Заайдарівка Новопсковського району Луганської області, судимість відсутня, самовисування.

Степанюк Володимир Іванович, народився 5 листопада 1977 року в селі Довжиця Маневицького району Волинської області, громадянин України, протягом останніх п’яти років проживає на території України, освіта вища, менеджер, ТОВ «Катур», безпартійний, проживає в місті Києві, судимість відсутня, самовисування.

Таранова Олександра Леонтіївна, народилася 12 липня 1986 року в місті Нововолинськ Волинської області, громадянка України, протягом останніх п’яти років проживає на території України, освіта вища, начальник відділу супроводу адміністративно-технічної документації в сфері будівництва, ТОВ «Енергобудтехсервіс», безпартійна, проживає в місті Києві, судимість відсутня, самовисування.

Тасюк Микола Валерійович, народився 18 лютого 1990 року в місті Сімферополі Автономної Республіки Крим, громадянин України, протягом останніх п’яти років проживає на території України, освіта вища, директор, ТЕК «Європа-транс ЛТД», безпартійний, проживає в місті Львові, судимість відсутня, самовисування.

Толмачов Антон Ігорович, народився 16 липня 1988 року в місті Сєвєродонецьк Луганської області, громадянин України, протягом останніх п’яти років проживає на території України, освіта вища, фізична особа - підприємець, безпартійний, проживає в місті Сєвєродонецьк Луганської області, судимість відсутня, самовисування.

Толстоухова Наталія Вікторівна, народилася 2 жовтня 1979 року в місті Макіївка Донецької області, громадянка України, протягом останніх п’яти років проживає на території України, освіта вища, лікар-стоматолог-терапевт стоматологічного відділення, філія № 4 комунального некомерційного підприємства «Консультативно-діагностичний центр» Шевченківського району міста Києва, безпартійна, проживає в місті Києві, судимість відсутня, самовисування.

Тремполець Іванна Іванівна, народилася 12 січня 1987 року в місті Сєвєродонецьк Луганської області, громадянка України, протягом останніх п’яти років проживає на території України, освіта загальна середня, тимчасово не працює, безпартійна, проживає в місті Сєвєродонецьк Луганської області, судимість відсутня, самовисування.

Трунова Марина Петрівна, народилася 12 вересня 1962 року в місті Сєвєродонецьк Луганської області, громадянка України, протягом останніх п’яти років проживає на території України, освіта загальна середня, тимчасово не працює, безпартійна, проживає в місті Сєвєродонецьк Луганської області, судимість відсутня, самовисування.

Філімоненко Всеволод Костянтинович, народився 12 січня 1986 року в місті Луганську, громадянин України, протягом останніх п’яти років проживає на території України, освіта вища, тимчасово не працює, безпартійний, проживає в селі Нові Петрівці Вишгородського району Київської області, судимість відсутня, самовисування.

Харківська Світлана Миколаївна, народилася 4 травня 1974 року в місті Сєвєродонецьк Луганської області, громадянка України, протягом останніх п’яти років проживає на території України, освіта середня спеціальна, тимчасово не працює, безпартійна, проживає в місті Сєвєродонецьк Луганської області, судимість відсутня, самовисування.

Хижняк Ілля Андрійович, народився 6 травня 1991 року в місті Артемівськ Донецької області, громадянин України, протягом останніх п’яти років проживає на території України, освіта вища, тимчасово не працює, безпартійний, проживає в місті Києві, судимість відсутня, самовисування.

Хітько Ірина Сергіївна, народилася 10 вересня 1987 року в місті Києві, громадянка України, протягом останніх п’яти років проживає на території України, освіта вища, тимчасово не працює, член Політичної партії «Партія українського народу», проживає в місті Києві, судимість відсутня, самовисування.

Шарко Людмила Миколаївна, народилася 26 травня 1957 року в місті Сєвєродонецьк Луганської області, громадянка України, протягом останніх п’яти років проживає на території України, освіта вища, пенсіонерка, член Політичної партії «Наш край», проживає в місті Сєвєродонецьк Луганської області, судимість відсутня, самовисування.

Шахов Сергій Володимирович, народився 7 травня 1975 року в селищі Саяк міста Балхаш Джезказганської області, Казахстан, громадянин України, протягом останніх п’яти років проживає на території України, освіта вища, директор, ТОВ «Шахов Сергій Володимирович», член Політичної партії «Наш край», проживає в місті Кадіївка Луганської області, судимість відсутня, суб’єкт висування - Політична партія «Наш край».

Швайка Ігор Олександрович, народився 25 лютого 1976 року в селі Троїцьке Целінного району, Республіка Калмикія, Російська Федерація, громадянин України, протягом останніх п’яти років проживає на території України, освіта вища, директор, ТОВ «Медіа-Центр «Голос Свободи», член політичної партії Всеукраїнське об’єднання «Свобода», проживає в місті Люботин Харківської області, судимість відсутня, суб’єкт висування - політична партія Всеукраїнське об’єднання «Свобода».

Шевченко Олексій Андрійович, народився 10 січня 1994 року в місті Києві, громадянин України, протягом останніх п’яти років проживає на території України, освіта загальна середня, менеджер з розширення ринку збуту, ТОВ «КЖБК БМУ-1», безпартійний, проживає в місті Києві, судимість відсутня, самовисування.

Ширков Микола Олексійович, народився 7 березня 1993 року в місті Сєвєродонецьк Луганської області, громадянин України, протягом останніх п’яти років проживає на території України, освіта вища, тимчасово не працює, безпартійний, проживає в місті Сєвєродонецьк Луганської області, судимість відсутня, самовисування.

Ширкова Наталія Анатоліївна, народилася 13 грудня 1961 року в місті Сєвєродонецьк Луганської області, громадянка України, протягом останніх п’яти років проживає на території України, освіта середня спеціальна, пенсіонерка, безпартійна, проживає в місті Сєвєродонецьк Луганської області, судимість відсутня, самовисування.

Шокодько Микола Гаврилович, народився 28 травня 1951 року в селі Білоцерківці Пирятинського району Полтавської області, громадянин України, протягом останніх п’яти років проживає на території України, освіта вища, директор, ТОВ «Будстандартінжиніринг», безпартійний, проживає в місті Києві, судимість відсутня, самовисування.

Шпаковський Віталій Геннадійович, народився 7 жовтня 1972 року в місті Первомайськ Луганської області, громадянин України, протягом останніх п’яти років проживає на території України, освіта середня спеціальна, тимчасово не працює, член Політичної партії «Європейська партія України», проживає в місті Києві, судимість відсутня, суб’єкт висування - Політична партія «Європейська партія України».

Якимчук Ірина Володимирівна, народилася 20 вересня 1983 року в селі Старосілля Городищенського району Черкаської області, громадянка України, протягом останніх п’яти років проживає на території України, освіта вища, головний спеціаліст відділу взаємодії із засобами масової інформації управління забезпечення діяльності міністра, Міністерство енергетики та вугільної промисловості України, безпартійна, проживає в місті Києві, судимість відсутня, самовисування.

Ярошенко Галина Вікторівна, народилася 26 вересня 1986 року в місті Стаханов Луганської області, громадянка України, протягом останніх п’яти років проживає на території України, освіта середня спеціальна, тимчасово не працює, член Політичної партії «Наш край», проживає в місті Сєвєродонецьк Луганської області, судимість відсутня, самовисування.

Ярошенко Світлана Миколаївна, народилася 16 липня 1985 року в місті Миронівка Київської області, громадянка України, протягом останніх п’яти років проживає на території України, освіта загальна середня, тимчасово не працює, безпартійна, проживає в місті Миронівка Київської області, судимість відсутня, самовисування.

Ятчук Олександр Сергійович, народився 22 липня 1994 року в селі Конище Ратнівського району Волинської області, громадянин України, протягом останніх п’яти років проживає на території України, освіта вища, тимчасово не працює, безпартійний, проживає в селі Конище Ратнівського району Волинської області, судимість відсутня, самовисування.

ПОЛТАВСЬКА ОБЛАСТЬ

Одномандатний виборчий округ № 151

Авраменко Інна Леонідівна, народилася 24 червня 1976 року в місті Глобине Полтавської області, громадянка України, протягом останніх п’яти років проживає на території України, освіта вища, фізична особа - підприємець, член ПОЛІТИЧНОЇ ПАРТІЇ «УКРАЇНСЬКЕ ОБ’ЄДНАННЯ ПАТРІОТІВ - УКРОП», проживає в місті Глобине Полтавської області, судимість відсутня, суб’єкт висування - ПОЛІТИЧНА ПАРТІЯ «УКРАЇНСЬКЕ ОБ’ЄДНАННЯ ПАТРІОТІВ - УКРОП».

Азізов Сергій Семенович, народився 5 червня 1988 року в місті Ханлар, Азербайджан, громадянин України, протягом останніх п’яти років проживає на території України, освіта вища, радник голови, Гребінківська районна рада Полтавської області, безпартійний, проживає в місті Гребінка Полтавської області, судимість відсутня, самовисування.

Березін Максим Юрійович, народився 9 травня 1984 року в місті Вінниці, громадянин України, протягом останніх п’яти років проживає на території України, освіта вища, заступник голови з міжнародних відносин відокремленого підрозділу в м. Кременчук Полтавської області, Громадська організація «Всеукраїнська спілка учасників АТО, бойових дій та миротворчих місій», член Політичної партії «Європейська партія України», проживає в місті Кременчук Полтавської області, судимість відсутня, суб’єкт висування - Політична партія «Європейська партія України».

Березянський Олександр Вадимович, народився 1 лютого 1986 року в місті Кременчук Полтавської області, громадянин України, протягом останніх п’яти років проживає на території України, освіта вища, фізична особа - підприємець, член Політичної Партії «Опозиційний блок», проживає в місті Кременчук Полтавської області, судимість відсутня, суб’єкт висування - Політична Партія «Опозиційний блок».

Близнюк Іван Федорович, народився 5 травня 1958 року в селі Чапаєве Кобеляцького району Полтавської області, громадянин України, протягом останніх п’яти років проживає на території України, освіта вища, голова наглядової ради, ПАТ «Велика Круча», член політичної партії Всеукраїнське об’єднання «Свобода», проживає в селі Велика Круча Пирятинського району Полтавської області, судимість відсутня, суб’єкт висування - політична партія Всеукраїнське об’єднання «Свобода».

Богдан Руслан Дмитрович, народився 28 січня 1972 року в місті Києві, громадянин України, протягом останніх п’яти років проживає на території України, освіта вища, голова, Полтавська обласна організація Всеукраїнського об’єднання «Батьківщина», член політичної партії Всеукраїнське об’єднання «Батьківщина», проживає в місті Києві, судимість відсутня, суб’єкт висування - політична партія Всеукраїнське об’єднання «Батьківщина».

Богун Валерій Віталійович, народився 30 червня 1953 року в селі Репець Ястребівського району Курської області, Російська Федерація, громадянин України, протягом останніх п’яти років проживає на території України, освіта вища, пенсіонер, безпартійний, проживає в селі Щербані Полтавського району Полтавської області, судимість відсутня, суб’єкт висування ПОЛІТИЧНА ПАРТІЯ «УКРАЇНА СЛАВЕТНА».

Боклан Анна Павлівна, народилася 23 лютого 1993 року в місті Києві, громадянка України, протягом останніх п’яти років проживає на території України, освіта вища, інженер-проектувальник, ТОВ «Земпроект-Сервіс», безпартійна, проживає в місті Києві, судимість відсутня, самовисування.

Бондар Микола Митрофанович, народився 7 квітня 1966 року в селі Городище Бахмацького району Чернігівської області, громадянин України, протягом останніх п’яти років проживає на території України, освіта вища, голова, сільськогосподарський виробничий кооператив «Токарі», безпартійний, проживає в селі Токарі Лохвицького району Полтавської області, судимість відсутня, самовисування.

Боченко Віталій Вікторович, народився 25 квітня 1984 року в місті Миронівка Київської області, громадянин України, протягом останніх п’яти років проживає на території України, освіта вища, тимчасово не працює, безпартійний, проживає в селі Росава Миронівського району Київської області, судимість відсутня, самовисування.

Бражник Дмитро Євгенович, народився 25 квітня 1991 року в місті Харцизьк Донецької області, громадянин України, протягом останніх п’яти років проживає на території України, освіта вища, тимчасово не працює, безпартійний, проживає в місті Харцизьк Донецької області, судимість відсутня, самовисування.

Ващенко Софія Миколаївна, народилася 23 червня 1952 року в селі Ротичі Чорнобильського району Київської області, громадянка України, протягом останніх п’яти років проживає на території України, освіта загальна середня, пенсіонерка, безпартійна, проживає в місті Києві, судимість відсутня, самовисування.

Вознюк Андрій Віталійович, народився 20 квітня 1976 року в місті Києві, громадянин України, протягом останніх п’яти років проживає на території України, освіта вища, регіональний менеджер, ТОВ «Оржицький молокозавод», безпартійний, проживає в місті Вишневе Києво-Святошинського району Київської області, судимість відсутня, самовисування.

Дмитренко Григорій Миколайович, народився 25 жовтня 1957 року в селі Харсіки Чорнухинського району Полтавської області, громадянин України, протягом останніх п’яти років проживає на території України, освіта вища, майстер виробничої дільниці, Чорнухинська філія ПАТ «ПОЛТАВАОБЛЕНЕРГО», член Комуністичної партії України, проживає в смт Чорнухи Полтавської області, судимість відсутня, самовисування.

Жалдак Олександр Панасович, народився 7 березня 1947 року в селі Висачки Лубенського району Полтавської області, громадянин України, протягом останніх п’яти років проживає на території України, освіта вища, керівник, Волонтерська організація БФ «Штаб сприяння руху «За єдину Україну», безпартійний, проживає в селі Засулля Лубенського району Полтавської області, судимість відсутня, самовисування.

Завадський Андрій Олександрович, народився 11 квітня 1994 року в місті Києві, громадянин України, протягом останніх п’яти років проживає на території України, освіта загальна середня, тимчасово не працює, безпартійний, проживає в місті Києві, судимість відсутня, самовисування.

Звізло Максим Романович, народився 8 вересня 1987 року в місті Львові, громадянин України, протягом останніх п’яти років проживає на території України, освіта вища, тимчасово не працює, безпартійний, проживає в місті Львові, судимість відсутня, самовисування.

Казаков Віктор Ларіонович, народився 1 вересня 1954 року в селі Страчево Брянської області, Російська Федерація, громадянин України, протягом останніх п’яти років проживає на території України, освіта загальна середня, пенсіонер, безпартійний, проживає в місті Києві, судимість відсутня, самовисування.

Каленюк Анна Сергіївна, народилася 18 квітня 1989 року в місті Ірпінь Київської області, громадянка України, протягом останніх п’яти років проживає на території України, освіта вища, тимчасово не працює, безпартійна, проживає в місті Ірпінь Київської області, судимість відсутня, самовисування.

Камінський Микита Анатолійович, народився 22 вересня 1990 року в місті Вишгород Київської області, громадянин України, протягом останніх п’яти років проживає на території України, освіта вища, тимчасово не працює, безпартійний, проживає в місті Вишгород Київської області, судимість відсутня, самовисування.

Клівенков Олександр Євгенович, народився 3 серпня 1980 року в місті Путивль Сумської області, громадянин України, протягом останніх п’яти років проживає на території України, освіта вища, поліцейський, полк патрульної служби поліції особливого призначення «Дніпро-1» Головного управління Національної поліції в Дніпропетровській області, безпартійний, проживає в місті Сумах, судимість відсутня, самовисування.

Ковальчук Василь Григорович, народився 24 січня 1958 року в місті Полтаві, громадянин України, протягом останніх п’яти років проживає на території України, освіта вища, пенсіонер, безпартійний, проживає в місті Полтаві, судимість відсутня, самовисування.

Кривошеєнко Богдан Валерійович, народився 19 липня 1981 року в селі Мала Рача Радомишльського району Житомирської області, громадянин України, протягом останніх п’яти років проживає на території України, освіта вища, керівник волонтерських проектів, БЛАГОДІЙНА ОРГАНІЗАЦІЯ «ВСЕУКРАЇНСЬКИЙ РУХ «ВЗАЄМОДІЯ», член Демократичної партії України, проживає в селі Мала Рача Радомишльського району Житомирської області, судимість відсутня, суб’єкт висування - Демократична партія України.

Кутовий Олександр Іванович, народився 3 липня 1994 року в селі Черняхів Кагарлицького району Київської області, громадянин України, протягом останніх п’яти років проживає на території України, освіта вища, тимчасово не працює, безпартійний, проживає в місті Севастополі, судимість відсутня, самовисування.

Лінська Олена Петрівна, народилася 15 листопада 1979 року в місті Васильків Київської області, громадянка України, протя-

ПОЧАТОК НА 6—7-Й СТОР. ЗАКІНЧЕННЯ НА 10—11-Й СТОР.

гом останніх п’яти років проживає на території України, освіта вища, тимчасово не працює, безпартійна, проживає в місті Васильків Київської області, судимість відсутня, самовисування.

Ляшко Руслан Віталійович, народився 11 червня 1975 року в місті Легниця, Республіка Польща, громадянин України, протягом останніх п’яти років проживає на території України, освіта вища, фізична особа - підприємець, член Радикальної партії Олега Ляшка, проживає в селі Засулля Лубенського району Полтавської області, судимість відсутня, суб’єкт висування Радикальна партія Олега Ляшка.

Мамоян Сергій Чолоєвич, народився 1 квітня 1984 року в селищі Каракерт, Вірменія, громадянин України, протягом останніх п’яти років проживає на території України, освіта вища, директор, ТОВ «МАЛДС ГРУП», член ПОЛІТИЧНОЇ ПАРТІЇ «ПАРТІЯ ПРОСТИХ ЛЮДЕЙ СЕРГІЯ КАПЛІНА», проживає в селі Наливайківка Макарівського району Київської області, судимість відсутня, суб’єкт висування - ПОЛІТИЧНА ПАРТІЯ «ПАРТІЯ ПРОСТИХ ЛЮДЕЙ СЕРГІЯ КАПЛІНА».

Манько Валентин Миколайович, народився 29 січня 1981 року в селі Григорівка Васильківського району Дніпропетровської області, громадянин України, протягом останніх п’яти років проживає на території України, освіта вища, тимчасово не працює, безпартійний, проживає в селі Журавлинка Васильківського району Дніпропетровської області, судимість відсутня, самовисування.

Мельник Віктор Іванович, народився 30 серпня 1977 року в місті Києві, громадянин України, протягом останніх п’яти років проживає на території України, освіта вища, тимчасово не працює, безпартійний, проживає в місті Києві, судимість відсутня, самовисування.

Мигаль Олександр Миколайович, народився 9 липня 1959 року в місті Гадяч Полтавської області, громадянин України, протягом останніх п’яти років проживає на території України, освіта вища, директор, державний навчальний заклад «Гадяцьке вище професійне аграрне училище», безпартійний, проживає в місті Гадяч Полтавської області, судимість відсутня, самовисування.

Носенко Сергій Михайлович, народився 28 вересня 1969 року в місті Києві, громадянин України, протягом останніх п’яти років проживає на території України, освіта вища, старший керуючий директор, ТОВ «Інтернешнл інвестмент партнерс Україна», безпартійний, проживає в місті Києві, судимість відсутня, самовисування.

Носихін Олександр Миколайович, народився 27 квітня 1991 року в місті Вишгород Київської області, громадянин України, протягом останніх п’яти років проживає на території України, освіта середня спеціальна, тимчасово не працює, безпартійний, проживає в місті Вишгород Київської області, судимість відсутня, самовисування.

Овчаренко Людмила Миколаївна, народилася 31 серпня 1970 року в смт Опішня Зіньківського району Полтавської області, громадянка України, протягом останніх п’яти років проживає на території України, освіта вища, директор, Державна спеціалізована художня школа-інтернат І - ІІІ ступенів «Колегіум мистецтв у Опішні» імені Василя Кричевського, безпартійна, проживає в смт Опішня Зіньківського району Полтавської області, судимість відсутня, суб’єкт висування - Партія «Відродження».

Ольшанський Олександр Іванович, народився 9 жовтня 1981 року в місті Червонозаводське Лохвицького району Полтавської області, громадянин України, протягом останніх п’яти років проживає на території України, освіта вища, юрист, ТОВ «Лаваль-Авто», безпартійний, проживає в місті Лубни Полтавської області, судимість відсутня, самовисування.

Паламар Ірина Євгенівна, народилася 10 жовтня 1960 року в селі Височко Бродівського району Львівської області, громадянка України, протягом останніх п’яти років проживає на території України, освіта вища, тимчасово не працює, безпартійна, проживає в селі Заболотці Бродівського району Львівської області, судимість відсутня, самовисування.

Панченко Олександр Іванович, народився 29 вересня 1961 року в селі Бербениці Лохвицького району Полтавської області, громадянин України, протягом останніх п’яти років проживає на території України, освіта вища, адвокат, член політичної партії Народний Рух України, проживає в місті Лохвиця Полтавської області, судимість відсутня, суб’єкт висування - політична партія Народний Рух України.

Пархоменко Валерій Олексійович, народився 12 лютого 1970 року в місті Лохвиця Полтавської області, громадянин України, протягом останніх п’яти років проживає на території України, освіта вища, фізична особа - підприємець, член Політичної партії «Рідне місто», проживає в місті Полтаві, судимість відсутня, самовисування.

Пасічник Андрій Костянтинович, народився 29 вересня 1984 року в місті Комсомольське Донецької області, громадянин України, протягом останніх п’яти років проживає на території України, освіта вища, тимчасово не працює, безпартійний, проживає в місті Іловайськ Донецької області, судимість відсутня, самовисування.

Петросянц Марина Миколаївна, народилася 4 червня 1970 року в місті Дніпропетровську, громадянка України, протягом останніх п’яти років проживає на території України, освіта вища, помічник-консультант народного депутата України, член Партії «Солідарність жінок України», проживає в місті Дніпрі, судимість відсутня, суб’єкт висування - Партія «Солідарність жінок України».

Рева Віктор Петрович, народився 31 травня 1960 року в смт Софіївка Дніпропетровської області, громадянин України, протягом останніх п’яти років проживає на території України, освіта вища, головний спеціаліст Сектору запобігання та виявлення корупції, Міністерство аграрної політики та продовольства України, безпартійний, проживає в місті Дніпрі, судимість відсутня, самовисування.

Рябоконь Олексій Петрович, народився 30 вересня 1961 року в селі Русанівка Липоводолинського району Сумської області, громадянин України, протягом останніх п’яти років проживає на території України, освіта вища, Пирятинський міський голова, член Соціалістичної партії України, проживає в місті Пирятин Полтавської області, судимість відсутня, самовисування.

Таранов Дмитро Валерійович, народився 9 серпня 1980 року в місті Києві, громадянин України, протягом останніх п’яти років проживає на території України, освіта вища, тимчасово не працює, безпартійний, проживає в місті Києві, судимість відсутня, самовисування.

Толстоухов Сергій Вікторович, народився 18 грудня 1978 року в місті Макіївка Донецької області, громадянин України, протягом останніх п’яти років проживає на території України, освіта вища, тимчасово не працює, безпартійний, проживає в місті Києві, судимість відсутня, самовисування.

Чадюк Ігор Володимирович, народився 10 листопада 1980 року в селі Велика Хайча Овруцького району Житомирської області, громадянин України, протягом останніх п’яти років проживає на території України, освіта вища, тимчасово не працює, член Політичної партії «ПРАВИЙ СЕКТОР», проживає в місті Кременчук Полтавської області, судимість відсутня, суб’єкт висування - Політична партія «ПРАВИЙ СЕКТОР».

Чиридник Юрій Анатолійович, народився 18 грудня 1978 року в місті Миронівка Київської області, громадянин України, протягом останніх п’яти років проживає на території України, освіта середня спеціальна, фізична особа - підприємець, безпартійний, проживає в місті Миронівка Київської області, судимість відсутня, самовисування.

Чиркова Тетяна Вадимівна, народилася 28 листопада 1986 року в селі Павловичі Локачинського району Волинської області, громадянка України, протягом останніх п’яти років проживає на території України, освіта вища, тимчасово не працює, безпартійна, проживає в місті Львові, судимість відсутня, самовисування.

Шутов Володимир Сергійович, народився 3 лютого 1956 року в селі Склімин Могильовської області, Білорусь, громадянин України, протягом останніх п’яти років проживає на території України, освіта середня спеціальна, тимчасово не працює, безпартійний, проживає в місті Києві, судимість відсутня, самовисування.

ХЕРСОНСЬКА ОБЛАСТЬ

Одномандатний виборчий округ № 183

Альтгауз Валерій Олександрович, народився 20 жовтня 1970 року в місті Херсоні, громадянин України, протягом останніх п’яти років проживає на території України, освіта вища, фізична особа - підприємець, член ПОЛІТИЧНОЇ ПАРТІЇ «ГРОМАДСЬКИЙ РУХ «НАРОДНИЙ КОНТРОЛЬ», проживає в місті Херсоні, судимість відсутня, суб’єкт висування - ПОЛІТИЧНА ПАРТІЯ «ГРОМАДСЬКИЙ РУХ «НАРОДНИЙ КОНТРОЛЬ».

Бословяк Михайло Олександрович, народився 20 жовтня 1986 року в місті Скадовськ Херсонської області, громадянин України, протягом останніх п’яти років проживає на території України, освіта загальна середня, тимчасово не працює, член ПАРТІЇ «БЛОК ПЕТРА ПОРОШЕНКА «СОЛІДАРНІСТЬ», проживає в місті Скадовськ Херсонської області, судимість відсутня, самовисування.

Гаврилко Олег Григорович, народився 19 січня 1960 року в селі Чулаківка Голопристанського району Херсонської області, громадянин України, протягом останніх п’яти років проживає на території України, освіта вища, тимчасово не працює, член політичної партії Всеукраїнське об’єднання «Свобода», проживає в місті Гола Пристань Херсонської області, судимість відсутня, суб’єкт висування - політична партія Всеукраїнське об’єднання «Свобода».

Дудар Ігор Михайлович, народився 1 січня 1968 року в селі Чорнобаївка Білозерського району Херсонської області, громадянин України, протягом останніх п’яти років проживає на території України, освіта вища, Чорнобаївський сільський голова, безпартійний, проживає в селі Чорнобаївка Білозерського району Херсонської області, судимість відсутня, суб’єкт висування Політична партія «Об’єднання «САМОПОМІЧ».

Кива Ілля Володимирович, народився 2 червня 1977 року в місті Полтаві, громадянин України, протягом останніх п’яти років проживає на території України, освіта вища, боєць, батальйон оперативного призначення імені Героя України генерала Сергія Кульчицького Національної гвардії України, безпартійний, проживає в селі Чорнобаївка Білозерського району Херсонської області, судимість відсутня, самовисування.

Книга Олександр Андрійович, народився 26 березня 1959 року в селі Покровка Очаківського району Миколаївської області, громадянин України, протягом останніх п’яти років проживає на території України, освіта вища, генеральний директор - художній керівник, Херсонський обласний академічний музично-драматичний театр ім. М. Куліша, член ПОЛІТИЧНОЇ ПАРТІЇ «УКРАЇНСЬКЕ ОБ’ЄДНАННЯ ПАТРІОТІВ - УКРОП», проживає в місті Олешки Херсонської області, судимість відсутня, суб’єкт висування - ПОЛІТИЧНА ПАРТІЯ «УКРАЇНСЬКЕ ОБ’ЄДНАННЯ ПАТРІОТІВ - УКРОП».

Ковальова Яна Миколаївна, народилася 27 квітня 1980 року в місті Кіровограді, громадянка України, протягом останніх п’яти років проживає на території України, освіта вища, директор, Кіровоградський обласний центр соціально-психологічної допомоги, член ПОЛІТИЧНОЇ ПАРТІЇ «УКРАЇНА СЛАВЕТНА», проживає в місті Кіровограді, судимість відсутня, суб’єкт висування - ПОЛІТИЧНА ПАРТІЯ «УКРАЇНА СЛАВЕТНА».

Коломойченко Віктор Володимирович, народився 18 квітня 1957 року в місті Херсоні, громадянин України, протягом останніх п’яти років проживає на території України, освіта вища, заступник директора, комунальне підприємство «Херсонський комунальний транспортний сервіс», безпартійний, проживає в місті Херсоні, судимість відсутня, самовисування.

Кривонос Володимир Ілліч, народився 19 жовтня 1954 року в місті Тараща Київської області, громадянин України, протягом останніх п’яти років проживає на території України, освіта вища, пенсіонер, член Комуністичної партії України, проживає в місті Херсоні, судимість відсутня, самовисування.

Лежавська Алла Йосипівна, народилася 7 грудня 1949 року в місті Луцьку, громадянка України, протягом останніх п’яти років проживає на території України, освіта середня спеціальна, пенсіонерка, безпартійна, проживає в місті Ірпінь Київської області, судимість відсутня, самовисування.

Линик Сергій Анатолійович, народився 3 березня 1976 року в місті Апостолове Дніпропетровської області, громадянин України, протягом останніх п’яти років проживає на території України, освіта вища, тимчасово не працює, безпартійний, проживає в місті Бровари Київської області, судимість відсутня, самовисування.

Миколаєнко Володимир Володимирович, народився 18 вересня 1963 року в селі Музиківка Білозерського району Херсонської області, громадянин України, протягом останніх п’яти років проживає на території України, освіта професійно-технічна, налагоджувальник, ПП «Комплектавтодор», безпартійний, проживає в селі Степанівка міста Херсона, судимість відсутня, самовисування.

Одарченко Юрій Віталійович, народився 5 квітня 1960 року в місті Херсоні, громадянин України, протягом останніх п’яти років проживає на території України, освіта вища, директор, ПАТ «Будівельна компанія «Будмеханізація», член політичної партії Всеукраїнське об’єднання «Батьківщина», проживає в місті Херсоні, судимість відсутня, суб’єкт висування - політична партія Всеукраїнське об’єднання «Батьківщина».

Одарченко Юрій Григорович, народився 8 липня 1987 року в селі Балабанівка Оратівського району Вінницької області, громадянин України, протягом останніх п’яти років проживає на території України, освіта вища, художній керівник, сільський клуб, безпартійний, проживає в селі Шпитьки Києво-Святошинського району Київської області, судимість відсутня, самовисування.

Опанащенко Михайло Володимирович, народився 12 грудня 1977 року в місті Каховка Херсонської області, громадянин України, протягом останніх п’яти років проживає на території України, освіта вища, голова, корпорація «Укрмостобуд», безпартійний, проживає в місті Херсоні, судимість відсутня, суб’єкт висування - Партія «Відродження».

Осипенко Ольга Миколаївна, народилася 26 вересня 1982 року в місті Кустанай, Казахстан, громадянка України, протягом останніх п’яти років проживає на території України, освіта вища, директор, ПП «Юридичний центр захисту підприємництва», безпартійна, проживає в місті Херсоні, судимість відсутня, самовисування.

Паливода Олександр Миколайович, народився 2 серпня 1984 року в місті Херсоні, громадянин України, протягом останніх п’яти років проживає на території України, освіта вища, директор, департамент агропромислового розвитку Херсонської обласної державної адміністрації, член Аграрної партії України, проживає в місті Херсоні, судимість відсутня, самовисування.

Перепелиця Анатолій Іванович, народився 28 липня 1948 року в селі Смородськ Дубровицького району Рівненської області, громадянин України, протягом останніх п’яти років проживає на території України, освіта вища, пенсіонер, безпартійний, проживає в місті Києві, судимість відсутня, самовисування.

Пермінов Сергій Володимирович, народився 28 червня 1989 року в місті Херсоні, громадянин України, протягом останніх п’яти років проживає на території України, освіта вища, виконавчий директор, Українське відділення Міжнародного громадського фонду єдності православних народів, член Політичної партії «Союз Лівих Сил», проживає в місті Херсоні, судимість відсутня, суб’єкт висування - Політична партія «Союз Лівих Сил».

Плугатарьов Віталій Анатолійович, народився 14 січня 1974 року в смт Білозерка Херсонської області, громадянин України, протягом останніх п’яти років проживає на території України, освіта вища, директор, ДУ «Виробничо-експериментальний Дніпровський осетровий рибовідтворювальний завод ім. академіка С. Т. Артющика», член Радикальної партії Олега Ляшка, проживає в селі Дніпровське Білозерського району Херсонської області, судимість відсутня, суб’єкт висування - Радикальна партія Олега Ляшка.

Путілов Андрій Станіславович, народився 7 липня 1971 року в місті Херсоні, громадянин України, протягом останніх п’яти років проживає на території України, освіта вища, голова, Херсонська обласна рада, безпартійний, проживає в місті Херсоні, судимість відсутня, суб’єкт висування - ПАРТІЯ «БЛОК ПЕТРА ПОРОШЕНКА «СОЛІДАРНІСТЬ».

Редько Олена Геннадіївна, народилася 6 лютого 1974 року в місті Красний Луч Луганської області, громадянка України, протягом останніх п’яти років проживає на території України, освіта вища, тимчасово не працює, безпартійна, проживає в місті Києві, судимість відсутня, самовисування.

Рибачок Сергій Анатолійович, народився 13 червня 1961 року в місті Херсоні, громадянин України, протягом останніх п’яти років проживає на території України, освіта вища, директор, ТОВ «Амалтея», безпартійний, проживає в місті Херсоні, судимість відсутня, суб’єкт висування - політична партія Народний Рух України.

Рибін Валентин Володимирович, народився 9 вересня 1978 року в місті Хабаровськ, Російська Федерація, громадянин України, протягом останніх п’яти років проживає на території України, освіта вища, адвокат, директор, ПП «ТрансПоліс», партнер, адвокатське об’єднання «Екстра Юс», безпартійний, проживає в місті Києві, судимість відсутня, самовисування.

Романенко Василь Андрійович, народився 20 лютого 1988 року в селі Запрудне міста Алушта Автономної Республіки Крим, громадянин України, протягом останніх п’яти років проживає на території України, освіта вища, тимчасово не працює, безпартійний, проживає в місті Києві, судимість відсутня, самовисування.

Середа Анна Олександрівна, народилася 17 грудня 1985 року в місті Херсоні, громадянка України, протягом останніх п’яти років проживає на території України, освіта вища, провідний економіст, ТОВ «СМАРТ-МЕРІТАЙМ ГРУП», член Політичної Партії «Опозиційний блок», проживає в місті Херсоні, судимість відсутня, суб’єкт висування - Політична Партія «Опозиційний блок».

Соловей Олексій Миколайович, народився 11 січня 1974 року в місті Каховка Херсонської області, громадянин України, протягом останніх п’яти років проживає на території України, освіта вища, пенсіонер, безпартійний, проживає в місті Херсоні, судимість відсутня, самовисування.

Труш Тетяна Петрівна, народилася 1 серпня 1978 року в селі Кобижча Бобровицького району Чернігівської області, громадянка України, протягом останніх п’яти років проживає на території України, освіта вища, тимчасово не працює, безпартійна, проживає в місті Києві, судимість відсутня, самовисування.

Ухаль Олена Михайлівна, народилася 29 березня 1973 року в місті Одесі, громадянка України, протягом останніх п’яти років проживає на території України, освіта вища, директор, ТОВ «Медкор-Юг», член Партії «Солідарність жінок України», проживає в місті Одесі, судимість відсутня, суб’єкт висування - Партія «Солідарність жінок України».

Ящук Андрій Борисович, народився 28 березня 1980 року в селі Широколанівка Веселинівського району Миколаївської області, громадянин України, протягом останніх п’яти років проживає на території України, освіта професійно-технічна, заступник директора, ТОВ «Нео-гранд», член Політичної партії «Сила людей», проживає в місті Херсоні, судимість відсутня, суб’єкт висування - Політична партія «Сила людей».

ЧЕРНІГІВСЬКА ОБЛАСТЬ

Одномандатний виборчий округ № 206

Андрійченко Ігор Володимирович, народився 6 лютого 1984 року в смт Сосниця Чернігівської області, громадянин України, протягом останніх п’яти років проживає на території України, освіта вища, фізична особа - підприємець, член політичної партії ДемАльянс (Демократичний альянс), проживає в місті Чернігові, судимість відсутня, суб’єкт висування політична партія ДемАльянс (Демократичний альянс).

Аскеров Юніс Рагімович, народився 16 липня 1984 року в місті Чернігові, громадянин України, протягом останніх п’яти років проживає на території України, освіта загальна середня, тимчасово не працює, безпартійний, проживає в місті Чернігові, судимість відсутня, самовисування.

Берендєєв Ігор Вікторович, народився 27 жовтня 1970 року в місті Києві, громадянин України, протягом останніх п’яти років проживає на території України, освіта загальна середня, тимчасово не працює, безпартійний, проживає в місті Києві, судимість відсутня, самовисування.

Блауш Дмитро Станіславович, народився 7 жовтня 1992 року в місті Дніпропетровську, громадянин України, протягом останніх п’яти років проживає на території України, освіта загальна середня, тимчасово не працює, безпартійний, проживає в місті Дніпрі, судимість відсутня, самовисування.

Блауш Дмитро Ярославович, народився 8 листопада 1992 року в місті Чернігові, громадянин України, протягом останніх п’яти років проживає на території України, освіта вища, тимчасово не працює, член Радикальної партії Олега Ляшка, проживає в місті Чернігові, судимість відсутня, суб’єкт висування - Радикальна партія Олега Ляшка.

Большак Сергій Іванович, народився 3 квітня 1968 року в селі Носелівка Борзнянського району Чернігівської області, громадянин України, протягом останніх п’яти років проживає на території України, освіта вища, тимчасово не працює, безпартійний, проживає в місті Києві, судимість відсутня, самовисування.

Боченко Неля Анатоліївна, народилася 7 січня 1978 року в селі Росава Миронівського району Київської області, громадянка України, протягом останніх п’яти років проживає на території України, освіта вища, фізична особа - підприємець, безпартійна, проживає в селі Росава Миронівського району Київської області, судимість відсутня, самовисування.

Буніна Світлана Сергіївна, народилася 2 грудня 1961 року в місті Києві, громадянка України, протягом останніх п’яти років проживає на території України, освіта вища, виконавчий директор, Об’єднання організацій роботодавців медичної та мікробіологічної промисловості України, член Партії «Солідарність жінок України», проживає в місті Києві, судимість відсутня, суб’єкт висування - Партія «Солідарність жінок України».

Вашека Ірина Іванівна, народилася 10 жовтня 1979 року в місті Кагарлик Київської області, громадянка України, протягом останніх п’яти років проживає на території України, освіта вища, керуюча справами виконавчого апарату, Кагарлицька районна рада, безпартійна, проживає в місті Кагарлик Київської області, судимість відсутня, самовисування.

Вінниченко Володимир Федорович, народився 3 вересня 1976 року в місті Чернігові, громадянин України, протягом останніх п’яти років проживає на території України, освіта вища, радник заступника голови, Чернігівська обласна рада, член Партії «Відродження», проживає в місті Чернігові, судимість відсутня, суб’єкт висування - Партія «Відродження».

Власенко Юрій Дмитрович, народився 21 квітня 1980 року в місті Прилуки Чернігівської області, громадянин України, протягом останніх п'яти років проживає на території України, освіта вища, голова, Чернігівська міська організація Всеукраїнського об'єднання «Батьківщина», член політичної партії Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина», проживає в місті Чернігові, судимість відсутня, суб'єкт висування - політична партія Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина».

Волошин Ігор Миколайович, народився 19 вересня 1978 року в місті Обухів Київської області, громадянин України, протягом останніх п'яти років проживає на території України, освіта загальна середня, тимчасово не працює, безпартійний, проживає в місті Обухів Київської області, судимість відсутня, самовисування.

Воропаєва Ірина Анатоліївна, народилася 27 квітня 1988 року в місті Красний Луч Луганської області, громадянка України, протягом останніх п'яти років проживає на території України, освіта вища, тимчасово не працює, безпартійна, проживає в місті Хрустальний Луганської області, судимість відсутня, самовисування.

Гаєвська Лідія Олександрівна, народилася 25 січня 1971 року в селі Ладинка Чернігівського району Чернігівської області, громадянка України, протягом останніх п'яти років проживає на території України, освіта вища, тимчасово не працює, безпартійна, проживає в смт Олишівка Чернігівського району Чернігівської області, судимість відсутня, суб'єкт висування - Політична Партія «Опозиційний блок».

Гарус Сергій Іванович, народився 6 травня 1976 року в місті Чернігові, громадянин України, протягом останніх п'яти років проживає на території України, освіта вища, директор, КП «Паркування та ринок» Чернігівської міської ради, член ПАРТІЇ «БЛОК ПЕТРА ПОРОШЕНКА «СОЛІДАРНІСТЬ», проживає в місті Чернігові, судимість відсутня, суб'єкт висування - ПАРТІЯ «БЛОК ПЕТРА ПОРОШЕНКА «СОЛІДАРНІСТЬ».

Гіріч Ярослав Дмитрович, народився 13 липня 1988 року в місті Чернігові, громадянин України, протягом останніх п'яти років проживає на території України, освіта загальна середня, директор, дочірнє підприємство «Деолик-Трейд», фізична особа - підприємець, член ПОЛІТИЧНОЇ ПАРТІЇ «УКРАЇНСЬКЕ ОБ'ЄДНАННЯ ПАТРІОТІВ - УКРОП», проживає в місті Києві, судимість відсутня, суб'єкт висування - ПОЛІТИЧНА ПАРТІЯ «УКРАЇНСЬКЕ ОБ'ЄДНАННЯ ПАТРІОТІВ - УКРОП».

Гоголь Андрій Сергійович, народився 9 вересня 1994 року в місті Києві, громадянин України, протягом останніх п'яти років проживає на території України, освіта вища, тимчасово не працює, безпартійний, проживає в місті Києві, судимість відсутня, самовисування.

Грищенко Оксана Костянтинівна, народилася 16 березня 1975 року в місті Києві, громадянка України, протягом останніх п'яти років проживає на території України, освіта вища, генеральний директор, ТОВ «Група Скарабей», голова, представництво фірми «СіБіЕм Ойл ПЛС», член Політичної партії «Сила Людей», проживає в місті Києві, судимість відсутня, самовисування.

Давидчук Юрій Володимирович, народився 11 грудня 1989 року в місті Києві, громадянин України, протягом останніх п'яти років проживає на території України, освіта загальна середня, комірник, ФОП Жихарев М. В., безпартійний, проживає в місті Києві, судимість відсутня, самовисування.

Дворенков Станіслав Костянтинович, народився 27 жовтня 1990 року в місті Кривий Ріг Дніпропетровської області, громадянин України, протягом останніх п'яти років проживає на території України, освіта вища, тимчасово не працює, безпартійний, проживає в місті Києві, судимість відсутня, самовисування.

Джура Олександр Олександрович, народився 19 червня 1989 року в місті Києві, громадянин України, протягом останніх п'яти років проживає на території України, освіта вища, молодший інспектор, Управління поліції охорони з фізичної безпеки в місті Києві, безпартійний, проживає в місті Києві, судимість відсутня, самовисування.

Добровольський Володимир Анатолійович, народився 6 березня 1960 року в місті Києві, громадянин України, протягом останніх п'яти років проживає на території України, освіта вища, директор, ТОВ «Телемах-лтд», безпартійний, проживає в місті Києві, судимість відсутня, самовисування.

Дубіль Валерій Володимирович, народився 29 серпня 1994 року в місті Дніпропетровську, громадянин України, протягом останніх п'яти років проживає на території України, освіта загальна середня, тимчасово не працює, безпартійний, проживає в місті Дніпрі, судимість відсутня, самовисування.

Єрмаков Олександр Юрійович, народився 24 грудня 1976 року в місті Гола Пристань Херсонської області, громадянин України, протягом останніх п'яти років проживає на території України, освіта вища, фізична особа - підприємець, безпартійний, проживає в селі Софіївська Борщагівка Києво-Святошинського району Київської області, судимість відсутня, самовисування.

Єфремова Марія Іванівна, народилася 26 жовтня 1991 року в місті Тальне Черкаської області, громадянка України, протягом останніх п'яти років проживає на території України, освіта загальна середня, тимчасово не працює, безпартійна, проживає в місті Тальне Черкаської області, судимість відсутня, самовисування.

Звізло Софія Степанівна, народилася 3 серпня 1960 року в селі Лівчиці Городоцького району Львівської області, громадянка України, протягом останніх п'яти років проживає на території України, освіта вища, тимчасово не працює, безпартійна, проживає в місті Львові, судимість відсутня, самовисування.

Казакова Катерина Іванівна, народилася 22 липня 1959 року в селі Головеньки Борзнянського району Чернігівської області, громадянка України, протягом останніх п'яти років проживає на території України, освіта загальна середня, буфетниця, Київська міська клінічна лікарня № 1, безпартійна, проживає в місті Києві, судимість відсутня, самовисування.

Камінська Каріна Ігорівна, народилася 9 березня 1995 року в селі Старі Петрівці Вишгородського району Київської області, громадянка України, протягом останніх п'яти років проживає на території України, освіта вища, оператор комп'ютерного набору, ТОВ «Радія», безпартійна, проживає в місті Вишгород Київської області, судимість відсутня, самовисування.

Кипиченко Леонід Михайлович, народився 9 квітня 1961 року в селі Мисайлівка Богуславського району Київської області, громадянин України, протягом останніх п'яти років проживає на території України, освіта вища, пенсіонер, безпартійний, проживає в місті Богуслав Київської області, судимість відсутня, самовисування.

Кирилюк Світлана Олегівна, народилася 27 липня 1965 року в місті Чернігові, громадянка України, протягом останніх п'яти років проживає на території України, освіта вища, головний економіст, ТОВ «РИД-ТОРГ ЛТД», безпартійна, проживає в місті Чернігові, судимість відсутня, самовисування.

Кириндась Олександр Борисович, народився 21 жовтня 1973 року в місті Корюківка Чернігівської області, громадянин України, протягом останніх п'яти років проживає на території України, освіта вища, директор, ТОВ «Чернігівська індустріальна молочна компанія», безпартійний, проживає в місті Чернігові, судимість відсутня, суб'єкт висування - Політична партія «Об'єднання «САМОПОМІЧ».

Коваленко Богдана Леонідівна, народилася 12 квітня 1992 року в місті Миронівка Київської області, громадянка України, протягом останніх п'яти років проживає на території України, освіта загальна середня, тимчасово не працює, безпартійна, проживає в місті Миронівка Київської області, судимість відсутня, самовисування.

Кононович Михайло Адамович, народився 12 червня 1980 року в місті Луцьку, громадянин України, протягом останніх п'яти років проживає на території України, освіта вища, тимчасово не працює, член Комуністичної партії України, проживає в місті Луцьку, судимість відсутня, самовисування.

Коробов Іван Вікторович, народився 9 грудня 1977 року в місті Харкові, громадянин України, протягом останніх п'яти років проживає на території України, освіта вища, генеральний директор, ТОВ БК «Укрбудінвест», безпартійний, проживає в місті Валки Харківської області, судимість відсутня, самовисування.

Кривов'яз Оксана Анатоліївна, народилася 18 січня 1978 року в селі Росава Миронівського району Київської області, громадянка України, протягом останніх п'яти років проживає на території України, освіта загальна середня, тимчасово не працює, безпартійна, проживає в селі Росава Миронівського району Київської області, судимість відсутня, самовисування.

Кривошея Богдан Леонідович, народився 31 липня 1993 року в місті Києві, громадянин України, протягом останніх п'яти років проживає на території України, освіта вища, тимчасово не працює, безпартійний, проживає в місті Києві, судимість відсутня, самовисування.

Курінний Кирило Анатолійович, народився 17 червня 1987 року в місті Києві, громадянин України, протягом останніх п'яти років проживає на території України, освіта вища, головний спеціаліст, відділ у справах сім'ї, молоді та спорту Шевченківської районної в місті Києві державної адміністрації, безпартійний, проживає в місті Києві, судимість відсутня, самовисування.

Кухар Едуард Володимирович, народився 28 березня 1974 року в місті Іловайськ Донецької області, громадянин України, протягом останніх п'яти років проживає на території України, освіта загальна середня, оператор дефектоскопного візка, ДП «Донецька залізниця», безпартійний, проживає в місті Іловайськ Донецької області, судимість відсутня, самовисування.

Левченко Олексій Валентинович, народився 7 серпня 1973 року в місті Макіївка Донецької області, громадянин України, протягом останніх п'яти років проживає на території України, освіта вища, начальник сервісного відділу, ТОВ «Гарант Принт Сервіс», безпартійний, проживає в місті Києві, судимість відсутня, самовисування.

Лежавська Яна Геннадіївна, народилася 23 грудня 1989 року в місті Макіївка Донецької області, громадянка України, протягом останніх п'яти років проживає на території України, освіта вища, помічник керівника, ТОВ «Готіс», безпартійна, проживає в місті Ірпінь Київської області, судимість відсутня, самовисування.

Лобода Павло Андрійович, народився 7 червня 1980 року в місті Києві, громадянин України, протягом останніх п'яти років проживає на території України, освіта вища, директор, ТОВ «Два Брати», директор, ТОВ «Парус-Десна», безпартійний, проживає в селі Киїнка Чернігівського району Чернігівської області, судимість відсутня, самовисування.

Маслієва Аліна Вікторівна, народилася 11 травня 1988 року в місті Кагарлик Київської області, громадянка України, протягом останніх п'яти років проживає на території України, освіта вища, менеджер з продажів, ПрАТ «Кагма», безпартійна, проживає в місті Кагарлик Київської області, судимість відсутня, самовисування.

Микитась Євгеній Вікторович, народився 24 жовтня 1981 року в місті Києві, громадянин України, протягом останніх п'яти років проживає на території України, освіта загальна середня, комплектувальник, ТОВ «АСТ-Світлотехніка», безпартійний, проживає в місті Києві, судимість відсутня, самовисування.

Микитась Максим Вікторович, народився 13 вересня 1980 року в місті Прип'ять Київської області, громадянин України, протягом останніх п'яти років проживає на території України, освіта вища, президент, Українська державна будівельна корпорація «Укрбуд», безпартійний, проживає в місті Києві, судимість відсутня, самовисування.

Моришев Юрій Юрійович, народився 30 жовтня 1981 року в місті Чернігові, громадянин України, протягом останніх п'яти років проживає на території України, освіта вища, завідувач відділення, Коледж транспорту та комп'ютерних технологій Чернігівського національного технологічного університету, безпартійний, проживає в місті Чернігові, судимість відсутня, самовисування.

Назаренко Ірина Іванівна, народилася 19 вересня 1971 року в місті Чернігові, громадянка України, протягом останніх п'яти років проживає на території України, освіта вища, головний бухгалтер, фізична особа - підприємець Дрозд В. П., безпартійна, проживає в місті Чернігові, судимість відсутня, самовисування.

Орєхов Дмитро Вікторович, народився 4 жовтня 1994 року в місті Києві, громадянин України, протягом останніх п'яти років проживає на території України, освіта загальна середня, тимчасово не працює, безпартійний, проживає в місті Києві, судимість відсутня, самовисування.

Павлюк Віталій Вікторович, народився 18 травня 1977 року в селі Путрівка Васильківського району Київської області, громадянин України, протягом останніх п'яти років проживає на території України, освіта середня спеціальна, електрогазозварник-врізальник 5-го розряду, ПАТ «Київгаз», безпартійний, проживає в місті Васильків Київської області, судимість відсутня, самовисування.

Падєєв Станіслав Володимирович, народився 18 червня 1983 року в місті Міусинськ Луганської області, громадянин України, протягом останніх п'яти років проживає на території України, освіта вища, фізична особа - підприємець, безпартійний, проживає в місті Києві, судимість відсутня, самовисування.

Петренко Олена Петрівна, народилася 29 травня 1978 року в місті Києві, громадянка України, протягом останніх п'яти років проживає на території України, освіта вища, директор відділу контролю якості, ТОВ «Коверіс Рігід Україна», безпартійна, проживає в місті Києві, судимість відсутня, самовисування.

Плугіна Олена Олександрівна, народилася 22 лютого 1972 року в місті Дебальцево Донецької області, громадянка України, протягом останніх п'яти років проживає на території України, освіта загальна середня, тимчасово не працює, безпартійна, проживає в місті Черкаси, судимість відсутня, самовисування.

Плюта Станіслав Володимирович, народився 14 травня 1970 року в селі Долина Обухівського району Київської області, громадянин України, протягом останніх п'яти років проживає на території України, освіта вища, пенсіонер, безпартійний, проживає в місті Києві, судимість відсутня, самовисування.

Позняк Василь Васильович, народився 7 лютого 1958 року в селі Кезі Ріпкинського району Чернігівської області, громадянин України, протягом останніх п'яти років проживає на території України, освіта вища, заступник головного лікаря з економічних питань, КЛПЗ «Чернігівський обласний онкодиспансер», член Політичної партії «ПАТРІОТ», проживає в місті Чернігові, судимість відсутня, суб'єкт висування - Політична партія «ПАТРІОТ».

Попова Наталія Володимирівна, народилася 11 березня 1962 року в місті Харкові, громадянка України, протягом останніх п'яти років проживає на території України, освіта вища, тимчасово не працює, безпартійна, проживає в місті Києві, судимість відсутня, самовисування.

Пузак Андрій Геннадійович, народився 25 травня 1990 року в місті Львові, громадянин України, протягом останніх п'яти років проживає на території України, освіта вища, директор, ФОП Кара Д. Д., безпартійний, проживає в місті Львові, судимість відсутня, самовисування.

Разумовський Сергій Аркадійович, народився 4 червня 1965 року в місті Кишинів, Республіка Молдова, громадянин України, протягом останніх п'яти років проживає на території України, освіта вища, керівник, Всеукраїнський Союз Бездомних Офіцерів, безпартійний, проживає в місті Києві, судимість відсутня, самовисування.

Савченко Ірина Миколаївна, народилася 15 листопада 1968 року в селі Наумівка Корюківського району Чернігівської області, громадянка України, протягом останніх п'яти років проживає на території України, освіта вища, вчитель історії, заступник директора з виховної роботи, Наумівська середня загальноосвітня школа I - III ступенів, безпартійна, проживає в селі Наумівка Корюківського району Чернігівської області, судимість відсутня, самовисування.

Сергеєв Єгор Аркадійович, народився 4 січня 1975 року в місті Києві, громадянин України, протягом останніх п'яти років проживає на території України, освіта вища, фізична особа - підприємець, безпартійний, проживає в місті Києві, судимість відсутня, самовисування.

Скварський Олег Віталійович, народився 30 грудня 1966 року в місті Галич Івано-Франківської області, громадянин України, протягом останніх п'яти років проживає на території України, освіта загальна середня, тимчасово не працює, безпартійний, проживає в місті Чернігові, судимість відсутня, самовисування.

Сокол Марія Юріївна, народилася 7 червня 1981 року в місті Чернігові, громадянка України, протягом останніх п'яти років проживає на території України, освіта вища, викладач, Чернігівський інститут інформації, бізнесу і права, безпартійна, проживає в місті Чернігові, судимість відсутня, самовисування.

Соколов Олександр Валерійович, народився 17 липня 1976 року в місті Дніпропетровську, громадянин України, протягом останніх п'яти років проживає на території України, освіта загальна середня, фізична особа - підприємець, безпартійний, проживає в місті Дніпрі, судимість відсутня, самовисування.

Становой Григорій Григорович, народився 2 червня 1975 року в місті Чернігові, громадянин України, протягом останніх п'яти років проживає на території України, освіта вища, голова, Чернігівський обласний осередок Всеукраїнської молодіжної громадської організації «Демократичні перетворення України», член Демократичної партії України, проживає в місті Чернігові, судимість відсутня, суб'єкт висування - Демократична партія України.

Сукаленко Тетяна Олексіївна, народилася 21 березня 1969 року в місті Чернігові, громадянка України, протягом останніх п'яти років проживає на території України, освіта вища, тимчасово не працює, безпартійна, проживає в селі Гусачівка Обухівського району Київської області, судимість відсутня, самовисування.

Тереховська Марина Анатоліївна, народилася 11 березня 1981 року в місті Красний Луч Луганської області, громадянка України, протягом останніх п'яти років проживає на території України, освіта загальна середня, тимчасово не працює, безпартійна, проживає в місті Ірпінь Київської області, судимість відсутня, самовисування.

Тімош Віталій Вікторович, народився 26 грудня 1977 року в місті Сквира Київської області, громадянин України, протягом останніх п'яти років проживає на території України, освіта загальна середня, тимчасово не працює, безпартійний, проживає в місті Сквира Київської області, судимість відсутня, самовисування.

Ткаченко Григорій Михайлович, народився 28 серпня 1967 року в селі Іванівка Чернігівського району Чернігівської області, громадянин України, протягом останніх п'яти років проживає на території України, освіта вища, голова, фермерське господарство «Напорівське», член Аграрної партії України, проживає в селі Лукашівка Чернігівського району Чернігівської області, судимість відсутня, самовисування.

Толочко Світлана Сергіївна, народилася 9 квітня 1975 року в селі Чайки Богуславського району Київської області, громадянка України, протягом останніх п'яти років проживає на території України, освіта вища, директор, комунальний заклад «Київський обласний центр соціально-психологічної реабілітації дітей «Оберіг», безпартійна, проживає в місті Богуслав Київської області, судимість відсутня, самовисування.

Федорова Валерія Олександрівна, народилася 26 серпня 1988 року в місті Харцизьк Донецької області, громадянка України, протягом останніх п'яти років проживає на території України, освіта вища, тимчасово не працює, безпартійна, проживає в місті Харцизьк Донецької області, судимість відсутня, самовисування.

Федорок Володимир Костянтинович, народився 13 червня 1961 року в селі Малий Самбір Конотопського району Сумської області, громадянин України, протягом останніх п'яти років проживає на території України, освіта вища, тимчасово не працює, член політичної партії Всеукраїнське об'єднання «Свобода», проживає в селі Андріївка Чернігівського району Чернігівської області, судимість відсутня, суб'єкт висування - політична партія Всеукраїнське об'єднання «Свобода».

Фірсов Єгор Павлович, народився 1 грудня 1988 року в місті Донецьку, громадянин України, протягом останніх п'яти років проживає на території України, освіта вища, тимчасово не працює, безпартійний, проживає в місті Києві, судимість відсутня, самовисування.

Чемериський Павло Максимович, народився 6 травня 1981 року в селі Котюжани Мурованокуриловецького району Вінницької області, громадянин України, протягом останніх п'яти років проживає на території України, освіта вища, регіональний менеджер, ТОВ «НІКО», член Політичної партії «Європейська партія України», проживає в місті Чернігові, судимість відсутня, суб'єкт висування - Політична партія «Європейська партія України».

Чепурний Василь Федорович, народився 3 червня 1964 року в селі Авдіївка Сосницького району Чернігівської області, громадянин України, протягом останніх п'яти років проживає на території України, освіта вища, радник голови, Чернігівська обласна державна адміністрація, член політичної партії Народний Рух України, проживає в місті Чернігові, судимість відсутня, суб'єкт висування - політична партія Народний Рух України.

Черненко Валентина Анатоліївна, народилася 13 серпня 1984 року в місті Миронівка Київської області, громадянка України, протягом останніх п'яти років проживає на території України, освіта вища, провідний економіст, АТ «БАНК ЗОЛОТІ ВОРОТА», безпартійна, проживає в місті Бровари Київської області, судимість відсутня, самовисування.

Шаповалов Сергій Валерійович, народився 14 листопада 1989 року в селі Комишувате Новоукраїнського району Кіровоградської області, громадянин України, протягом останніх п'яти років проживає на території України, освіта вища, тимчасово не працює, безпартійний, проживає в місті Новоукраїнка Кіровоградської області, судимість відсутня, самовисування.

Шевель Олександр Андрійович, народився 23 травня 1983 року в місті Чернігові, громадянин України, протягом останніх п'яти років проживає на території України, освіта вища, фізична особа - підприємець, безпартійний, проживає в місті Чернігові, судимість відсутня, самовисування.

Окупанти активно використовують артилерію

В останню добу (станом на 24.06) бойовики знову застосовували САУ та БМП. Вогонь ворог вів по всій лінії розмежування. За даними прес-центру АТО, ***найбільшу кількість атак зафіксовано на маріупольському напрямку. Там під щільним вогнем окупантів опинилися Широкине, Лебединське, Чермалик, Талаківка, Мар'їнка, Красногорівка та Новотроїцьке. Неспокійно було й на інших напрямках.***

«Для обстрілу опорних пунктів ЗСУ поблизу Авдіївки противник використав окрім кулеметів, гранатометів різних систем та мінометів ще й самохідні артустановки. Під вогнем важких мінометів ворога опинилися позиції у районі Новоселівки Другої. На Луганщині терористи вели вогонь з автоматичних гранатометів у районі населених пунктів Новозванівка та Степне. Неспокійно було й на Світлодарській дузі, де по наших бійцях, які тримають оборону неподалік Майорська та Зайцевого, російські окупанти били з кулеметів великого калібру та автоматичних гранатометів, а згодом долучили ще й міномети», — повідомив учора ЗМІ речник штабу АТО Сергій Жмурко.

Яка ситуація на передовій, розповів боєць ЗСУ (місце дислокації — район с. Піски): «Вночі ворог гатив декілька годин. На ранок обстріли припинилися. Скільки мін прилетіло, відразу й не скажеш. Вирв — декілька десятків, це точно. Лупили з «Акації» 120-го калібру й САУ, мінометів. На щастя, усі живі й здорові. Цього разу без втрат. Нині обладнуємо додаткові укріплення. Якщо простим словом сказати, то закопуємося. Це єдиний спосіб вижити. За інформацією наших побратимів, поблизу Авдіївки ситуація теж складна. Вчора бойовики вдарили і по мирних мешканцях. Декілька будинків зруйновано. Є поранені. Люди знову тікають з Авдіївки».

За оперативними даними групи «ІС», російсько-терористичні війська на Донбасі дедалі активніше застосовують 120-міліметрові міномети і ствольну артилерію — 122- і 152-міліметрову. Переважно використовуються САУ, які швидко виходять на позиції для стрільби і також оперативно йдуть з позицій, проте фіксується і використання терористами буксируваної артилерії.

За інформацією ГУР Міноборони, РФ продовжує постачати озброєння та військову техніку на Донбас. «Лише за останній тиждень залізничними та автомобільними шляхами у підрозділи та на склади 1-го та 2-го армійських корпусів було доставлено не менше 2000 тонн пального та понад 240 тонн боєприпасів, три танки та чотири бойові броньовані машини», — повідомили в пресслужбі силового відомства.

За даними розвідки, протягом останнього тижня внаслідок високої бойової активності з боку командування російських окупаційних військ загинуло щонайменше 22 та дістали поранення 26 військовослужбовців ЗС РФ.

Сміттєва сага: як із відходів отримати користь

ПРОДОВЖЕННЯ ТЕМИ

Інформація про те, що в Київ для утилізації привозять сміття зі Львова, сколихнула громадськість столиці. Багато хто сприйняв це як загрозу екологічній ситуації рідного мегаполіса.

— Київ уже прийняв понад 500 тонн твердих побутових відходів зі Львова, — повідомив під час недавнього пресстуру на столичний сміттєспалювальний завод директор комунального підприємства «Київкомунсервіс» Євген Русін. — Сміття проходить стадію сортування, на якій відбираються скло, пластик, папір, а решту спрямовують для спалювання на завод «Енергія».

Саме це й може стати небажаним фактором, що погіршить і без того далеку від ідеалу екологічну атмосферу столиці. Принаймні, таких наслідків побоюється директор Київського еколого-культурного центру Володимир Борейко.

— Додаткові обсяги сміття зі Львова не матимуть для киян негативних наслідків, — зі свого боку запевняє Євген Русін. — У Києва є організаційні й технічні можливості для допомоги Львівському регіону. Нині завод «Енергія» працює в штатному режимі. А вже на початку серпня там проводитиметься плановий ремонт і модернізація обладнання. Тож ми домовилися зі львівською стороною, що наша співпраця триватиме до цього строку.

А поки що, за словами керівника КП «Київкомунсервіс», завод не працює на повну потужність, тож надходження додаткової сировини на цьому етапі йому навіть вигідне. Завдяки львівським відходам буде отримана теплова енергія для нагрівання води в будинках Харківського масиву. А це вже економія настільки дорогого зараз природного газу.

За різних поглядів на конкретну ситуацію і громадськість, і комунальники одностайні в думці, що львівська сміттєва історія має стати відправною точкою для радикальних змін у питанні поводження з побутовими відходами й переробки сміття по всій Україні.

І в Києві вже активно працюють у цьому напрямі. У столиці планують поступово збільшити кількість контейнерів для роздільного збору відходів. Втім, ідея не нова. Її вже намагалися неодноразово впроваджувати в столиці. І зараз КП «Київкомунсервіс» пропонує встановлювати на сміттєзбиральних майданчиках два види боксів: один — для скла, полімерів, паперу, а другий — для змішаних і харчових відходів. Така система дає змогу вторинну сировину вивозити в пункти прийому, а змішані відходи — на полігон.

За словами Євгена Русіна, за останній рік дедалі більше киян прагнуть приєднатися до роздільного збору сміття. Особливо активно за це виступають жителі Оболонського й Голосіївського районів.

— Роздільний збір — це не тільки турбота про екологію, а й економія ресурсів, — переконаний Євген Русін. — Усі знають, що для виготовлення паперу необхідна деревина, для виготовлення пластику — нафта, для виготовлення металу — руда. Але мало хто знає, що при переробці алюмінію, зібраного завдяки сортуванню сміття, заощаджується до 90 % електроенергії! Тобто для виробництва первинного алюмінію використовується набагато більше ресурсів. Також ми заощаджуємо валютні кошти, оскільки дефіцит вторинних ресурсів компенсується імпортом.

Влад СЕМЕНЧУК.

СПОРТ

Із дюжиною визначилися

Футбол. Названо 12 рефері, котрі обслуговуватимуть матчі плей-оф на чемпіонаті Європи.

Мартін Аткінсон (Англія), Фелікс Бриг (Німеччина), Джонейт Чакир (Туреччина), Марк Клаттенбург (Англія), Йонас Ерікссон (Швеція), Віктор Кашшаї (Угорщина), Бьорн Кейперс (Нідерланди), Шимон Марчиняк (Польща), Милорад Мажич (Сербія), Нікола Ріццолі (Італія), Дамір Скоміна (Словенія), Карлос Веласко Карбальо (Іспанія).

Завершили роботу на французьких полях:

Сергій Карасьов (Росія), Вільям Коллам (Шотландія), Овідіу Алін Гацеган (Румунія), Клем Турпен (Франція), Павел Краловець (Чехія), Свейн Оддвар Моен (Норвегія).

Міняють газони

Агрономи УЄФА ще позавчора почали перекладати газони на «Стад П'єр Моруа» в Ліллі та на «Велодромі» в Марселі.

Через годину після закінчення матчу третього туру групового раунду Італія — Ірландія (0:1) майстри футбольних газонів стали до зняття покриття на «Стад П'єр Моруа». Новий трав'яний килим (вирощений у Нідерландах) покладуть у максимально стислий термін.

Щойно роботи в Ліллі завершаться, згадані агрономи на чолі з англійцем Річардом Гейденом переїдуть до Марселя, де вже тривають підготовчі роботи, і також замінять газон на тамтешньому «Велодромі».

Якість полів на згаданих аренах неодноразово критикувалася гравцями й тренерами команд-учасниць під час групового раунду. Через це організатори навіть забороняли проводити на тих полях тренування й використовувати різні добрива, щоб урятувати їх. Однак ті зусилля були марними.

Наступний матч на стадіоні в Ліллі пройде завтра, це буде поєдинок 1/8 фіналу Німеччина — Словаччина. А «Велодром» 30 червня прийме чвертьфінальний поєдинок між переможцями пар Польща — Швейцарія та Хорватія — Португалія.

Фоменко офіційно подав у відставку

Про це повідомив офіційний сайт ФФУ.

— Який сенс продовжувати співпрацю, — сказав тренер, — якщо завдання, поставлене перед нами, не виконане? Беру відповідальність за відсутність результату на себе, тому подав у відставку.

Дуже вдячний Федерації футболу України за створені умови для роботи команди, її підготовки до чемпіонату Європи. Усе було на найвищому рівні. Дякую ФФУ за співпрацю та хочу попросити вибачення у вболівальників за те, що не зміг виправдати їхні сподівання.

Турнірна хроніка

Фехтування. Торунь (Польща). Чемпіонат Європи. Наші шаблістки (Ольга Харлан, Олена Кравацька, Аліна Комащук і Олена Вороніна) посіли третє місце.

У протистоянні за «бронзу» українки зломили опір польської збірної, перемігши — 45:42. Відзначимо, що у вирішальному поєдинку Харлан перемогла Богну Жозвяк (6:2) і забезпечила команді медаль. Перше й друге місця дісталися відповідно РФ і Франції.

Кульова стрільба. Баку (Азербайджан). Українка Олена Костевич переможно виступила на етапі Кубка світу з кульової стрільби у столиці Азербайджану. Результат олімпійської чемпіонки у стрільбі з пневматичного пістолета на 10 м — 200.2.

Теніс. Українець Ілля Марченко став першим українцем, який дізнався про те, що поїде на Олімпійські ігри до Ріо-де-Жанейро. Про це розповів сам донеччанин. «Здивований новиною про те, що Олександр Долгополов не візьме участі в олімпійському турнірі. Натомість я отримав повідомлення від капітана нашої збірної Михайла Філіми, що поїду до Ріо. Здоров'я перед Вімблдоном уже більш-менш. Через невелику травму я був змушений пропустити турнір у Ноттінгемі». Долгополов відмовився від Олімпіади через небезпеку заразитися вірусом Зіка.

Грекиня Анна Коракакі («срібло»), українка Олена Костевич («золото») і мексиканка Алехандра Завала Васкес («бронза»).

Фото issf-sports.org.

Розмова по гарячих слідах

Учора в Будинку футболу відбулася прес-конференція, присвячена виступу національної збірної України на Євро-2016. З журналістами спілкувався президент ФФУ Андрій Павелко **(на знімку)**.

Щоправда, напередодні, спілкуючись із журналістами в телеефірі, він уникав конкретики стосовно наступного тренера збірної країни після відставки Михайла Фоменка.

— Я переконаний лише в одному — що буде прийняте зважене рішення.

Не казав глава ФФУ нічого і щодо чуток про можливе призначення на вакантну посаду Андрія Шевченка.

— Скажу точно, що будуть різні кандидати. Нині буде сформована робоча група, яка представить різні варіанти майбутнього нашої збірної. Звичайно, затягувати з рішенням цього вкрай важливого питання не можна, бо через кілька місяців розпочинається відбір до чемпіонату світу-2018...

***

А от на вчорашній прес-конференції Андрій Павелко офіційно заявив, що національна збірна залишиться без головного тренера як мінімум до середини липня. Новий очільник може бути і вітчизняним, і зарубіжним фахівцем.

Очолить робочу групу, яка обиратиме кандидатів на посаду наставника, авторитетний і досвідчений фахівець Семен Альтман.

«Робоча група повинна надати Виконкому ФФУ не пізніше середини другого місяця літа всю інформацію про можливих кандидатів на посаду тренера збірної», — повідомив пан Павелко.

Окрім того, він запропонував підписати контракт з новим тренером за схемою «2+2».

— Очільника національної команди, як уже наголошувалося, вибере Виконавчий комітет федерації, збори якого заплановано на липень. Уже згадана робоча група має підготувати вичерпну інформацію про можливих кандидатів. Прагнемо, щоб новий тренерський штаб збірної мав можливість не тільки працювати протягом кваліфікації ЧС-2018, а й до Євро-2020.

***

В українському футболі може з'явитися своя прокуратура. **Про це на вчорашній прес-конференції повідомив Андрій Павелко**, передає кореспондент «Голосу України». Цей орган матиме юридичні права карати футболістів за протиправні дії на полі.

«Протягом 26 років так ніхто і не створив такий необхідний орган», — сказав президент ФФУ.

Великий Державний Герб: бути чи не бути?

Двадцяту річницю Конституції України, як і попередні, знову відзначатимемо без великого Державного Герба. Чому з такими труднощами упроваджується один із наших символів, створення якого передбачено Основним Законом? Наскільки це питання актуальне через 25 років після проголошення незалежності? Думками з цього приводу ділиться учасник робочої групи з реформування державних символів, вінницький історик, член Українського геральдичного товариства Максим ЦАРЕНКО** (на знімку)**.

Золотий тризуб на синьому щиті пізнаваний у світі

— У нашій групі понад двадцять фахівців, — розповідає Максим Царенко. — Група створена при парламентському Комітеті з питань державного будівництва, регіональної політики та місцевого самоврядування. Очолює її відомий історик, співавтор малого Державного Герба Андрій Гречило, є в ній також і автори-розробники державних нагород — Олександр Сопов і Олекса Руденко. Якраз незадовго до нинішньої річниці Конституції завершено внесення пропозицій до законопроекту «Про державні символи України, порядок їх використання та захисту» (№4103-1), де, зокрема, йдеться і про великий Державний Герб. Проте одностайної думки щодо його впровадження не досягнуто.

За словами співрозмовника, половина членів робочої групи вважають, що нині це питання не на часі. Принаймні доти, поки не буде досконалого проекту великого Герба. Натомість пропонують прибрати слово «малий» з назви малого Герба і зробити цей символ єдиним. «Елементи малого Герба — золотий тризуб на синьому щиті — вже стали пізнавані у світі, — наголошує співрозмовник. — І цього достатньо. Прийняття великого Герба передбачено Основним Законом держави. Але ж скільки часу минуло від ухвалення такого рішення! До того ж ще не розроблено і не затверджено нормативно-правові акти щодо використання нового символу. А це потребуватиме значних витрат».

Співрозмовник звертає увагу, що використання малого Герба чітко виписано, тому не виникає проблем з його використанням. Якщо з'явиться ще один Герб, доведеться змінювати сферу використання малого Герба і заново прописувати порядок їх застосування. Це спричинить багато непорозумінь, не кажучи вже про додаткові витрати коштів. Не погоджується він і з твердженням окремих політиків про те, що великий Герб стане об'єднуючим чинником нації.

— Якщо націю не може згуртувати малий Герб, то де підстави сподіватися, що це зробить інший символ, — запитує співрозмовник. — Додавання нових знаків не змінить ситуацію на краще. А ось до погіршення може призвести. Самі себе заплутаємо із символами, а без цього не обійдеться, бо з'явиться підґрунтя для конфліктів на рівні політичних сил, окремих політиків.

М. Царенко нагадав, що свого часу члени геральдичного товариства пропонували закріпити в Основному Законі один Державний Герб. Натомість народні депутати в «конституційну ніч» 1996-го вирішили, що має бути два такі символи, і записали це у статті 20 Конституції.

Відтоді тривають суперечки, який має бути великий Герб. Проведено декілька конкурсів, зокрема національних, але експертним середовищем не схвалено жоден із проектів. До речі, авторами одного з них є двоє вінничан. У 1996 році переможцем визнали проект великого Герба доктора історичних наук Марії Дмитрієнко і кандидата історичних наук Юрія Савчука.

— На мою думку, їхній проект не може бути схвалений через використання в ньому корони, — зазначає Максим Царенко. — Цей елемент не притаманний нашій державі, бо в нас монархії у класичній формі не існувало. Натомість звичний золотий тризуб на синьому щиті став невід'ємним атрибутом нашої державності.

ДО РЕЧІ

Франція не має власного державного герба — ні великого, ні малого. В країні встановлено спеціальний символ держави, який офіційно не є гербом.

Кожна громада має право на власну символіку

— Право на власну символіку територіальної громади прописано в законі про місцеве самоврядування ще в 1997 році, — уточнює М. Царенко. — Це європейська практика — кожна громада має свої прапор і герб. На Вінниччині всі райони і всі міста мають таку символіку. Перша запровадила свої символи Вінниця. Було це ще 1993-го. Місто має великий і малий герби, а також прапор. Область має свої герб і прапор починаючи з 1997 року.

М. Царенко брав участь у розробці символів для окремих громад. Наприклад, створював їх для Вінницького району. Робив це разом з уже згадуваним кандидатом історичних наук Юрієм Савчуком. Нинішньої весни розробив їх для громади села Дорожне Вінницького району. Тепер працює над проектом символіки для ще одного села цього ж району — Бохоники.

— У зв'язку з виконанням закону про декомунізацію окремим громадам доведеться змінити свої символи, — наголошує Максим Царенко. — З одного боку, це суперечить вимогам геральдики, де цінується сталість символів. Із другого — змін не уникнути там, де елементи символів були «прив'язані» до старих назв.

Почесні звання кануть у Лету

— Робоча група також працює над удосконаленням системи державних нагород і почесних звань, — додає М. Царенко. — Державна система нагород не встигає реагувати на запити суспільства. Нішу поступово заповнюють громадські організації. Це нормальне явище. Однак таке заміщення має відповідати встановленим вимогам чинного законодавства. Для цього потрібен закон, який би регулював систему нагород: і державних, і відомчих відзнак та громадських організацій.

Одна з пропозицій членів робочої групи стосується створення Національної ради з питань нагородження.

Великий масив державних нагород і відзнак відійде в минуле. Як стверджує співрозмовник, робоча група пропонує скасувати всі почесні звання. Їх у нас налічується 36. Для порівняння: в Радянському Союзі було 56 почесних звань. «У цивілізованому світі не існує таких звань, — зауважує М. Царенко. — Якщо людину хочуть відзначити, її удостоюють державного ордена або медалі». Найболючіше буде скасовувати почесне звання «мати-героїня». Його пропонують переформатувати в державну нагороду чи відзнаку Президента під назвою «За відповідальне батьківство». Звичайно, із збереженням усіх встановлених пільг.

Також М. Царенко прогнозує скасування такої державної нагороди, як «іменна зброя». «Ми єдина у світі країна, де зброя є державною нагородою, — зауважує співрозмовник. — Тим паче що її може надавати не лише держава, а й міністерство».

— Потрібно запровадити нагороду для почесних іноземних гостей, — наголошує співрозмовник. — Поки що їм вручають наші ордени. Інколи безсистемно. Керівник однієї із сусідніх держав, уже колишній, за час візитів в Україну отримав майже всі наші ордени. А перший, кого нагородили орденом Свободи, став король Швеції.

Віктор СКРИПНИК.

Вінницька область.

Фото автора.

КУРІНЬ

№ 117 (6371) СУБОТА, 25 ЧЕРВНЯ 2016

Сьогодні в Україні мінлива хмарність, удень у Карпатському регіоні місцями очікуються короткочасний дощ, гроза, в окремих районах шквали 15—20 м/с. Вітер південно-східний, на півдні та сході країни північно-східний, 5—10 м/с. Температура вночі 15—20 градусів тепла, на узбережжі морів — до 23. Удень 26—31 вище нуля

ЦЬОГО ДНЯ, 25 ЧЕРВНЯ

1920. РНМ УНР ухвалила Закон «Про встановлення цивільних прифронтових Комісаріатів Уряду УНР при штабах армій, дивізій та рівних з ними військових груп». **1963.** Пішов із життя Іван Стасенко — підполковник армії УНР. **1969.** Народився Віктор Арабський — старший сержант Збройних Сил України. Нагороджений орденом «За мужність» ІІІ ступеня (2015, посмертно). **1992.** Верховна Рада України прийняла Закон України «Про національні меншини в Україні». **1994.** Указом Президента України встановлено професійне свято працівників засобів масової інформації — День журналіста, яке відзначається щорічно 6 червня.

БАЙКИ БЕЗ МОРАЛІ

Фото Ксенії ЗАМОЖНОЇ.

Ціна Цінника

З вигляду нічим не показний Цінник висів на видному місці й без зайвої скромності вихвалявся:

— Ось який я цінний! Я коштую стільки-то й стільки — на мені красна ціна вказана виразними чорними цифрами. Купуйте мене разом із Товаром, який я репрезентую!

І справді, разом із Товаром купили й Цінника, тільки Товар забрали, а Цінник викинули...

Антагонізм

Човен був не просто палким любителем поплавати. Він добре знав ціну високим швидкостям, досягти яких йому вдавалося далеко не завжди, і це спонукало його до критичного аналізу об'єктивних і суб'єктивних чинників отриманих результатів.

— Найбільше мені заважають Весла, гальмуючи нестримний поступальний рух по воді, — пояснював Човен. — Справді, у мене з ними діаметрально протилежна спрямованість: що швидше я намагаюся просуватися вперед, то сильніше вони гребуть назад...

Безвихідь

— Спробуй усім догодити, щоб залишитися небитим, коли одні заганяють тебе в сітку, інші туди не пускають, і всі так боляче луплять, — пихтів у розпачі Шкіряний М'яч, безладно метаючись по зеленому газону між двома ворітьми.

Досвідченість

— Погляньте, скільки на мені затертих різноколірних фірмових ярликів! Це все пам'ятні відзнаки мого величезного особистого життєвого досвіду, — ділилася із сусідами по звалищу своїми автобіографічними спогадами Дорожня Валіза. — І де тільки я не побувала, яких контрастів у світі не надивилася! Скільки черг довелося вистояти, а потім відлежуватись у незчисленних камерах схову, утверджуючи власну гідність у столицях різних держав на багатьох континентах. Одного разу я навіть Атлантику перетнула на найвищій полиці багажного відсіку трюму океанського лайнера!..

Гриць ГАЙОВИЙ.

Київ.

ТЕЗИ Й АНТИТЕЗИ

☞ ***Хочеться отримати відповідь від Партії зелених: скільки винищила вона дерев для держаків своїх прапорів?***

☞ ***Як доводить статистика, в усіх без винятку демократичних країнах бідних значно більше, ніж багатих. І це вселяє оптимізм.***

☞ ***Реалізація ідеології побудови світлого майбутнього нагадує спробу мухи пробитися крізь віконне скло.***

☞ ***Закон — це данина демократії, а не хабар правлячій політичній еліті.***

Валентин ШУЛЬГА.

АКТУАЛЬНІ ДУМКИ В ЧОТИРИ РЯДКИ

Режим безвізовий —
це добре. Та цинічно
По горобцях стріляти
із гармат.
Стріляй-но, владо, по тарифах,
вже космічних,
За метр, кубометр, кіловат...

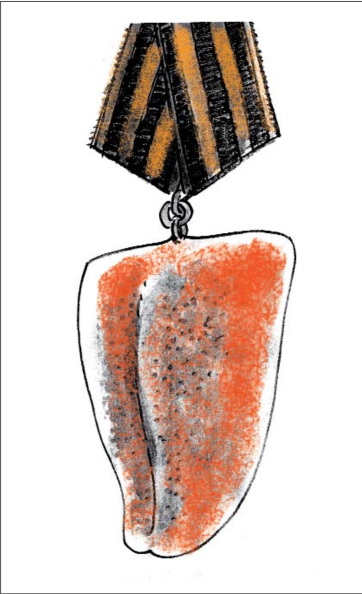
* * *

Про шини і коктейлі люд
забуде,
Коли буденність в цьому буде,
не фурор:
Як оберуть і легітимності
набуде
В нас незалежний
Генеральний прокурор.

Борис РЕВЧУН.

ДОШКА ПОШАНИ

Вузол Захарченка

Олександр Захарченко, глава «ДНР»:

— Наказ про похід на Маріуполь я не віддавав поки що... І якщо вже брати, то і з воєнної, і з економічної точок зору краще брати не Маріуполь, а одразу Бердянськ. Маріуполь тоді сам здасться...

Від чергового:

— Нє, на фіга вам той Бердянськ?! Треба одразу брати... Стамбул! Тоді і з воєнної, і з економічної точек зрєнія... відродженій Константинополь стане... Новоросіїським вузлом у горлі як Європи, так і Азії... А Штати тоді самі здадуться... приповзуть....

Другий тренер

Володимир Жириновський, лідер ЛДПР (про поразку збірної Росії з футболу):

— Тренер потрібен інший. Може, політична фігура. Гравців із Донбасу взяти. Росіян. Вони виграють будь-який чемпіонат...

Від чергового:

— Політічєская фігура... і з Донбассу — це тоді... однозначно Моторола! Зі своїми орденами, медалями, аксельбантами — він виграє будь-що: від ящика водяри до «хрущовки» в Донецьку, а ні — то пристрелить (у сенсі, організаторів чемпіонату)...

Допінг... на всю голову

Віталій Мутко, міністр спорту РФ (через допінгові скандали росіян можуть не допустити на чемпіонат в Ріо):

— Що далі нам робити, взагалі закрити легку атлетику?..

Від чергового:

— Та навіщо вам ця льогкая атлетика, якщо навіть у міністра спорту в голові лише... тяжолиє бомбардувальники?..

Оббрязкався!

Франк-Вальтер Штайнмайєр, глава МЗС Німеччини (критикує навчання НАТО на сході Європи: це дратує Кремль):

— Чого нам нині не варто робити, то це продовжувати загострювати ситуацію брязканням зброї та бойовими кличами...

Від чергового:

— Усе йде до того, що скоро Штайнмайєр подасть ідею Меркель — заборонити в Німеччині кричалку: «Путін — х@йло!». Бо це, бачте,.. БОЙОВИЙ КЛИЧ!

Телепортація... Дімон — перший!

Влада РФ готується втілювати телепортацію. Загальний бюджет — 10,8 мільярда рублів...

Від чергового:

— Ага, а перший у черзі на телепортацію — Медведєв! Поперше, в Дімона — айфон, коли що, він дорогу назад додому знайде... По-друге, якщо послати Путіна, він, дочасно... у Мавзолей вкладеться... А без нього ніззя ні скрепом фашиста в Берліні прикувати, ні піндоса Обамку на коліна поставити, навіть... священну волосинку з бороди Кіріла ракетою на Марс відправити і то — ніззя... Отже, перший — пішов!

Всьо... по закону

Юрій Луценко, Генеральний прокурор (із виступу перед Одеськими прокурорами):

— Колеги, вам усім належить, згідно із законом, заповнити анкету доброчесності прокурора...

Від чергового:

— ...Там стоятиме лише одне запитання: «Скільки ти... накрав?». Залишаєте собі (в сенсі, для дому, для сім'ї) тільки... на хліб, решту треба буде повернути... Піскуну, Пшонці, Махніцькому, Яремі, Шокіну...

Пе.Се. Луценко поки що не заслужив...

В атаку! За — Обаму!..

Євген Мураєв, народний депутат, Опоблок (упевнений, що Маріуполь визволяли американці):

— ...А розстріл маріупольської міліції,.. розгін мітингу в Маріуполі... Коли там були солдати... Брекстон і Блекоутер...

Від чергового:

— Я вам скажу більше: американських морпіхів у Маріуполі водив в атаку особисто... Президент США!.. Бо пан Мураєв особисто на полі бою (в сенсі, під стінами маріупольської міліції) знайшов обгорілі візитки Обами... арабською в'яззю та фашистськими хрестами!..

Докласти рук

Володимир Гройсман, Прем'єр-міністр України:

— Бізнес треба носити на руках, а не тиснути на нього постійно...

Від чергового:

—...А можна... без рук?.. Просто ще не загоїлася рана від... рук, які нічого не крали...

Мал. Олексія КУСТОВСЬКОГО, Василя ФЛЬОРКА, Миколи КАПУСТИ.

Чергував по «Куреню» Віталій СУДДЯ.

Наступний номер газети «Голос України» вийде 30 червня 2016 року.

Над номером працювали: Ліна КУЩ, Сергій ВОЛОТКОВСЬКИЙ, Сергій МЕЛЬНИК.

Редколегія: Леонід **БРОВЧЕНКО,** Анатолій **ГОРЛОВ,** Сергій **ДЕМСЬКИЙ,** Віталій **ЖЕЖЕРА,** Іван **ІЛЛЯШ,** Світлана **ПИСАРЕНКО,** Віталій **СУДДЯ.**

Головний редактор Анатолій ГОРЛОВ.

- За зміст та достовірність інформації у рекламних публікаціях відповідальність несе рекламодавець.
- Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій.
- Направлення матеріалів для друку в газеті є наданням згоди автора на обробку його персональних даних.
- Рукописів не повертаємо.
- Листування з читачами — тільки на сторінках газети.
- При використанні наших публікацій посилання на «Голос України» обов'язкове.

(р) Платні матеріали.

Засновник — Верховна Рада України
Свідоцтво про реєстрацію періодичного друкованого видання—КВ № 1 від 26.05.1994 р.
Газета виходить 5 разів на тиждень (крім неділі й понеділка) українською і російською мовами.
Передплатні індекси та передплатна ціна на 2016 рік
Для фізичних осіб:
40224 — 20 грн. на місяць (5-разовий: вівторок — субота);
08775 — 16 грн. на місяць (3-разовий: вівторок, четвер, п'ятниця).
Для підприємств і організацій:
60955 — 50 грн. на місяць (5-разовий: вівторок — субота).
Ціна в роздрібній мережі — договірна.

Загальний тираж 60000.

Друк: ТОВ «Мега-Поліграф», 04073 м. Київ, вул. Марка Вовчка, 12/14, тел. (044) 581-68-15 www.mega-poligraf.kiev.ua

Зам. 48200

Макет, верстка — редакція газети «Голос України».

1 2 3 4 5 6 7 8 9 0

Газета виходить з 1 січня 1991 року.

Адреса редакції: 03047, Київ-47, вул. Нестерова, 4.

☎ **ТЕЛЕФОНИ:**
для довідок — 503-68-72;
телефакс — 234-72-54;
відділ реклами — 449-72-53, 453-44-56;
телефакс — 449-85-62.

E-mail: mail@golos.com.ua — **загальний**
reklama@golos.com.ua — **відділ реклами**
let@golos.com.ua — **відділ листів**
foto@golos.com.ua — **відділ ілюстрацій**

Сайт — www.golos.com.ua

